

မိတ်ကုန်ချိခိုအနုပညာ

ဒဂုန်တာရာ

အလှပေဒ

mgvye.com

ဒုတိယအကြိမ်

အုန်ထာရာ အလှပေဒ

ကမ္ဘာလုံးကတော့ ကျွန်တော် သဘောတရားရေးဆရာ
ဖြစ်ရင်သူ မဟုတ်၊ ဒဿနဆရာ ဖြစ်ရင်သူ မဟုတ်၊
သို့သော် အခြေအနေများကြောင့် စာပေသိပ္ပံတင်သော
စာပေဝေဖန်ရေးနှင့် အတ်ပြတ်ရေးသဘောတရားများကို
အတော်လေး ရေးဖြစ်သွားသည်။

ကျွန်တော်၏ စာပေဘဝကို ပြန်လည်ဆုံးသပ်မိသောအခါ
ယင်းစာပေဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတရားရေးရာစာများမှာ
မနည်းတော့ဟု သိလိုက်ရသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လာအောင်
သမိုင်းခေတ်လှုပ်ရှားမှုများက ဖို့လိုက်သည်ဟု သုံးသပ်မိသည်။
မတတ်နိုင်၊

ဘာရာဝေင်ဖြစ်သန်းခြင်းလဲ။

ISBN 9789997110381

DGT9

9 789997 110381

4,800.00KS

mg y o e . c o m

အလှူငွေအ ဒဂုန်တာရာ

စာမျက်နှာ ၄၂၀+ မျက်နှာ၊ ၁၄ . ၅ ခင်တီ x ၂၁ ခင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ကျ၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၈၊ ဩဂုတ်လ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်စု ၅၀၀

၁၉၉၉ ပတ္တမြားမောက်စာပေ၏ ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်မှု

ရောင်းစွဲ ၄ ၈ ၀ ၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

mg y o e . c o m

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

အလှပေဒ ဒဂုန်တာရာ

ရတီပေအကြိမ်၊ ၂၀၁၈

mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

- ဒဂုန်တာရာ၏အမှာ	က
၁။ ရုပ်ပုံလွှာ	၁
- အလှအပနှင့် ကဗျာ	၃
- ကဗျာခံစားမှု	၁၀
- ဗဟုရသဝါဒ	၁၃
- ခံစားမှုနှင့် ပရိသတ်	၁၈
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၁)	၂၄
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၂)	၂၉
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ	.
ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုနှင့် စာပေပုံသဏ္ဍာန် (၃)	၃၃
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၄)	၃၇
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၅)	၄၃
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၆)	၄၉
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၇)	၅၅
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၈)	၆၀
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၉)	၆၅
- ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ	
နိဂုံး၏ နိဒါန်း	၉၉

၂။	စာပေဝါဒ	၇၅
-	ဂန္ထဝင် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်	၇၇
-	ဂန္ထဝင်ဝါဒနှင့် အနုပညာ	၈၂
-	စာပေသမိုင်းနှင့် စာပေခံစားမှု	၈၈
-	ကျွန်ုပ်တို့စာပေ ကျွန်ုပ်တို့အမြင်	၉၃
-	စကားပြေစာပေ ပုံသဏ္ဍာန်များ	၁၀၀
-	ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုနှင့် စာပေပရိသတ်	၁၀၆
-	ခေတ်ပေါ်စာပေ၏ ရနံ့များ	၁၁၀
-	ခေတ်ပြကြေးမုံ အယူအဆ	၁၁၅
-	ခံစားမှုနှင့် ခေတ်သစ်ရုပ်ပုံ	၁၂၀
-	အဖွဲ့အနွဲ့နှင့် စာပေပရိသတ်	၁၂၈
-	ခေတ်ပေါ်ဝါဒ၏ သက်တံ့ရောင်များ	၁၃၂
-	စာပေ၏ ဒဿန	၁၃၉
-	စကားပြေနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဗေဒ	၁၄၆
-	စာပေနည်းပညာ	၁၅၃
-	သမိုင်းခေတ် သင်္ကေတပုံကားချပ်နှင့် ခံစားမှု	၁၅၇
-	ရသဟာန် စကားပြေအဖွဲ့အနွဲ့	၁၆၃
-	ဂန္ထဝင်ဝါဒနှင့် ခေတ်ပေါ်ဝါဒ	၁၆၈
-	သမိုင်းခေတ်နှင့် စာပေ	၁၇၃
-	စိန်ပန်းရိပ်မှ ဆူးလေအဝိုင်းသို့	၁၇၈
-	စိန်ပန်းရိပ်နှင့် ဆူးလေအဝိုင်း ပေါင်းစည်းမိခြင်း	၁၈၃
-	စာရေးဆရာ ဘယ်လဲ	၁၉၂
-	ခေတ်ပေါ်အနုပညာရေးစီးကြောင်း	၁၉၅
၃။	စာပေဝေဖန်ရေး	၂၀၁
-	ကျွန်တော်၏ ခေတ်ပြိုင်စာရေးဆရာများနှင့် စာပေဝေဖန်ရေး	၂၀၃
-	စာပေဝေဖန်ရေးနှင့် လူ့သဘာဝ	၂၁၁
-	စာပေဝေဖန်ရေးဖြတ်သန်းမှု	၂၁၆

- စာပေဝေဖန်ရေးအစ စိန်ပန်းပင်ရိပ်က ၂၂၁
- စာပေဝေဖန်ရေးခေတ်ဦး ၂၂၈
- စာပေဝေဖန်ရေး အယူအဆများ အပြိုင်အဆိုင် ၂၃၃
- အစောပိုင်း အနုပညာဝေဖန်ရေးအတွေ့အကြုံ ၂၄၁
- အစောပိုင်း စာပေဝေဖန်ရေး အစအနများ ၂၄၆
- ၃၅ နှစ်က ဝေဖန်ရေးအမြင် ၂၅၃
- စာပေသမိုင်းနှင့် စာပေဝေဖန်ရေး ၂၆၀
- စကားပြေနှင့် ခေတ်ပြိုင်စာပေဝေဖန်ရေး ၂၆၆
- စာပေဝေဖန်ရေးနှင့် ဂိုဏ်းဂဏဝါဒ ၂၇၄
- ခေတ်ပေါ်စာပေ၏ အပိုင်းအဆစ်များ ၂၈၀
- အကြောင်းအရာနှင့် ပုံသဏ္ဍာန် ၂၈၄
- အကြောင်းအရာနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်(၂) ၂၉၄
- အမျိုးသားမှုနှင့် ဖန်တီးဆန်းသစ်ခြင်း ၃၀၀
- အဟောင်းနှင့်အသစ် ပြဿနာ ၃၀၇
- အဟောင်းနှင့် အသစ် ၃၁၃
- အမျိုးသားမှုနှင့် ခေတ်ပေါ်အနုပညာ ၃၁၉
- ခေတ်ပေါ်အဖွဲ့အနွဲ့ ၃၂၆
- ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုဝတ္ထုနှင့် သမိုင်းရေးစီးကြောင်း ၃၃၂
- ခေတ်ပေါ်ခံစားမှု ၃၃၉
- စာပေဝေဖန်ရေးနှင့် အတ္ထုဗဟိုပြု ဝေဖန်ရေးဝါဒ ၃၄၄

၄။ အယ်ဒီတာ(စာတည်း)အတွေ့အကြုံ ၃၅၁

- သတင်းစာ၊ ဂျာနယ် အတွေ့အကြုံပုံပြင်များ ၃၅၃
- အယ်ဒီတာစားပွဲမှ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်သို့ ၃၆၅
- အယ်ဒီတာတစ်ဦး၏ ဖွင့်ဟဝန်ခံချက် ၃၇၂
- အယ်ဒီတာဘဝ အတွေ့အကြုံ အစအနများ ၃၇၈
- ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုနှင့် အယ်ဒီတာတစ်ဦး၏ စိတ်ကူး ၃၈၆
- အယ်ဒီတာနှင့် ဘဝရေးစီးကြောင်း ၃၉၃

- အယ်ဒီတာနှင့် စာပေအယူအဆ ၃၉၉
- အယ်ဒီတာနှင့် ဒဿန ၄၀၆
- အယ်ဒီတာနှင့် ဗဟုခံစားမှု ၄၁၃

ဒဂုန်တာရာ၏အမှာ

(က)

တကယ်ကတော့ ကျွန်တော်သည် ကဗျာဝတ္ထုတို့ကိုသာ ဖန်တီး ဖွဲ့နွဲ့ချင်သူဖြစ်သည်။ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်က စတင်ခဲ့သော ကျွန်တော်၏စာပေဘဝတွင် ဂန္ထဝင်ဟန်ကဗျာက စတင်ခဲ့သည်။ ရာဇဝင်ခေတ်များကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရင်းက ရသဟန်ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ ရသဟန်သမိုင်း အမှတ်တရမှတ်တမ်း၊ ရသဟန် ရုပ်ပုံလွှာ အဖွဲ့အနွဲ့များကို ရေးဖြစ်သွားသည်။ ကြိုးကြားကြိုးကြား စာပေဝေဖန်ရေး၊ စာပေအကဲဖြတ်ရေး၊ စာပေသဘောတရားရေးများကို ရေးဖြစ်သွားသည်။ တကယ်ကတော့ ကျွန်တော် သဘောတရားရေးဆရာဖြစ်ချင်သူမဟုတ်၊ ဒဿနဆရာဖြစ်ချင်သူမဟုတ်။ သို့သော် အခြေအနေများကြောင့် စာပေသိပ္ပံဟုခေါ်သော စာပေဝေဖန်ရေးနှင့် အကဲဖြတ်ရေး သဘောတရားများကို အတော်လေးရေးဖြစ်သွားသည်။

ကျွန်တော်၏ စာပေဘဝကို ပြန်လည်သုံးသပ်မိသောအခါ ယင်းစာပေဝေဖန်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတရားရေးရာစာများမှာ မနည်းတော့ဟု သိရှိလိုက်ရသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လာအောင် သမိုင်းခေတ်လှုပ်ရှားမှုများက ပို့လိုက်သည်ဟု သုံးသပ်မိသည်။ မတတ်နိုင်။

ဘာရာဇဝင် ဖြတ်သန်းခြင်းလဲ။

(ခ)

စစ်ပြီးစ ၁၉၄၆၊ အသက် ၂၇ အရွယ်က ကျွန်တော်သည် တာရာမဂ္ဂဇင်းကို ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ ယင်းသည် ကျွန်တော် စာပေ သမိုင်းရေးရာနှင့် စတင်ထိတွေ့လိုက်ခြင်းဟု နောင်အခါ နားလည် လိုက်သည်။ အသက် ၂၀ အရွယ်တွင် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၀ တန်းကျောင်းသား ၁၆ နှစ်အရွယ်လောက် က ကျောင်းမှ ထုတ်ဝေသော နေမင်းရောင်အမည်ရှိ လက်ရေးမဂ္ဂဇင်း တွင် စာတည်းအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရပြီးမှ ဆရာကြီးက ကျွန်တော် ၁၀ တန်းဖြေရမည်ဖြစ်၍ ၉ တန်းကျောင်းသားသူငယ်ချင်း တစ်ယောက် ကို ခန့်လိုက်သည်။ ကျွန်တော် အတွေ့အကြုံမနည်းတော့။ ယင်း အတွေ့အကြုံများသည် ကျွန်တော်၏ စာပေသမိုင်းခေတ် အတွေ့ အကြုံဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ တာရာမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေလိုက်သော အခါ ခေတ်ပေါ်စာပေလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဆက်စပ်သွားရတော့သည်။

ထိုအခါက အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှု လှိုင်းတံပိုး ထနေသည်။ ကျွန်တော်က လက်ရှိ စာပေအခြေအနေကို မကျေနပ်၊ ပြောင်းလဲချင်နေသည်။ ယင်းစိတ်ဓာတ်ဖြင့်ပင်လျှင် စာပေသစ်ဟူ သော အယူအဆကို စတင်ဖွဲ့စည်းမိသည်။ ယင်းစာပေသစ် အယူ အဆ ထွန်းပေါက်စ လွတ်လပ်ရေးရစတွင် စာပေသစ်အယူအဆကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မှုများကို တွေ့ရသည်။

ဝေဖန်ချက်များမှာ ကျကျနန ခိုင်ခိုင်လုံလုံမရှိ။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနှင့် ဂိုဏ်းဂဏရေးများ ရောယှက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူတို့သည် ရသစာပေအဖွဲ့အနွဲ့၊ အတွေ့အကြုံကလည်းနည်း၊ သဘောတရား ရေးရာဖတ်ရှုမှုကလည်း နည်း၍ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်က ခံစားမိ သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က မနေသာတော့ဘဲ စာပေဝေဖန်ရေး၊ စာပေအကဲဖြတ်ရေး၊ စာပေသဘောတရားရေးရာတို့ကို ရေးဖြစ်လာ ရတော့သည်။ တာရာမဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း ထိုအခါက ကူပုံမှုအဖြစ် အရှေ့ နှင့်အနောက်မှ စာပေသဘောတရားရေးရာ ကောက်နုတ်ချက်များကို လည်း ထည့်သွင်းရသည်။ မတတ်နိုင်။ ယင်းသို့လျှင် စာပေလှုပ်ရှား

မူ၊ သမိုင်းခေတ်လှုပ်ရှားမှုများကို ဖြတ်သန်းရင်းက ဝေဖန်ရေး၊ သဘောတရားရေးများကို ရေးဖြစ်လာရသည်မှာ ယနေ့ခေတ်ထိ တိုင်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် များပြားလာခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ယနေ့ ဖြတ်သန်းလာသော ခေတ်ကာလတစ်လျှောက်တွင် ကျွန်တော်၏ စာပေဘဝလမ်းတစ်လျှောက်၊ တစ်ခေတ်တစ်ခေတ်တွင် ကျွန်တော့်၏ အယူအဆကို ဆန့်ကျင်သူများ၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန့်ကျင်သူများ ရှိလာသည့်အခါ ကျွန်တော်သည် ပို၍ သဘောတရားရေးရာများကို ရေးဖြစ်လာရသည်။ ချေပရန်တော့ စိတ်မရှိ။ ဪ... နားမလည်ကြပါတကားဟု စဉ်းစားမိသည်။

ယင်းသဘောကို သမိုင်းခေတ်က ကျွန်တော့်ကို ပြုလုပ်ခြင်းဟု မှတ်သားမိလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် စာပေသဘောတရား၊ စာပေဝေဖန်ရေးများ များပြားလာခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ကျွန်တော် ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝ ဆယ်ကျော်သက် အရွယ် ကဗျာများ စတင်ဖွဲ့နွဲ့စက သုဗောဓိလင်္ကာကျမ်း၊ ဆန်းအလင်္ကာနိဿယအနက် စသော အိန္ဒိယလင်္ကာကျမ်းများကို ဖတ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၃၈ တက္ကသိုလ်ရောက်သောအခါ အနောက်ဂရိ၊ ပလေတို၊ အရစ္စတိုတယ်တို့၏ ဒဿနရေးရာကျမ်းများကို ဖတ်လာသည်။ ဥရောပက ဂျာမန်ဒဿနဆရာကန့်၏ ရသဗေဒရေးရာဆိုင်ရာကျမ်းများကို ဖတ်မိသည်။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖတ်ဖြစ်သည်။ ရုရှားမှာ ပလက်ကနော့၊ အလီစကီ စသူတို့၏ ကျမ်းများ၊ ထို့နောက် ဂန္ဓဝင်ကျမ်းများသာမက မတ်၊ မော်၊ လီနင် စသူတို့၏ ရသသဘောတရားစာများပါ ဖတ်ဖြစ်လာသည်။

ယင်းသို့ ကျွန်တော် ဖတ်ဖြစ်သော ကျမ်းများကို ဖော်ပြသည်မှာ အခြားမဟုတ်၊ ယခု ကျွန်တော့် အလှူဗေဒစာအုပ် တွင် ပါရှိသော အယူအဆဖော်ပြချက်များမှာ ယင်းစာအုပ်တို့မှ ယူခြင်းမဟုတ်ဟု တင်ပြရန်ဖြစ်သည်။ ယခုအလှူဗေဒစာအုပ်မှာ ကျွန်တော်၏ အနှစ်

၆၀ စာပေအတွေ့အကြုံ၊ အနုပညာအတွေ့အကြုံကို အခြေခံယူ၍ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် ကျမ်းကိုးဝါသနာပါသူမဟုတ်၊ ကျမ်းများကိုကိုးလျှင် ကျွန်တော် ညံ့ရာကျမည်ကို စိုးမိသည်။ မိမိ၏ အမျိုးသားကိုယ်ပိုင်အယူအဆမရှိ ဖြစ်မည်ဟု ခံစားမိသောကြောင့် လည်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏အတွေ့အကြုံများမှာ ဖော်ပြသော ဝေဖန်ရေးစာများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာဇော်ဂျီနှင့် စကားစပ်မိသော အခါ ကျွန်တော်က “ကျွန်တော်ကတော့ ဆရာ၊ ရသစာပေနှင့်ပတ် သက်ပြီး အတွေ့အကြုံတွေကိုမှီးပြီး ရေးနေတယ်” ဟု ပြောလိုက်သည်။ ဆရာက “အေး... အဲဒါ အဆင့်အတန်းရှိတာပေါ့” ဟု လွှတ်ခနဲ ပြောသည်။ ကျွန်တော် အားတက်သွားသည်။

ကျွန်တော့်တွင် စကားပြေဖွဲ့နွဲ့မှု အတွေ့အကြုံ၊ ကဗျာဖွဲ့နွဲ့မှု အတွေ့အကြုံများ ရှိသလောက်ရှိနေသည်။ ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ရသ၊ ခရီး သွားမှတ်တမ်း၊ ရသဟန်သတင်းရေးသားမှု၊ ရသဟန်သမိုင်းအမှတ် တရမှတ်တမ်း၊ ရသဟန်ရုပ်ပုံလွှာအဖွဲ့အနွဲ့များ စသော အမျိုးအစား စုံသဖြင့် အတွေ့အကြုံလည်း ရှိလာသည်။ ထို့အပြင် ပန်းချီနည်းနည်း ပါးပါးလည်း ရေးသည်။ အတွေ့အကြုံ၊ စန္ဒရားတီးခတ်သည့် ဂီတ အတွေ့အကြုံများဖြင့် ပေါင်းစပ်၍ ရသဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံများကို ရရှိခဲ့သည်။

ယင်းအတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ ယခု အလှပေဒ ဆောင်းပါး ပေါင်းချုပ် ကို ရေးခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အခန်း မှာ စာအုပ်များဖြင့် ပြည့်နေရာ လာရောက်လည်ပတ်သော မိတ်ဆွေ များကို တစ်ခါတစ်ရံ ရှက်မိသည်။ ရှက်မိသည်မှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်။ ကျွန်တော့်အရေးအသားများမှာ စာအုပ်ထဲမှ ယူသည်ထင် မည်စိုးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ တကယ်ကတော့ မိမိအတွေ့အကြုံ က အရေးကြီးသည်ဟု ထင်သည်။ သဘောတရားဆိုသည်မှာ အတွေ့ အကြုံမှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားလာရသည် မဟုတ်ပါလား။

(၁)

(ဃ)

အလှဗေဒ ဟူသော ဝေါဟာရစကားလုံးကို သုံးခဲ့သည်မှာ ကြာပါပြီ။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၆၀ ကျောင်းသားဘဝက စစ်ကိုင်း ဆောင်မှ မိတ်ဆွေတစ်ဦး၏ အော်တိုစာအုပ်တွင် “ကျွန်တော်သည် အလှအပကို ရှိခိုးပါသည်” ဟု ရေးလိုက်သည်။ မိတ်ဆွေက ဘာလဲဗျ အလှအပဆိုတာဟု ပြုံး၍မေးသည်ကို မှတ်မိသည်။ စစ်ပြီးစကတော့ အလှတရား၊ သုခုမအလှတရား စသည်ဖြင့် စကားလုံးများကို ဖွဲ့စည်းမိ သည်။ အတည်မဖြစ်။ နောက်ဆုံးတော့ အလှဗေဒ ဟူသောစကားလုံး ကို အတည်ပြုလိုက်သည်။ ယခင်အခါများကတော့ ရသပညာ၊ ရသ ဗေဒ၊ ခံစားမှုဗေဒ စသည်အားဖြင့် အမျိုးမျိုးသုံးခဲ့သည်။ ရသပညာ ဟူသော ဝေါဟာရကတော့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဝေါဟာရဖြစ် သည်။ ဆရာဇော်ဂျီ နာမည်ပေးသည်ဟု ကြားရဖူးသည်။

အလှဆိုသည်မှာ မျက်စိဖြင့်မြင်ရသော အလှသာမက နားဖြင့် ခံစားရသော အသံအလှ၊ စာပေခံစားမှုအလှတို့ကိုပါ ထည့်သွင်းထား လိုက်သည်။ အလှဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်၊ အာရုံခံစားမှု၏ နှစ် သက်ရာကို ကိုယ်စားပြုသော စကားလုံးဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်မိသည်။

ကျွန်တော်သည် ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း၊ စာပေအဖွဲ့ အစည်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေး အဖွဲ့အစည်း၊ မိတ်ဆွေဖြစ်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းလူထုအဖွဲ့အစည်းများ၏ အတွေ့အကြုံသည် ကျွန်တော်၏ ရသစာပေအဖွဲ့အနွဲ့များကို ရိုက်ခတ်သည်ဟု ထင်မိ သည်။ ယင်းသမိုင်းခေတ်လှုပ်ရှားမှု အတွေ့အကြုံများက ကျွန်တော့် အလှဗေဒသဘောတရားများကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် လူမှုအလှဗေဒဟူသော သဘောကို ရေးဖွဲ့မိသည်။ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော အဓိပ္ပာယ်ပါသော Socio (လူမှု) စကားရပ် ဖြည့်တင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ လူမှုအလှဗေဒအတွေးအခေါ် ဖြစ်လာရပေသည်။

မူလက စာအုပ်အမည်ကို ခေတ်ပေါ်အလှဗေဒဟု ပေးရန်

စိတ်ကူးမိသည်။ သို့သော် မိတ်ဆွေအချို့ အကြံပေးသဖြင့် ခေတ်ပေါ်
 မဟုတ်တော့ဘဲ အလှဗေဒ အမည်ပေးလိုက်ရသည်။ ဆောင်းပါး
 ပေါင်းချုပ်မှာ များပြားသဖြင့် ပထမ ယွန်းရွှေအိမ်၊ ထို့နောက် မုံရွေး
 စာပေတိုက်များမှ ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ သို့သော် အကြောင်း
 အမျိုးမျိုးကြောင့် မထုတ်ဖြစ်။ ယခု ပတ္တမြားငမောက်စာပေမှ တလုံး
 တစည်းတည်း ထုတ်ဝေသဖြင့် သူတို့ကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်ရ
 သည်။ ရသစာပေဖွဲ့နွဲ့လိုသူများ၊ ရသစာပေပရိသတ်များသည် ယင်း
 အလှဗေဒစာအုပ် ကိုဖတ်ကာ ရသစာပေခံစားမှုအကြောင်း ကောင်း
 စွာ သိရှိမည်ဆိုလျှင် သည်စာအုပ် ရေးသားထုတ်ဝေကျိုး နပ်မည်ဟု
 ထင်မိပေသည်။

ဒဂုန်တာရာ
 (၁၀-၁၀-၉၉)

သာမိုင်းခမ်း၊ ကမ္ဘောဇရွှေ

* ပထမအကြိမ်ထုတ်မှ အမှာစာ

mgyc.com

mgyc.com

အလှအပနှင့် ကဗျာ

(က)

အလှဗေဒ၊ ရသဗေဒ၊ ခံစားမှုဗေဒ ယင်းအနုပညာဝေါဟာရကို အလျဉ်းသင့် သလို သုံးခဲ့သည်။ ယင်းစကားလုံးကို စာပေရေးရာတွင်သာမဟုတ်။ ဂီတ၊ ပန်းချီ၊ ရုပ်ရှင်၊ ဇာတ်သဘင်စသော အနုပညာအကြောင်း ပြောရာတွင်လည်း သုံးခဲ့သည်။ ဂီတ၊ ပန်းချီရေးရာတို့နှင့်ပတ်သက်သော ခံစားမှုဗေဒအကြောင်း ဖော်ပြလျှင် ကျွန်တော် ၏ အတွေ့အကြုံ (နည်းတော့ နည်းပါးပါသည်။) တို့မှ ကောက်နုတ်၍ ဖော်ပြခဲ့ သည်။ စာပေနှင့်ပတ်သက်လျှင်ကား အတွေ့အကြုံ အသင့်အတင့်ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် မိမိကဗျာအကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ယင်းကဗျာ၊ ဂီတ၊ ပန်းချီ စသော အနုပညာတို့သည် ဖန်တီးမှုလုပ်ငန်းတွင် တူကြသည်။ တစ်သဘောတည်း ဖြစ်ကြ သည်။ သဘောတရား ဖွဲ့စည်းရာတွင် အတူတူပင်ဖြစ်ကြသည်။ ကဗျာအကြောင်း ဖော်ပြလျှင် ပန်းချီအကြောင်းဖော်ပြသည့် သဘောတရားဖြင့်ပင် ဖော်ပြရသည်။ ဂီတအကြောင်း ဖော်ပြလျှင် ယင်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

(ခ)

ခံစားမှုဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ကဗျာဖြင့် ဖွဲ့ရမည်လား၊ စကားပြေဖြင့် ဖွဲ့ရမည်လား စ၍ စာပေပုံသဏ္ဍာန်ကို ပထမရွေးရသည်။ စကားပြေအကြောင်း ချန်ထားခဲ့ဦးမည်။ ခံစားမှုသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ ရိုက်ခတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ပတ်ဝန်း

ကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ထင်ဟပ်မှုဟု ဆိုနိုင်သည်။

မွန်းတိမ်းတစ်ညနေ မိုးရွာချလိုက်သည်။ ညနေစောင်းသောအခါ မိုးတိတ်သွား၍ နေပင်ထွက်လာသည်။ မိုးသားတိမ်တိုက်တို့က ရွေ့လျားနေသော်လည်း မိုးမရွာအိုက်စပ်စပ်ဖြစ်နေသည်။ နေရောင်ဝါဝါနီနီ အပြေးသည် မြန်ဆန်လာလေပြီ။ ညဘက်သို့ ကူးလာနေပြီ။ လမ်းပေါ်တွင် နီယွန်မီးများ ထွန်းညှိလိုက်ပြီ။ ပုရစ်အော်သံများ ဟိုကဒီက ကြားလာရသည်။ လူသံသူသံများ ကြားလာသည်။ ကျွန်တော် ခေတ္တနေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်မှ အသံများဖြစ်သည်။ အိမ်ဘေးတွင် လမ်း၊ လမ်းတစ်ဖက်တွင် ရေအိုင်ကြီး၊ မိုးတွင်းဆိုလျှင် ရေများ ပြည့်လျှံနေတတ်ပြီး နွေကျလျှင် ခန်းခြောက်တတ်မြဲ၊ စိမ်းသော သစ်ပင်၊ မြက်ခင်း၊ ရေစပ်ရေအိုင်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိ စက်ရုံမှ နီယွန်မီး လက်နေသည်။ လမ်းပေါ်တွင် နီယွန်မီးတို့က လက်နေသည်။ စိမ်းပြာလဲ့လဲ့ နီယွန်မီးချောင်းတို့၏ အရောင်တို့သည် ရေအောက်တွင် ၎င်းပျိုးနေကြသည်။ မှန်သားထူထူပေါ်တွင် ပြုံးပြက်နေသည်။ ဤမြင်ကွင်းမှာ ကျွန်တော့်အတွက် ဘာမျှမဆန်း၊ မြင်နေကျ အလှမြင်ကွင်းကားချပ်ပင်။ ပုရစ်အော်သံများ ကြားလာရသည်။ လမ်းဘေးမြက်ခင်းစပ်နား ဆီးဖြူပင်အောက်၊ လဲပင်အောက် နေရာတို့မှ ပုရစ်အော်သံများ ကြားလာရသည်။ ရေအိုင်ကြီးဘက်မှ ဖားအော်သံများ သံပြိုင်ထွက်ပေါ်လာကြသည်။ ဖားအော်သံတို့မှာ အသံဩဩ၊ အတိုင်အဖောက် သံပြိုင်။ အဝေးရှိ ကားလမ်းမှ အမြန်ပြေးနေသော မော်တော်ကားတို့ ကတ္တရာလမ်းနှင့် ကားဘီးပွတ်တိုက်ပြေးသံက တရဲ့ရဲ့၊ တချိုးချိုး။ အသံကြီးကြီးသေးသေး ညာသံ၊ ဖားအော်သံကြီးကြီးဩဩ ဘယ်သံ၊ ပုရစ်အော်သံက ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက် စိစိညံ့ညံ့၊ ကားဘီးပွတ်သံ တရဲ့ရဲ့တို့ ပေါင်းစပ်ထားသော သံစုံတူရိယာသံ၊ ကြားနေကျအသံ၊ အလှသက်သက် ဤအသံ၊ ဤမြင်ကွင်း၊ ဤသည်တို့ကို ဖွဲ့ချင်စိတ်က ဖြစ်မလာ၊ ခံစားမှုက ပေါ်မလာ။

ယင်းပုရစ်အော်သံ၊ ဖားအော်သံနှင့်အတူ လူသံသူသံများ ညံ့လာလေပြီ။ ဟောဒီမှာ တစ်ကောင်၊ ဟောဒီမှာ သုံးကောင်တွဲ။ ဒီကျင်းထဲမှာ အများကြီး၊ ဟာ... ပုရစ်ကိုက်တယ် နာလိုက်တာ၊ ကလေးသံများသာမက လူကြီးသံများပါ ကြားလာရသည်။ ရေအိုင်ကြီးဘက်မှာလည်း အသံများ ကြားလာရသည်။

ယင်းပုရစ်အော်သံ၊ ဖားအော်သံ၊ ပုရစ်ကောက်သံ၊ ဖားဖမ်းသံ၊ အသံဗလံတို့သည်လည်း သန်းခေါင်ယံအထိ မစဲ။ အိပ်ရာထဲမှပင် ကြားနေရသည်။ အိပ်တစ်ဝက်နီးတစ်ဝက်တွင် ဤအသံတို့က ညဉ့်ယံကို လွှမ်းလျက်ရှိနေခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ဓာဗျာ

ဖွဲ့ရန် စိတ်ကူးမရ၊ ခံစားမှုမရှိ။

မနက်မိုးလင်းသောအခါ မျက်နှာသစ်ပြီး တံခါးဖွင့်လိုက်သောအခါ အသက်ကိုးနှစ်၊ ၁၀ နှစ်ခန့် ကလေးတစ်ယောက်ပင် ဆန်ကောလေးနှင့် အပေါက်ဝရပ်ကာ ဈေးလာရောင်းသည်။

ပုရစ်တစ်ကောင် ငါးပြား၊ ဖားသားအစိတ်သား လေးကျပ်။ ကျွန်တော် ကဗျာဖွဲ့ချင်လာတော့သည်။ ခံစားမှုက ထိန်းချုပ်၍မရတော့။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်လာလေပြီ။ စကားလုံးကို သက်စေ့နှက် သုံးချက်ညီစည်းဖြင့် ချုပ်၍မရတော့။ ကဗျာခံစားမှုက ကာရန်ကို ဆုံးဖြတ်နေတော့သည်။

ကဗျာပြီးသွားသောအခါ အမည်ကို 'ပုရစ်ပွဲတော်' ဟုပေးရန် ဖျတ်ခနဲ ပေါ်လာသည်။ ချက်ချင်းပယ်လိုက်သည်။ ပုရစ်တွေ သေရသည်ကို ပွဲတော်ဟု မသုံးချင်၊ ရက်စက်ရာရောက်သည်။ ကျွန်တော်က လူပျော့၊ စိတ်ကနဲနု။

ပွဲတော်ဟူသော စကားလုံးပေါ်လာသည်ကိုပင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မကျေနပ်။ နောက်ဆုံးတွင် 'မုတ်သုံဈေး' ဟူသောအမည် ပေးလိုက်သည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော ပုရစ်အော်သံ၊ ဖားအော်သံတို့ တည်ရှိရာ ရေမြေအလှအပတို့ကို ခံစားမိသည့်အတိုင်း ဖွဲ့ပြီး ကဗျာအဆုံးတွင် ပုရစ်တစ်ကောင် ငါးပြား၊ ဖားအစိတ်သားလေးကျပ်ဟူသော ဈေးခေါ်သံဖြင့် အနားသတ်ထားလိုက်သည်။ ကျွန်တော်ကြိုက်သော အလှလည်းပါ၊ ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ထင်ဟပ်မှုလည်းပါသောအမည်ဖြစ်၍ အတည်ပြုလိုက်သည်။

(ဂ)

မုတ်သုံဈေးခံစားမှုကို ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ဖွဲ့ချင်လာ၍ ဖွဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ စကားပြေသမားသက်သက်တစ်ယောက်ဆိုလျှင် ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ် စသည့် စာပေပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုခုဖြင့် ဖွဲ့ချင်ဖွဲ့ဖြစ်မည်ထင်သည်။ သို့မဟုတ် ယင်းမြင်ကွင်း၊ အသံအာရုံတို့ကို စိတ်ဝင်စားမှုမရှိ၊ ခံစားမှုမရှိဘဲ ရေးစရာအကြောင်း မဟုတ်ဟု ယူဆကာ ဘာစာမျှမဖွဲ့ဘဲ နေချင်လည်းနေမည်။ လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် တူကြသည်မဟုတ်ပေ၊ ခံစားမှုချင်း တူကြသည်ထား။ ခံစားမှုဖော်ပြရာ စာပေ အနုပညာ ပုံသဏ္ဍာန်ချင်းလည်း တူကြမည်မထင်ပေ။ အထူးသဖြင့် လူငယ်ကဗျာဆရာတို့သည် တောဘွဲ့၊ တောင်ဘွဲ့၊ တောလား၊ ရေလား သက်သက် မဖွဲ့ကြ

တော့ဘဲ သူတို့၏ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ထင်ဟပ်ချက် အသံဗလံမြင်ကွင်း တို့ကို ရေးဖွဲ့လာကြသည်။ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုတို့ကို ဖွဲ့နွဲ့ချင်ကြသည်။ ယင်းသဘော ကို လူမှုအလှဗေဒ၊ လူမှုရသဗေဒဟု ဖော်ပြကြသည်။ ယင်းလူမှုရသဗေဒကို Socio' Aesthetics ဟုခေါ်သည်။

ပန်းချီကားတွင်ကား ကျွန်တော်သည် ကဗျာကဲ့သို့မဖြစ်၊ ကားများများပင် မရေးဘူး၊ အကြောင်းအရာကလည်း မများ၊ ပန်းပွင့်နှင့် တောတောင်ရှုခင်းမျှသာ။ အလှသက်သက်သာ ဖြစ်ကြသည်။ မိမိမြင်တွေ့ရသည့် မြင်ကွင်းကို နှစ်သက်ကာ ရေးချလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှုမျှော်ခင်းအလှ ခံစားချက်ကို ဆေးရောင်ဖြင့် ပြန်လည် ဖော်ပြခြင်း သဘောဖြစ်သည်။ လူ့အကြောင်းမပါ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းက မိမိအား ရိုက် ခတ်ချက်မပါ။ အလှသက်သက်သာဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် လူမှုအခန်းမပါ၊ လူမှုအလှ၊ လူမှုရသမဟုတ်။

ပန်းချီကား ကောင်းချင်မှ ကောင်းမည်။ သို့သော် စိတ်ကူးဖြင့်ကား ဖန်တီး ဖွဲ့နွဲ့သည်။ စိတ်ကူးဖြင့် ဖန်တီးဖွဲ့နွဲ့သည့်အရာတွင် ကဗျာဖွဲ့ခြင်းနှင့် သဘောတရား တူသည်။ နည်းနာချင်းတူသည်။

စက်ရုံကျေးလက်၏ မုတ်သုံဈေး
မိုးကြိုးထစ်သံ
လေဟုန်ထန်ပြင်း၊ မိုးယံပြိုလဲ
တိမ်မှောင်မည်းမည်း၊ လျှပ်ကြောင်းအက်ကွဲ
ကောင်းကင်ကိုခွဲ၊ သစ်ပင်ဆုတ်ဖြူ
သစ်ကိုင်းတွဲလွဲ၊ ဝါးထရံလွင့်ဝဲ
မိုးထဲလေထဲ၊ အကုန်စိုရွဲ
အကြိုမုတ်သုံ မိတ်ဆက်ပွဲ။
နေ့လယ်ပူလွန်း
မွန်းတိမ်းလေထန်၊ ဝေါဝေါမြည်သံ
မိုးရောရိုက်စဉ်၊ ညနေတွင်ကား
မိုးလည်းပါးလာ၊ လွင့်ပါးတိမ်လွှာ
ဆည်းဆာဝင်းပ ရွှေရောင်ကြွ...။

ရွှေရောင်ကြွတွင်
 ပတ္တမြားစ၊ မဟူရာစ
 မြစ၊ နီလာစ၊ ဖန်စ၊ မှန်စ
 မှောင်စ၊ ပြာစ၊ ညရည်မှန်စ
 စက်ရုံရှေ့တွင်၊ ရေပြင်ပြည့်လွှမ်း
 မြစ်ကမ်းကျယ်လား၊ မြမှန်သားတွင်
 အရိပ်ထင်သည်၊ နီယွန်စိမ်းပွင့်
 ကြယ်နှင့်ယိုးမှား၊ ရေသားအောက်တွင်း
 နီယွန်လင်းပြောက်၊ စိမ်းရောင်တောက်စ
 စက်ရုံကား စိမ်းမှုန်လှပ...။
 နီယွန်ဝင်းပ
 ထိုညတွင်ကား၊ စည်ကားဆူညံ
 လူသံသူသံ၊ ဖားအော်သံ ပုရစ်အော်သံ
 ရယ်သံမောသံ၊ သောသောညံသည်
 နက်ဖြန်နံနက်၊ နေထွက်စတွင်
 အိမ်ပေါက်ဝမှ၊ ကလေးငယ်က
 ဖားသား အစိတ်သား လေးကျပ်
 ပုရစ်တစ်ကောင် ငါးပြား...။

ဒဂုန်တာရာ

(ပန်မဂ္ဂဇင်း၊ ဇူလိုင်၊ ၁၉၈၄)

မည်သည့်အနုပညာပင်ဖြစ်စေ လူ့လောက လူ့ဘဝမှ ပြန်လည်ကူး
 ယူ ဖော်ပြကြရသည်ချည်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ စာလုံးဆေးစက်၊ တေးသံ
 စသော အနုပညာပုံသဏ္ဍာန်တို့သာ ခြားနားကြသည်။ ကဗျာတွင် စာလုံးတို့ဖြင့် စပ်ဟပ်
 ရသကဲ့သို့ ပန်းချီတွင်လည်း ဆေးရောင်ဖြင့် စပ်ဟပ်ရသည်။ စာလုံးအစပ်အဟပ်များ
 ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံရှိသကဲ့သို့ ဆေးရောင်အစပ်အဟပ်များ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ
 ရှိသည်။ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနည်းနာဖြင့်သာ မိမိတို့စိတ်ကူးရုပ်ပုံကို ဖော်ပြရသည်။

ဤနေရာတွင် ပန်းချီက ကဗျာထက် လက်ဝင်လာသည်။ စိတ်ကူးအားကို ပိုမိုသုံးလာရသည်ဟု ထင်မိသည်။ စာလုံးများမှာ နဂိုကတည်းက မိမိ၌ သိုမှီးထားပြီး သား ရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်လည်း စာလုံးများကို ကြားနေရသည်၊ ဖတ်နေရသည်၊ ပြောနေရသည်။ ရေးဖွဲ့သောအခါ စကားလုံးများကို တွေးဆကာ ယူသုံးသည်။ ဆေးရောင်ကတော့ ဆေးဘူးတောင့်ထဲ၌သာရှိသည်။ ပန်းချီကား ရေးမည်ရှိသောအခါ ဆေးဘူးတောင့်ထဲမှ စုတ်တံဖြင့်ယူကာ ဆေးစပ်ပျဉ်ချပ်ပေါ်တွင် စပ်ရသည်။ မိမိလိုချင်သော စိတ်ကူးအရောင်အတိုင်း စပ်ရသည်။ စိတ်ကူးသုံးရသည်။ စိတ်ရှည်ရသည်။ ကဗျာတွင် စာလုံးအသစ်များ တီထွင်ပုံနှင့် ဆေးစပ်ပုံတူနေသည်။ စကားလုံးဟောင်းများဖြင့်သာ သုံး၍ ဖွဲ့မည်ဆိုက စပ်ဟပ်ရန် သိပ်မလို။ မြန်မာစကားမှာ တစ်သံတစ်လုံး၊ အဓိပ္ပာယ်အသစ်ဖြင့် တစ်ခုထွက်သော ဧကဝဏ္ဏ ဘာသာစကားမျိုး ဖြစ်ရာ အဓိပ္ပာယ်အသစ်သုံးလိုလျှင် စကားလုံးများ စပ်တွဲ၍ စကားလုံးသစ် တီထွင်ကြရသည်။ ကဗျာသာမဟုတ်၊ စကားပြေတွင်လည်း အဓိပ္ပာယ်သစ်ဖြင့် သုံးလိုလျှင် စကားလုံးထွင်ရမည်သာဖြစ်သည်။ ကဗျာကတော့ စကားလုံးများ အမြဲသစ်လွင်နေရမည်ဖြစ်ရာ ပို၍ စကားလုံးများ သစ်လွင်လိုလျှင် တီထွင်ကြရသည်။

ပန်းချီဆရာသည် မိမိလိုချင်သော ဆေးရောင် ရပြီးလျှင် ပိတ်ကားပေါ်တွင် အထူအပါးခြယ်ရသည်။ 'လက်ရာ' ဟူသော တစ်ယောက်ချင်း၏ အနုပညာ ဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်။ ဖန်တီးမှု၊ စိတ်ကူးလက်ရာ စသည်တို့သည် ပန်းချီတွင် ဝိသေသများဖြစ်ကြသည်။ ကဗျာတွင်လည်း ယင်းဖန်တီးမှု၊ စိတ်ကူး၊ လက်ရာ (ကဗျာ ဟန်ဟု ခေါ်မည်ထင်သည်။) တို့ရှိသည်သာဖြစ်သည်။ သို့သော် ပန်းချီလောက် ထင်ရှားစွာ မသိရ၊ မမြင်ရပေ။

(ဃ)

ပန်းချီနှင့် ဂီတ ဖန်တီးပုံ တူသည်များ ရှိပြန်သည်။ ဆေးရောင်များ ဆေးဘူးတောင့်ထဲရှိသကဲ့သို့ တေးသံများသည်လည်း စန္ဒရားခလုတ်ထဲတွင်ရှိသည်။ မိမိဖွဲ့နွဲ့လိုသောအခါ ခလုတ်များထဲမှယူ၍ အသံများ စပ်ဟပ်ရေးဖွဲ့ရသည်။ ပန်းချီတွင် လက်ရာ ရှိသကဲ့သို့ စန္ဒရားတွင် လက်သံ ရှိသည်။ အခေါ်အဝေါ်သာ ကွဲသည်။ တစ်သဘောတည်းပင် ဖြစ်သည်။ စန္ဒရားလက်သံကောင်းဖို့ အမြဲတမ်းလေ့ကျင့်ရသည်။ လေ့ကျင့်နိုင်မှ တီးကွက်များ၊ အသံကျများ အမှားမရှိ၊ မှန်ကန်မည်။ တီးကွက်

များ မှန်ကန်ရုံနှင့်မပြီး။ လက်အကျ၊ အတို့အထိ၊ အလေးအပေါ့ စသည်တို့ ထူးခြားခြင်းရှိမှ လက်သံဟု ပြောနိုင်တော့သည်။ ဤတွင် ကဗျာ၌ ဟန်၊ ပန်းချီအဖွဲ့အနွဲ့၌ လက်ရာ၊ ဂီတအဖွဲ့အနွဲ့၌ လက်သံ တို့သည် အခေါ်အဝေါ်ကွဲသော်လည်း တစ်သဘောတည်းဖြစ်သည်။ စန္ဒရားတွင် တီးကွက်များ တူလင့်ကစား လက်ကျ လက်န အတို့အပင့် ထူးခြားခြင်းပေါ်တွင် မူတည်၍ လက်သံဟု ပြောကြရခြင်းဖြစ်သည်။ ပန်းချီတွင် ဆေးရောင်စပ်ဟပ်ပုံချင်းသာမက စုတ်၏ အထူအပါး၊ အဝေအဝိုက် စသည်တို့အပေါ်တွင် တည်၍ လက်ရာဟု ပြောကြရခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ ကဗျာတွင် ဟန်၊ ပန်းချီတွင် လက်ရာ၊ စန္ဒရားတွင် လက်သံတို့သည် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မတူကြ။ ယင်းသို့ မတူကြခြင်းမှာ အနုပညာရှင်တို့၏ ခံစားမှုချင်း၊ စိတ်ကူးချင်း မတူကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယင်းအနုပညာဖွဲ့နွဲ့မှုတို့ကို လေ့လာသော အနုပညာသည် အလှပေဒ၊ ရသပေဒ၊ ခံစားမှုပေဒပညာပင် ဖြစ်သည်။

ကဗျာခံစားမှု

အမှန်အားဖြင့် အနုပညာခံစားမှုသည် ပုဂ္ဂလိကခံစားမှု ဖြစ်သည်။ အနုပညာ ရုပ်တစ်ခုခုကို ဖန်တီးသောအခါ တစ်ယောက်တည်းက ဖန်တီးရသည်။ တစ်ယောက် တည်းက ပုဂ္ဂလိက၊ ထို့နောက် အနုပညာအဖွဲ့အနွဲ့ သဘာဝတွင် မူတည်၍ အများ စုပေါင်းကပြရသည်လည်း ရှိသည်။ ယင်းအနုပညာရပ်ထဲတွင် စာပေသည် ဘာသာရပ် အဖြစ် ပါဝင်နေသည်။ စာပေဘာသာထဲတွင် ကဗျာကလည်း ဘာသာရပ်ခွဲတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်နေသည်။ ဘာသာရပ်တစ်ခုပင် ဆိုပါတော့။

ယင်းသို့ ကဗျာခံစားမှုသည် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တူကြသည်မဟုတ် ပေ။ အကြိုက်မတူကြခြင်းသဘောကို ပုဂ္ဂလိက ခံစားမှုအဓိပ္ပာယ် ထုတ်ယူ၍ ရနိုင် သည်။

ခံစားမှု၊ သို့မဟုတ် အကြိုက်ဆိုသည်ကလည်း တစ်ခေတ်နှင့် တစ်ခေတ် တူသည်ဟူ၍ မပြောနိုင်။ စာပေ၊ ကဗျာ စသော အနုပညာများ ပေါ်ပေါက်လာသည် မှာ နှစ်ပေါင်းရာထောင်ကြာနေခဲ့ပြီ။ ယင်းကို ခေတ်အဆက်ဆက် သမိုင်းကို ဖြတ်သန်း လာခဲ့ရသော ကဗျာသည်လည်း ခံစားမှုအမျိုးမျိုးကို ဖြတ်သန်းလာသည်ဟု ဆိုနိုင် သည်။

စာပေ၏သဘာဝကို ခေတ်နှင့်ပိုင်းခြား၍၊ သို့မဟုတ် သမိုင်းခေတ်နှင့် ပိုင်းခြား ၍ အများနားလည်အောင် ပြောကြသော ဂန္ထဝင်စာပေခေတ်ဟု ဆိုရိုးစကား ရှိပြန် သည်။ ဂန္ထဝင်စာပေခေတ်ဆိုသည်ကလည်း ဆယ်နှစ်မဟုတ်၊ ရာစုနှစ်လည်း ဖြစ်နိုင်

သည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် ပြောင်းလဲလာသောအခါ လူတို့က ခံစားကြသည်။ ရှေးဟောင်းဂန္ထဝင်စာပေကို ဖတ်ကြသည်။ ဂန္ထဝင်စာပေကို ခံစားသောအခါ သူဖတ်သော ခေတ်၏ ခံစားမှုနှင့် ခံစားပေလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ကြိုက်၊ မကြိုက်ဟူသော သဘော၊ ခံစားမှုသဘောသည် တစ်သမတ်တည်းမဟုတ်တော့။ သူ့ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်သော စာပေကို သူ့ခေတ်လူများက ခံစားကြခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုအခါ ပရိသတ်ဟူသော (ဝါ) ခံစားသူ ဒုတိယလူရှိနေသည်။ မူလ အနုပညာစတင်ခဲ့သော သူ့ခေတ်က သဘောသည်လည်း စတင်ပြောင်းလဲလာသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ပရိသတ်က များစွာပြောင်းလဲနေသည်။

ခေတ်ပေါ် စက်မှုကိရိယာများ တိုးတက်ထွန်းကားလာသည်နှင့်အညီ စာပုံနှိပ်စက်များ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အလျောက်၊ စက်ကိရိယာများ ပေါ်ပေါက်သည့်အလျောက် ကျယ်ဝန်းလာပြန်သည်။ ပရိသတ်များ ကျယ်ပြန့်စွာရှိလာခြင်းကြောင့် စာပေအနုပညာကို ခံစားလာသောအခါ အနုပညာခံစားမှု၊ ကဗျာခံစားမှုတွင်လည်း ပြောင်းလဲလာနိုင်သည်။ ယင်းသဘာဝတ္ထများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှသာလျှင် ကဗျာခံစားမှုသဘောကို သိရှိနိုင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ကဗျာဆရာတစ်ဦးသည် သူ၏ကဗျာကို တစ်ဦးတည်း ရွတ်ဆိုရသည်မဟုတ်။ သူ၏ကဗျာကို သူ၏ပရိသတ်သည် ရွတ်ဆိုချင် ရွတ်မည်။ ဖတ်ချင်ဖတ်မည်။ ယင်းသို့ ကျယ်ပြန့်လာသည်။

ကဗျာသည် ပရိသတ်မရှိဘဲ တည်ရှိနေသည်ဆိုလျှင်တော့ လေ့လာစဉ်းစားရန်မလိုပေ။ သို့သော် ပရိသတ်တည်းဟူသော အနုပညာခံစားသော ပြည်သူနှင့် ဆက်စပ်နေသဖြင့် လေ့လာသင့်သည်ဟု ထင်မိပေသည်။

ရှေးခေတ်အခါက ဂန္ထဝင်စာပေခေတ်အခါက ဆိုပါတော့။ ကဗျာကို ကဗျာရွတ်ဆိုဖွဲ့သောသူက ဝေငှရာတွင် လက်ဆင့်ကမ်းသဘောသာလျှင်ဖြစ်သည်။

ပေဖူးလွှာနှင့် ကူးကြမည်။ သို့မဟုတ် နှုတ်တိုက်ကျက်မှတ်၍ ကူးမှတ်မည်။ ယင်းသဘောဖြင့်သာလျှင် ပြန့်ပွားဆက်သွယ်ကြရသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် စာပေပရိသတ်၊ အနုပညာပရိသတ်မျိုး မဟုတ်ကြပေ။

ရှေးအခါက ကဗျာရေးဖွဲ့သူကို စာဆိုဟု အမည်ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင်တော့ စာဆို ဆိုသည်မှာ ဂန္ထဝင်စာလုံးအဖြစ်သာ တွေ့မြင်ကြရမည်။ အသုံးအနှုန်းမများပေ။ ကဗျာဆရာဟု အသုံးအနှုန်းများလာသည်မှာ စစ်ပြီးစခေတ်ကတည်းက ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် မှတ်မိနေသည်။ စစ်မဖြစ်မီခေတ်က ကဗျာဆရာဟူသော

အသုံးအနှုန်းမရှိပေ။ ဂန္ထဝင်ခေတ်က ရရှိခဲ့သော စာဆိုဟူသော အသုံးအနှုန်းမှာ ရှိသည်ဟု ထင်မိသည်။

ဗဟုရသဝါဒ

(က)

စာပေဝေဖန်ရေးဆိုသည်က ခေတ်တစ်ခေတ်၊ တစ်ခေတ်တွင် ပေါ်ထွန်းမြဲ ဖြစ်သည်။ တကယ်တော့ စာပေဝေဖန်ရေးသည် ခေတ်တိုင်းတွင် ရှိသည်သာဖြစ်သည်။ ခေတ်တိုင်းဟုဆိုသဖြင့် ယေဘုယျကျလွန်းလှသည်။

ခေတ်တိုင်းတွင် ခေတ်တစ်ခေတ် တစ်ခေတ်ဆိုသည်က ပေါ်ထွန်းမြဲဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာကြီးသည် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။ ဤသည်မှာ နိယာမတရားဖြစ် သည်။ ကမ္ဘာကြီး ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသည့်အထဲတွင် စာပေ၊ အနုပညာခေတ်တို့ သည်လည်း ပေါ်ထွန်းရမြဲဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ စာပေခေတ်တစ်ခေတ် ပေါ်ထွန်းလာ သောအခါ သူနှင့်အတူ ဝေဖန်ရေးသည် တွဲ၍ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားမိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ခေတ်တစ်ခေတ်၊ တစ်ခေတ်တွင် စာပေဝေဖန်ရေးသည် ပေါ်ထွန်းရသည်ဟု ဆိုလိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာကြီး ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားလျက် ရှိသည်မှာ ရပ်တန့်နေသည့်သဘော လုံးဝမဟုတ်။

အဟောင်းမှ အသစ် ကူးပြောင်းနေသည့်သဘောကို ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားလျက် ရှိသည်ဟု ဆိုရမည်။

မည်သည့်အရာမျှ တည်မြဲနေသည်မရှိပေ။ စာပေ၊ အနုပညာတို့သည် ခြွင်းချက်မဟုတ်ပေ။

ကမ္ဘာကြီး လှုပ်ရှားပြောင်းလဲနေသည်ဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာကြီး၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးစနစ်များ ပြောင်းလဲခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ စာပေ၊ အနုပညာတို့မည်သည်မှာ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး စသည်တို့ ပြောင်းလဲမှု ထင်ဟပ်ချက်ဖြစ်သည်။ စာပေသက်သက်၊ အနုပညာသက်သက် အမှီအတွယ်မရှိ ပေါ်ထွန်းနေသည်မဟုတ်ပေ။

ယင်းခေတ်များကို အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် မှည့်ခေါ်ကြရသည်။ အမည်နာမ မမှည့်ခေါ်ဘဲ မည်သည့်အရာကိုမျှ ညွှန်ပြောဆို၍ ရမည်မဟုတ်ပေ။

ယင်းသို့ ကမ္ဘာကြီး ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသည့်သဘောကို နိုင်ငံရေး၊ သဘောတရားရေး ဆရာတို့က တော်လှန်ရေးဟု ခေါ်တတ်ကြပေသည်။

ကမ္ဘာကြီး ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်ဟုဆိုခြင်းမှာ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ နေရာဒေသတို့သည် တညီတညာတည်း၊ တစ်ပြိုင်တည်း၊ တစ်ပုံစံတည်း ပြောင်းလဲနေသည်တော့ မဟုတ်ပေ။ တစ်ဒေသနှင့် တစ်ဒေသ၊ တစ်ပြည်နှင့်တစ်ပြည် ထပ်တူထပ်မျှ တူညီနေကြသည်လည်းမဟုတ်ပေ။ အခြေအနေတို့သည်လည်း ထပ်တူထပ်မျှ တူညီနေကြသည်မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားကြသည့်အခါ အချိန်ကိုက် တစ်ချိန်တည်းမဟုတ်နိုင်ပေ။ တစ်နေရာတစ်မျိုး၊ တစ်ပြည်တစ်မျိုး အခြေအနေအမျိုးမျိုး အောက်တွင် ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားလျက်ရှိနေခြင်းသာဖြစ်သည်။

မပြောင်းလဲဟုဆိုလျှင် နိယာမတရားနှင့် ဆန့်ကျင်နေပေလိမ့်မည်။ တစ်ခုတော့ရှိသည်။ ကမ္ဘာကြီး ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနေသော သဘောတွင် အဆက်အစပ်ကတော့ ရှိသည်။

စစ်ကြီးပြီးစလောက်က အဏုမြူလက်နက်အန္တရာယ်ကို ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ လူသားအပေါင်းက ထိတွေ့ခံစားခဲ့ကြသည်။ အဏုမြူလက်နက်ကို တိုင်းပြည်တစ်ပြည်က စတင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ယင်းဂယက်သည် တစ်ကမ္ဘာလုံးသို့ ရိုက်ခတ်သည်။

ထိုအခါက အဏုမြူလက်နက်၏ အကျိုးအပြစ်တို့ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်လာကြသည်။ ထောက်ခံသူတို့လည်း ရှိမည်၊ ဤသည်မှာလည်း သဘာဝကျသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဤသည်ကစ၍ စစ်အေးကြီးဟုခေါ်သော ပြိုင်ဆိုင်မှုတို့ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ရတော့သည်။ အဏုမြူလက်နက်ဆိုသည်က ပြန့်ပွားနိုင်သည်။

နည်းပညာများက တစ်ပြည်မှတစ်ပြည် ပြန့်ပွားနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ပြန့်ပွားလာ

နိုင်သော အသိဝင်ရောက်လာခြင်းပင်လျှင် အဆက်အစပ်ရှိသည်ဟူသော သဘောကို ထင်ရှားစွာ ပြဆိုခြင်းမဟုတ်ပါလား။

(ခ)

ယနေ့ စာပေလောကတွင် ဝေဖန်ရေးသည် အခြင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်နေပေပြီ။ ဝေဖန်ရေးဆိုသော အဓိပ္ပာယ်ကို အမျိုးမျိုး အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူနိုင်သည်။ ကောက်ယူ၍လည်းရသည်၊ တည်ရှိလျက်ရှိသော စာပေဝေဖန်ရေးအဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆို၍လည်း ရသည်။ ကြိုက်သူရှိမည်၊ မကြိုက်သူရှိမည်။ ဖွင့်ဆိုရာ၌လည်း တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် အဓိပ္ပာယ်ကွဲပြားခြားနားနိုင်သည်။

ယနေ့ခေတ်သည် ဧကခေတ်မဟုတ်၊ ဗဟုခေတ်။ ထို့ကြောင့် အယူအဆအမျိုးမျိုးရှိခြင်းမှာလည်း သဘာဝကျသည်။

စာပေဝေဖန်ရေးဆိုသည်ကလည်း စုံလင်ထွေပြားနိုင်သည်။ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့၏ နောက်ခံကားကလည်း အမျိုးမျိုးရှိနိုင်သည်။ သူတို့ဖြတ်သန်းလာခဲ့ကြသော သမိုင်းခေတ်အသီးသီးပေါ်တွင် တည်၍ စာပေဝေဖန်ရေးအမြင်များ ပိုင်ဆိုင်လာတတ်ကြသည်။ စာပေဝေဖန်ရေးသည် အကြောင်းမဲ့သက်သက်တော့ ပေါ်ထွန်းလာခြင်းမဟုတ်ပေ။

ခေတ်ဟောင်းနှင့် ခေတ်သစ်တို့ ကူးပြောင်းလှုပ်ရှားလျက်ရှိသောအခါ ခေတ်ဟောင်းဘက်မှနေသူ၊ ခေတ်သစ်ဘက်မှနေသူ စသည်ဖြင့် ရှိနိုင်သည်။ ယင်းအခြေအနေတွင် စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့သည် မိမိတို့ မျှော်မှန်းယုံကြည်ရာဘက်မှ ဝေဖန်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အကြောင်းမဲ့သက်သက် မဟုတ်နိုင်ပေ။ ယင်းသို့ စာပေလောကတွင် စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့သည် မိမိတို့ မျှော်မှန်းယုံကြည်ရာဘက်မှ ဝေဖန်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အကြောင်းမဲ့သက်သက်မဟုတ်နိုင်ပေ။ ယင်းသို့ စာပေလောကတွင် စာပေဝေဖန်ရေး အခြင်းအရာများ ဖြစ်ပေါ်နေသောအခါ စာပေဝေဖန်ရေး ဆောင်ရွက်သူများသည် လူငယ်များဖြစ်တတ်သည်။ ဤသည်မှာလည်း သဘာဝကျသည်။ လူငယ်သည် မည်သည့်ခေတ်တွင်ဖြစ်စေ အနာဂတ်ခေတ်အတွက် မျှော်မှန်းချက်၊ ယုံကြည်ချက်ရှိသူဖြစ်သည်။ လူငယ်တို့သည် အသစ်ကို မျက်နှာမူတတ်မြဲဖြစ်သည်။ စာပေခေတ်များကို ပြန်ကြည့်လျှင် စာပေလှုပ်ရှားမှုတစ်ရပ် ပေါ်လာပြီဆိုလျှင် ယင်းလှုပ်ရှားမှုကို လက်ခံသူတစ်ဖက်၊ လက်မခံသူတစ်ဖက် စာပေဝေဖန်ရေးများ ပေါ်တတ်

မြဲဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၆၀ က ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ခေတ်ဆန်းစာပေခေတ်က လည်း ဝေဖန်ရေးများ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်ကို နောက်လူများ ဖတ်ကြ သိကြရပြီ။

စစ်ပြီးစ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၄၀ ကျော်က စာပေသစ်ဟု သုံးလိုက်သောအခါ စာပေဝေဖန်ရေးများ ပေါ်ထွန်းလာခြင်းဖြစ်သည်။ ဟော ယနေ့တွင်လည်း စာပေ ဝေဖန်ရေးများ ပေါ်ထွန်းနေသည်။

(ဂ)

စာပေဝေဖန်ရေးဆိုသည်ကလည်း တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် တူကြသည် မဟုတ်။ သမိုင်းခေတ်ဆိုကတည်းက တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် တူကြသည်မဟုတ်ပေ။ သမိုင်းခေတ်တစ်ခေတ်၏ လှုပ်ရှားမှုသည် နောက်တစ်ခေတ်၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့် တူချင်မှ တူကြမည်။ သို့ဖြစ်ရာ စာပေဝေဖန်ရေးသည်လည်း သမိုင်းခေတ်ပေါ်တွင်သာ မှီသော စာပေလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဆက်စပ်နေတတ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် စာပေဝေဖန်ရေး ဟန်ပန်၊ စာပေဝေဖန်ရေး အယူအဆတို့ သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူကြခြင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ခေတ်ဆန်းစာပေခေတ်ကာလ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၆၀ ကာလက အဟောင်းနှင့်အသစ် လမ်းခွဲစကားလတွင် ဂန္ထဝင် စာပေမှ လမ်းခွဲစတွင် ဝေဖန်ရေးသည် ယင်းအဟောင်းနှင့် အသစ်ဆိုင်ရာ အယူအဆ များ ပါလာတတ်သည်။ ကဗျာရေးဖွဲ့ပုံ၊ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်၊ ကဗျာရေးစရာ စသော အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ကြသည်။ အငြင်းအခုံ ပြုလုပ်ကြသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

ထို့နောက် တစ်ဖက် စစ်ပြီးခေတ်၊ စာပေသစ် ပတ်ဝန်းကျင်ခေတ် ကာလ လောက်တွင်လည်း ဝေဖန်ရေးသည် တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ စာပေသဘောတရားများ၊ စာပေအယူအဆများကို စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ကိုင်စွဲယူလာကြသည်။

စစ်ပြီးကာလ လွတ်လပ်ရေးမရမီနှင့် လွတ်လပ်ရေး ရပြီးခါစကာလ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် သဘောတရားရေးရာ အယူအဆများ အငြင်းပွားကြသကဲ့သို့ စာပေ ရေးရာအယူအဆများသည် အငြင်းပွားခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံတော်သစ် မွေးဖွား၊ ဖွံ့ဖြိုးစ ကာလ၊ နိုင်ငံရေးရာ သဘောတရားများ လေ့လာတင်ပြစကားလဖြစ်၍ ယင်းသို့သော အခြေအနေသည် စာပေ၊ အနုပညာသို့လည်း ထင်ဟပ်တတ်မြဲဖြစ်သည်။

စာပေဝေဖန်ရေး ဆောင်ရွက်ကြရာ ခေတ်တိုင်းတွင် ယူရသည့်အချက်ကတော့

ဝေဖန်ရေးဆရာများသည် စာပေဝေဖန်ရေးရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာများ ဆက်စပ်တတ်သည်များလည်းရှိသည်။

ဤသည်မှာလည်း စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့၏ ဝေဖန်ရေးအမူအရာများ မတူကြသဖြင့် ပြင်းထန်သောသူ၊ ပုတ်ခတ်တတ်သူ စသည်ဖြင့် ခြားနား၍လည်း ယင်းအမူအရာကိုလိုက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အပြန်အလှန်တုံ့ပြန်မှုများ ဖြစ်တတ်သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ဝေဖန်ရေးသည် တတိယလူဟု ကျွန်တော် ပြောခဲ့ဖူးသည်။ စာရေးဆရာသည် ပထမ၊ စာဖတ်သူသည် ဒုတိယ၊ တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်သောသူများဖြစ်သည်။ ဝေဖန်ရေးကို ဖတ်၍ စာဖတ်ပရိသတ်တို့သည် သူတို့ ကိုယ်ပိုင်ခံစားမှုဖြင့် ပြန်၍တွေးတောအကဲဖြတ်နိုင်ကြသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်ကို အထင်သေး၍မရ။

စာပေတစ်ရပ်ကို စာဖတ်ပရိသတ် (၀၁) စာဖတ်သော ပြည်သူက အတည်ပြုသည်လျှင် ဖြစ်သည်။ ဝေဖန်ရေးပိုင်းကို စာဖတ်သူက လက်ခံသည်ဟု စာပေဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ထင်တတ်ကြသည် မဟုတ်ပေ။

စာဖတ်သူသည် ပြန်၍မပြောတော့သော်လည်း သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ခံစားမှုဖြင့် စာပေကို ရွေးချယ်ကြပေသည်။

(ဃ)

ယနေ့ခေတ်သည် နိုင်ငံရေး ဗဟုခေတ်ဖြစ်သည်။ အများဆန္ဒဖြင့် ပြောင်းလဲသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ ယနေ့စာပေခေတ်သည် ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုဖြင့် စုံလင်ထွေပြားများမြှောင်သော ရသတို့ဖြင့် ဆန်းသစ်နေသော ဗဟုရသခေတ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

စာပေဝေဖန်ရေးသည်လည်း ယင်းဗဟုရသ သဘောဖြင့်သာလျှင် ပြုကြပေသည်။

ခံစားမှုနှင့် ပရိသတ်

(က)

အလှ၊ အလှဗေဒ။ ရသ၊ ရသဗေဒ။ ခံစားမှု၊ ခံစားမှုဗေဒ။

ယင်းအနုပညာ ဝေါဟာရ စကားလုံးစာပေ အတွေ့အကြုံများကို အရင်းခံထားကာ ဖော်ပြလာခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ကဗျာအတွေ့အကြုံကို လက်ရင်းထားသည်။ ယင်းသို့ ကဗျာစာပေ အတွေ့အကြုံကို လက်ရင်းထားသည်မှာ အကြောင်းရှိပါသည်။ ကျွန်တော် ရေးသားဖွဲ့နွဲ့ခဲ့သော ကဗျာပုဒ်ရေမှာ အရေအတွက်အားဖြင့် မများလှသော်လည်း ရေးသားဖွဲ့နွဲ့သက်က မငယ်လှပါ။ ရေးသက်နှစ် ၅၀ ကျော်နေပါပြီ။ ယခုလည်း ကဗျာကို ဖွဲ့မြဲပင် (နည်းသော်လည်း) မို့ အတွေ့အကြုံက ရှိနေသေးသည်ဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။ အတွေ့အကြုံတစ်ခုတည်းကြောင့်သာမဟုတ်။ ကဗျာသည် စာပေပုံသဏ္ဍာန်များအနက် အနုဆုံး၊ အလှဆုံး စကားလုံးများကို ရွေးချယ်လျက် မိမိခံစားမှုကို ရသပေါ်လွင်အောင် ဖွဲ့ရသောကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် (ကျွန်တော့်အဖို့ပြောရလျှင်) ဆေးရောင်စပ်ရသလို၊ စန္ဒရားခလုတ်တွင် အသံများ ဆက်စပ်ရသလိုပင် ကဗျာကို စပ်ရသည့်အတွေ့အကြုံချင်း တူနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကဗျာ၊ ဂီတ စသော အနုပညာတို့နှင့် စာပေကို ယှဉ်တွဲကာ ခံစားမှုဗေဒအကြောင်း 'နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း' သဘောဖြင့် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

အလှ၊ ရသ၊ ခံစားမှု။ အနုပညာရပ်အားလုံးတွင် သုံးနှုန်းလျက်ရှိကြသော ဘုံဝေါဟာရဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ နေရာအသီးသီး၊ အခြေအနေအသီးသီးတို့ကို

တည်၍ ပြောကြသည့် စကားလုံးဖြစ်သည်။ နောက်ထပ် စကားလုံးတစ်လုံး ထပ်
ဖြည့်ချင်သည်။ ရင်ခုန်သံ၊ ရင်ခုန်သံဗေဒ။ ကျမ်းထွက် ပါဠိစကားလုံးမဟုတ်၍
တချို့က ကြိုက်ချင်မှ ကြိုက်ကြမည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော့်ခံစားမှုနှင့် ကျွန်
တော် ရွေး၍ သုံးစွဲလာသည်မှာ ကြာပါပြီ။ ကျွန်တော့်အဖို့ ရင်ခုန်သံကိုပင် သုံးချင်
သည်။ ကျွန်တော်ကြိုက်သော ကဗျာတစ်ပုဒ်၊ သို့မဟုတ် စာတစ်ပုဒ်၊ သို့မဟုတ်
ပန်းချီကားတစ်ချပ်၊ တေးတစ်ပုဒ်၊ ဇာတ်ကွက်တစ်ခန်း စသည်တို့ကို ခံစားလျှင် ကြက်
သီးမွေးညင်းထကာ ရင်ခုန်လာတတ်သည်။ စာပေဘက်တွင်သာမဟုတ်၊ စိတ်လှုပ်ရှား
လာလျှင် ကြက်သီးမွေးညင်းထမိသည်။

ကျွန်တော် ခံစားမှုအတိုင်း ရင်ခုန်သံကို ရေးဖွဲ့လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

အကယ်၍ ကျွန်တော့်ကို ကဗျာနှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် ကြေညာ
စာတမ်းရေးပါဆိုလျှင် အထက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။ ဤမျှဖြင့် ပြည့်စုံ
ပြီလော၊ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ဖွင့်ရန်ကား လိုပေဦးမည်။ အာရုံခံစားမှုအကြောင်းကို
လူတိုင်းသိကြသည်။ လူတိုင်းတွင် အာရုံခံစားမှုရှိသည်သာ။ မွေးစ ကလေးငယ်ကအစ
ခံစားမှုရှိသည်။ ခံစားမှုအမျိုးအစား အများအပြားရှိမည်။ ခံစားမှုအင်အား အတိုင်း
အတာ ကွဲပြားခြားနားကြမည်။

လူတိုင်းတွင် ခံစားမှုရှိသည်ဆိုပါလျှင် အဘယ့်ကြောင့် လူတိုင်းသည်
အနုပညာရှင်များ၊ ကဗျာဆရာများ ဖြစ်မလာရသနည်း။ ခံစားမှုကို ရင်ထဲတွင် မျိုသိပ်
မထားဘဲ ဖွင့်ဟပြောပြ(ဖော်ပြ)လိုစိတ်ပြင်းတတ်သူသည်သာ စာရေးဆရာ ဖြစ်လာခြင်း
ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။ လူ့သဘာဝတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ပါးသူဟူသည်
မှာ အခြားမဟုတ်။ မိမိဖော်ပြမှုကို နားထောင်သော 'ပရိသတ်' ပင်ဖြစ်သည်။ ပုံပြော
သူက ပြောပြသည်ကို နားထောင်ချင်ခြင်းသည်လည်း လူ့သဘာဝပင်ဖြစ်သည်။
ကလေးငယ်သည် ငယ်ငယ်ကတည်းက ပုံပြောစကားကို မျက်စိကလေး မှေးရီကာ
နားထောင်ချင်သော 'ပရိသတ်ဗီဇ' ရှိသည်။ ပုံပြောသူ၏ခံစားမှုကို သူ ဝေမျှခံစား
ချင်သည်။ ပုံပြောသူ၊ သို့မဟုတ် ကဗျာရွတ်ဆိုသူသည် သူ၏ရင်ထဲမှ ဖွင့်ဟဖော်ပြသော
ခံစားမှုကလို့ အခြားသူလည်း သူ့ကဲ့သို့ ခံစားပါစေဟု ဝေမျှသည်မဟုတ်ပါလား။
ခံစားမှုကိုဖော်ပြခြင်း၊ ခံစားမှုကို ဖော်ပြဝေမျှခြင်းကို အခြေခံကာ ဝေမျှခံစားခြင်းသည်
လူ့သဘာဝပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ခံစားမှုကို ဖော်ပြသော အနုပညာနှင့် အနုပညာ
ပရိသတ်တို့သည် အနုပညာ၊ ကဗျာ၊ စာပေတို့ ဖြစ်ပေါ်မွေးဖွားလာခဲ့သော ခေတ်ဦး

ကတည်းကပင် အတူယှဉ်တွဲ ရှိခဲ့သည်။ ပရိသတ်မရှိဘဲ အနုပညာမရှိနိုင်ပေ။ ပရိသတ်က ခံစားမှု ပြန့်ပွားတည်တံ့စွာပင် အားပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ပရိသတ်မရှိဘဲ အနုပညာသည် ထွန်းကားပြန့်ပွားနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

“အနုပညာဆိုတာ မိမိခံစားမှုကို ရေးချပြီးလျှင် ပြီးတာပဲ။ ပရိသတ်ဆိုတာ မလိုပါဘူး” ဟု စောဒကတက်ကြည့်နိုင်သည်။ ရှေးခေတ်ကတည်းက ‘ပရိသတ်’ သည်ရှိသည်။ ယနေ့ခေတ်ကဲ့သို့ ပရိသတ်ဟု ခေါ်ချင်မှ ခေါ်ကြမည်။

ယနေ့ခေတ် စာဖတ်ပရိသတ်နှင့်တော့ အနေအထားချင်း သိပ်တူမည်မထင်။ ရှေးပဒေသရာဇ်ခေတ်အခါက စာဖတ်ပရိသတ်မှာ နန်းရင်ပြင်နှင့် ကျောင်းသင်္ခမ်းဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းဖြစ်သည်။ ပညာတတ်ဆိုသည်မှာလည်း နန်းတွင်းသားနှင့် ကျောင်းပရိဝုဏ်သားတို့လောက်သာ ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ရှေးခေတ် ဂန္ထဝင်စာပေကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင် စာဆိုတော်များသည် မင်းညီမင်းသား၊ မင်းသမီး၊ မှူးမတ်နှင့် ရဟန်းတော်များ ဖြစ်ကြသည်ကို တွေ့ရမည်။ ပျို့လင်္ကာ၊ ရတုကဗျာတို့ကို ဘုရင်က အခြွေအရံများ ခြံရံလျက် ဖတ်သည်။ ကြိုက်သွားလျှင် ဆုလာဘ်တော်များ ချီးမြှင့်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ပရိသတ်သည် ချီးမြှောက်အားပေးသူ။ စက်မှုသိပ္ပံ ထွန်းကားလာသော အရင်းရှင်ခေတ် ရောက်သောအခါ ပရိသတ်အနေအထား ပြောင်းလဲလာပေပြီ။ ပရိသတ်နယ်ပယ် နက်ရှိုင်းကျယ်ဝန်းလာသည်။ ပုံနှိပ်စက်၊ စက္ကူ၊ စာအုပ်လုပ်ငန်းများကြောင့် ပေဖူးလွှာခေတ်၊ ပုရပိုက်ခေတ်ထက် ကူးလူးပြန့်ပွားမှုသည် အင်အားကြီးမားလာသည်။ ရေဒီယို၊ ရုပ်ရှင်၊ ရုပ်မြင်သံကြား စက်ကိရိယာများကြောင့် အနုပညာနယ်ပယ်ပါ နက်ရှိုင်းကျယ်ပြန့်လာသည်။ ‘ပရိသတ်’ ဟု ခေါ်ဝေါ်လာကြပြီ။ လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနဟု သုံးနှုန်းလာကြပြီ။ ရှေးခေတ်ပေတံနှင့် ယနေ့စာပေကို တိုင်းထွာ၍မရ။ ယနေ့ခေတ်ပေတံနှင့်လည်း ရှေးခေတ်စာပေကို တိုင်းထွာ၍ မဖြစ်ပေ။

အင်းဝခေတ်က ရှင်ဥတ္တမကျော်သည် ရွှေစက်တော်သွား တောလား အလင်္ကာကြီးကို ခံစားမှုဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့လိုက်သည်။ ခံစားမှုကဗျာရေးချပြီးလျှင် ပြီးရောဆိုကာ မန်းချောင်းထဲသို့ လွင့်မျောပစ်ချလိုက်သည် မဟုတ်ပေ။ အနည်းဆုံး “သူ့ပရိသတ် တစ်ယောက်တလေ (တပည့်ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်)ကိုတော့ ဖတ်စေမည်။ ပရိသတ်၏ တုံ့ပြန်မှုကို ကြားချင်သည်မှာ ဓမ္မတာ။ တစ်ယောက်မှ တစ်ရာကဲ့သို့ ကူးလူးပြန့်ပွားလာမည်။ ထို့ကြောင့်သာ ကျွန်တော်တို့ခေတ်တွင် ဆရာတော်

၏ ခံစားမှုတောလားကဗျာကို ဖတ်နိုင်ကြခြင်းဖြစ်မည်။ ပရိသတ်တစ်ယောက်မှ မရှိလျှင် ယင်းလင်္ကာသည် မန်းချောင်းရေကြမ်းပြင်တွင် လျောင်းစက်အိပ်ပျော်နေပေလိမ့်မည်။

ခံစားမှု၊ အနုပညာ၊ ပရိသတ်၊ ပရိသတ်၏တုံ့ပြန်ချက်။

ယင်းတို့သည် ဆက်စပ်နေကြပေသည်။ ယင်းပေါင်းစပ်မှုဖြင့် အင်အားကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။ စာပေသည် လက်နက်ဖြစ်လာသည်။ ကဗျာသည် လက်နက်ဖြစ်လာသည်။ ပညာဉာဏ်အင်အား၊ ပညာဉာဏ်လက်နက်ဟု ဆိုရပေမည်။

(ခ)

ခံစားမှုကို ဖွဲ့နွဲ့ဖော်ပြသူ အနုပညာရှင် ကဗျာဆရာသည် တစ်ကိုယ်တော်သမားလော၊ သို့မဟုတ် အများပြည်သူနှင့် ဆက်စပ်နေသူလော၊ အင်းဝခေတ်က ကဗျာဆရာနှင့် ယနေ့ကဗျာဆရာသည် အတူတူပင်လော။

ခံစားမှုကို ဖွဲ့နွဲ့ဖော်ပြခြင်းအရာတွင်ကား အတူတူပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ နန်းရင်ပြင်တွင်း၌ ပေါ်ပေါက်သောခံစားမှုကို ဖွင့်ဟမဖော်ပြဘဲ မနေနိုင်၍က ဖွင့်ဟဖော်ပြရာမှ ကဗျာဆရာ ဖြစ်လာတတ်ကြသည့် နေရာ၊ (ဖွင့်ဟဖော်ပြမှုသဘော)တွင် တူကြမည်။ တစ်ကိုယ်တော်ခံစားရှင်ဘဝမှ စတင်တတ်ကြသည်။ သို့သော် သူတို့နေထိုင်ကြီးပြင်းသော ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်း နောက်ခံကားက ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပေပြီ။ မတူတော့။ အင်းဝခေတ်မှာ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်၊ ယနေ့ခေတ်သစ်မှာ ၂၀ ရာစုနှစ် ခေတ်ကမ္ဘာတွင် အရင်းရှင်ခေတ်သို့ ဝင်လာပေပြီ။ အရင်းရှင်စီးပွားရေးစနစ် ရောစပ်လာပြီး စက်မှုသိပ္ပံနည်းပညာတို့ တိုးတက်လာသောခေတ်။ ယင်းခေတ်သစ်တွင် ယနေ့ ကဗျာဆရာတို့ ကြီးပြင်းလာကြသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် တော်လှန်ရေးခေတ် (၀၁) လှုပ်ရှားပြောင်းလဲနေသော ခေတ်တွင် မွေးဖွားကြီးပြင်းလာကြသည်။ အင်းဝခေတ်နှင့်မတူ၊ ပတ်ဝန်းကျင် လူ့အဖွဲ့အစည်း အနေအထားချင်းမတူ။ ထိုအခါ စာပေ၏ပရိသတ်လည်း မတူတော့။ ရှေးခေတ်က ပရိသတ်မှာ “အားပေးချီးမြှင့်သူ၊ ဆုတော်လာဘ်တော်ဖြင့် ချီးမြှင့်သူ နန်းရင်ပြင်ပရိသတ်။ ရှေးခေတ်က ကဗျာဆရာကို စာဆိုတော်ဟု ခေါ်ကြသည်။ တော်ဝင်သော စာဆို၊ နန်းရင်ပြင်က ချီးမြှောက်သောစာဆို၊ စာဆိုတော်နှင့် ချီးမြှင့်သူ သူပရိသတ်။

ယနေ့ခေတ်တွင်ကား စာရေးဆရာနှင့် စာဖတ်ပရိသတ် (စာဖတ်သောပြည်သူ)

တို့၏ ပေါင်းစပ်မှုသည် စာပေအင်အားစု၊ ဉာဏ်ပညာအင်အားစုကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်နေပြီ။ ပုံနှိပ်စက်နှင့် စာအုပ်လုပ်ငန်း ကြီးကျယ်နက်ရှိုင်းလာခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်လာပြီ။ ရှေးအင်းဝခေတ်ကနှင့်မတူ။ စာပေသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်လာပြီ။ စာမူ၊ စာပေအနုပညာရှင်၏ စာမူကို စာအုပ်လုပ်ငန်းရှင်က ဝယ်ယူပြီးရောင်းချသည်။ စာဖတ်ပရိသတ်က ဝယ်ယူဖတ်ရှုသည်။ သူ မကြိုက်လျှင် မဝယ်။ ကြိုက်မှဝယ်သည်။ ဤကား စာဖတ်ပရိသတ်ဘက်မှ စီးပွားရေးတုံ့ပြန်ချက်ဖြစ်သည်။ ဝယ်ယူဖတ်ရှုပြီးသော စာပေ၏ ရသနှင့် အတွေးအခေါ်ပေါ်တည်၍ သူ၏ဦးနှောက်တွင်းသို့ စာပေဩဇာသည် ဝင်ရောက်ပျံ့နှံ့လေတော့သည်။ အာဟာရရှိသော စာပေကို စားသုံးရသဖြင့် စိတ်ခွန်အား၊ ဉာဏ်ပညာခွန်အား ပြည့်ဖြိုးရသည်။ အားမာန်ရသည်။ လန်းဆန်းကြည်လင်လာရသည်။ ဤကား စာဖတ်ပရိသတ်၏ ပညာရေးတုံ့ပြန်ချက်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေတွင် ကဗျာမှာ အစဉ်အလာကြီးသည်။ ဂန္ထဝင်စာပေတွင် ကဗျာလင်္ကာက အင်အားစုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်က မင်္ဂလာဖိတ်စာတွင် လင်္ကာသွား ကာရန်ချိတ်၍ စီကုံးသည်။ ကဗျာရိုးရာရှိသော လူမျိုးဆိုရမည်။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း 'ဇာတိမာန်' ကဗျာများသည် ပြည်သူတို့အား လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားဘဝက တို့ဗမာသီချင်းမှ ကဗျာစာလုံးများကို ကြားရပြီး ကြက်သီးမွေးညင်း ထခဲ့ကြသည်။

ကဗျာဆရာသည် သူနေထိုင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှ လူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ယင်းလူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ထင်ဟပ်ရိုက်ခတ်လိုက်သော သူ၏ ခံစားမှုကို ဖွဲ့နွဲ့လိုက်သည်။ ထိုအခါ သူ၏ခံစားမှုသည် တစ်ယောက်တည်း၏ ခံစားမှုဖြစ်သော်လည်း သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကိုယ်စားပြုသော ခံစားမှု ဖြစ်နေပေသည်။ လူအများ၊ သို့မဟုတ် ပြည်သူအများ၏ ခံစားမှုကို ကိုယ်စားပြုသော ခံစားမှုဟု ဆိုနိုင်ရာသည်။

လူအမျိုးမျိုးတွင် စိတ်နေစိတ်ထားအမျိုးမျိုးရှိသကဲ့သို့ ကဗျာဆရာတို့တွင်လည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်သာ။ တချို့က ငြိမ်ဝပ်အေးစက်သည်။ အာရုံခံစားမှု ထိုင်းမှိုင်းသည်။ တချို့က တက်ကြွသည်။ အာရုံခံစားမှု ပြင်းပြသည်။ ထိုအခါ ရသဖွဲ့နွဲ့ပုံအမူအရာတွင် ဟန်ပန်ချင်းမတူကြ။ တစ်ဖန် မိမိပတ်ဝန်းကျင် သမိုင်းခေတ်၏ ရိုက်ခတ်ပုံကို တုံ့ပြန်ရာတွင်လည်း မတူကြ။ လူထုလှုပ်ရှားမှုထဲတွင် ပါဝင်သူ ကဗျာဆရာသည် လူထုလှုပ်ရှားမှုကို ခံစားကာ ကဗျာဖွဲ့လိုက်သည်။ မှိုင်း၏ ကဗျာစာပေ

များတွင် သူဖြတ်သန်းခဲ့သော သမိုင်းခေတ်ခံစားမှုရသဟာန်ကို တွေ့နိုင်သည်မှာ အထင်အရှားပင်မဟုတ်ပါလား။

မှိုင်း၏ ပရိသတ်သည် မည်သူနည်း။ ကျွန်တော်ကတော့ ပြည်သူဟု ဖြေပါမည်။

စောဒကတက်သူ (တစ်ယောက်တလေ) ရှိနိုင်သည်။ ဆရာကြီး၏ ကဗျာကို ပြည်သူအားလုံး ဖတ်ပါမည်လော။ ဆရာကြီး၏ စာအုပ်စောင်ရေ မည်မျှ ထုတ်ဝေရသလဲ... စသည် စသည်။ ၁၉၅၁ က ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီး ခေါင်းဆောင်သော ချစ်ကြည်ရေးကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တရုတ်ပြည်သို့ သွားသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်၏ အဘွားက “ကိုမှိုင်းလည်း ပါသလား” ဟု ပြုံးကာ ကျွန်တော် ပြင်ဆင်နေစဉ် မေးလိုက်သည်။ ကိုမှိုင်းဟုခေါ်၍ ပထမတော့ ကျွန်တော် မကျေနပ်၊ နောက်မှ အဘွားနှင့် ဆရာကြီးမှာ ရွယ်တူပင်ဖြစ်သည်ကို သတိပြုလိုက်မိသည်။ ထိုအခါ သူတို့သည် အသက် ၈၀ နီးပါးရှိကြပေပြီ။ အဘွားက ဆရာကြီး၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ကဗျာများကို သိနေသည်။ အမှန်အားဖြင့် အဘွားမှာ စာတတ်သူမဟုတ်။ အဘွားက ကျွန်တော် ဆရာကြီးမှိုင်းနှင့် တရုတ်ပြည် အတူသွားသည်ကို ကျေနပ်နေပုံရသည်။ အဘိုးမှာ ဂျီစီဘီအေခေတ်က ဝံသာနုအသင်းတွင် ဥက္ကဋ္ဌ။ ကျွန်တော်၏ ဖခင် (အဘွား၏ သမက်) မှာ ကျွန်တော်တို့ ကျိုက်လတ်မြို့တွင် တို့ဗမာ အစည်းအရုံး၏ ပထမဆုံးသော ဥက္ကဋ္ဌ။ အဘွား၏ ပတ်ဝန်းကျင်က ဆရာကြီးမှိုင်း၏ ကဗျာနှင့်ဆက်စပ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ပါတကား။ အဘွားသည် ဆရာကြီးမှိုင်း၏ ပရိသတ်၊ ကျွန်တော် နားလည်သွားသည်။

အနုပညာစွမ်းအား၊ စာပေစွမ်းအားတို့သည် ရိုက်ခတ်သော သဘောရှိသည်။ ပရိသတ်နယ်ပယ်တွင်းသို့ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ စိမ့်ဝင်ရိုက်ခတ်ပြန့်ပွားကာ စွဲငြိနေတတ်သည်။ ပရိသတ်သည် ပြည်သူပင်ဖြစ်သည်။ ခံစားမှုနှင့် ပရိသတ် ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ အင်အားကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်သွားပေသည်။

ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာ (၁)

ဒေါင်းမင်းသီဟာမှ မတ်လတော်လှန်ရေးသို့

(က)

ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာကို မှတ်တမ်းပြုရာတွင် ပြောင်းလဲလာပုံကို အခြေခံ ထား၍ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်ကို တွေ့ကြရမည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ကျွန်တော်၏ ကဗျာသက်တမ်း ၆၀ မှ အနုပညာအတွေ့အကြုံကို အခြေခံ၍ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ကဗျာဆရာတို့သည် ကျွန်တော်၏ ခေတ်ပြိုင်သက်တမ်းအတွင်း သူတို့၏ ကဗျာမျိုးဆက်သမိုင်းနေရာ ကာလများမှ ဖူးပွင့်လာကြသည်။ ကျွန်တော်နှင့် အတွေ့အကြုံ တူချင်မှတူကြမည်။ သမိုင်းခေတ်ဆိုသည်မှာ တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် အတွေ့အကြုံချင်း၊ အစဉ်အလာဆက်ခံခြင်းများ ထပ်တူညီကြမည်မဟုတ်ပေ။

ကျွန်တော်က ကိုလိုနီခေတ်၊ ဖက်ဆစ်ခေတ်၊ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းစနှင့် လွတ်လပ်ပြီး၊ လွတ်လပ်ခါစ ဖဆပလ၊ ထို့နောက် တစ်ခေတ် စသည်ဖြင့် သမိုင်းခေတ်များကိုဖြတ်သန်းရင်း ကဗျာများကို ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော သမိုင်းခေတ်များမှာ တစ်ပြေးတည်းညီနေသော ခေတ်မဟုတ်။ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲနေသော ခေတ်အပိုင်းပိုင်းများသာဖြစ်သည်။

ယင်းသမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်သန်းရင်း တွေ့ကြုံခဲ့ရသော သမိုင်းခေတ်များ အလျောက် ကျွန်တော်၏ ကဗျာများသည် အဆစ်ဆစ် အပိုင်းပိုင်းရှိသည်ကို အနုစိတ်

၍ သုံးသပ်လျှင် တွေ့နိုင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

အသက် ၂၀ ကျော်စအထိ ကျွန်တော်သည် ကိုလိုနီခေတ်တွင် ကျောင်းသား ဘဝအဖြစ် ရှိခဲ့သည်။ ယင်းကာလကစ၍ ကဗျာများဖွဲ့ခဲ့သည်။ ကျွန်တော် အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်က ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း (၁၉၃၄) တွင် ဖော်ပြပါရှိသော တို့ဗမာအစည်းအရုံး ဘွဲ့ရတုပိုဒ်စုံသည် စာပေလောကတွင် ပထမဆုံး ပုံနှိပ်ဖော်ပြပါရှိသော ကဗျာ၏ အတ္ထရပ်ပုံလွှာကို အစပြုလိုက်ရပေသည်။

ဟိုခြစ်သည်ခြစ် ရောင်စုံခဲတံဖြင့် ပန်းချီရေး၊ ဟိုခေါက်သည်ခေါက် မယ်ဒလင် တီး၊ ဟိုစပ်သည်ဖွဲ့ ကဗျာဖွဲ့နွဲ့ စသည်ဖြင့် ဆယ်ကျော်သက်အစကပင် အနုပညာ များကို လုပ်ကြည့်နေမိသည်။ သည်ကြားထဲမှာ ဒေါင်းမင်းသီဟာရတုပိုဒ်စုံသည် စာပေလောက စက္ကူပေါ်တွင် ထင်စွန်းလာခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် ယင်းရတုပိုဒ်စုံ ကစ၍ ကောက်ရသည်။

(ခ)

ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်နှစ်ဦးက ကျွန်တော်သည် အနုပညာပုံသဏ္ဍာန်များ ကို ရှာဖွေရွေးချယ်နေခဲ့ပေသည်။

ဂီတဘက်တွင် ပထမ ဘာဂျာမှုတ်ကြည့်သည်။ ပါးစပ်နှင့် လုပ်ရသည့်ကိစ္စ ကို ကျွန်တော် သိပ်မကြိုက်။ သို့သော် ဘာဂျာမှ အသံစဉ်သဘောကို သဘောပေါက် လာသည်ဟု ထင်သည်။ ရှိုက်သံနှင့် ထုတ်သံဆက်စပ်ပုံကို နားလည်လာသည်။ ထို့နောက် မယ်ဒလင်တီးသည်၊ မယ်ဒလင်အသံကို ကြိုက်သည်။ ကျွန်တော် လိုချင် သော အသံကိုရှာရင်း လက်မတွင် သွေးထွက်လာသည်အထိ တီးသည်ကို သတိရမိ နေသေးသည်။

လက်ဝဲဘက်ကြိုးနှိပ်သည့်ဘက် လက်ချောင်းများမှာ အသားမာဖြစ်နေသည်။ ကြိုးကိုခတ်သည့် လက်မနှင့် လက်ညှိုးမှာ အသားမာဖြစ်လာသည်။ ယင်းကို ကျွန်တော် သိပ်မနှစ်သက်။ ဝါးပတ္တလားတီးကြည့်သည်။ အသံစဉ်စနစ်ကို ကြိုက်သည်။ သို့သော် အသံက သိပ်မစွဲ။ ဝါးသံကလည်း ကျွန်တော့်နားထဲမှာ ကျွန်တော့်အကြိုက်နှင့် အသံ မသာဟု ထင်သည်။ တယောလည်း ထိုးကြည့်ဖူးသည်။ တယောကိုလည်း သိပ် မကြိုက်လှ။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်တော်သည် စန္ဒရားခလုတ်ကို ဂီတပုံသဏ္ဍာန်အဖြစ် တီးခတ်ရန် ကြိုက်သွားသည်။ ယနေ့တိုင်ပင် ကြိုက်နေဆဲ။ ကျွန်တော်လိုချင်သော

အသံများ စန္ဒရားခလုတ်တွင် တွေ့ရှိနေရသောကြောင့် ဖြစ်မည်ထင်သည်။

ပန်းချီဘက်တွင် ပထမ ကျောက်သင်ပုန်းပေါ်တွင် ခြစ်သည်။ ထို့နောက် စက္ကူပေါ်တွင် ခဲတံအမည်းနှင့် မျဉ်းကြောင်းရာ အကွေ့အကောက်များနှင့် ခြစ်သည်။ ထို့နောက် ရောင်စုံခဲတံဖြင့်ခြစ်သည်။ ထို့နောက် ရေဆေးဖြင့်ခြယ်သည်။ ရေဆေးကို တော့ ကြိုက်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က ရေဆေးရေးသော စက္ကူ မသုံးတတ်သဖြင့် ရေဆေးအပျစ်အကျဲကို ကောင်းစွာထိန်းနိုင်။ ထို့ကြောင့် မကြိုက်တကြိုက် ဖြစ်နေသည်။

နောက်ဆုံး ဆီဆေးကို အကြိုက်ဆုံးဖြစ်၍ ဆီဆေးကို ရွေးချယ်နိုင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်တွင် လက်ထပ်သင်ပြမည့်သူမရှိ။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပင် ကြံခဲ့ရသည်။ ကိုယ်တိုင် အတွေ့အကြုံဖြင့်သာလျှင် အနုပညာပုံသဏ္ဍာန်ကို ထိတွေ့သိရှိလာခဲ့ရသည်။ ထိုအခါ တောမြို့ကလေးတွင် ပန်းချီကျောင်း၊ ဂီတကျောင်း ရှိသည် မဟုတ်။ ဤသည်ကပင် ကောင်းနေသည်ဟု နောင်အခါ သုံးသပ်မိသည်။ သင်ဆရာမရှိသဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် အမြင်အကြားမှ သင်ကြားရသည်။ ထိုအခါ အနုပညာနည်းနာကို မိမိအတွေ့အကြုံ (ဝါ) အလေ့အကျင့်မှ ရရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။

စန္ဒရားခလုတ်ထဲမှ လက်ချောင်းများ၏ အဆအနုအကြမ်းကို ဖန်တီး၍ ရနေသည်။ အသာကလေး လက်နှင့် တို့လိုက်လျှင်တစ်မျိုး၊ တအားတီးလိုက်လျှင် အသံတစ်မျိုး၊ စိပ်စိပ်တီးလိုက်လျှင် အသံတစ်မျိုး စသည်ဖြင့် စန္ဒရားနိဿယကို ကိုယ်တိုင် လေ့လာသကဲ့သို့ ဖြစ်လာရသည်။ ဆီဆေးကို နှစ်သက်သည်မှာ တခြားမဟုတ်။ ဆီဆေးကတော့ ကျွန်တော် ထိန်း၍ရသည်။ အပျစ်အကျဲကို ကျွန်တော် ထိန်းနိုင်လာသည်။ အမှားလည်း ခံသည်။ ပြန်ပြင်၍ရသည်။ ရေဆေးကတော့ အမှားလည်း သိပ်မခံ။ ရေဆေးက အင်မတန်ပျော့ပျောင်းသည်။ နွဲ့သည်။ ကျွန်တော် ကြိုက်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်လက်က သိပ်မလိုက်နိုင်။ ထိုအခါက ရေဆေးရေးသည့် ဝပ်တမင် စက္ကူရှိမှန်း အကြောင်းမသိ၍လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ဆီဆေးကိုလည်း ပထမသုံးထပ်ပြားပေါ်တွင် ရေးကြည့်သည်။ သိပ်မကြိုက်။ ဆေးရေးသောစက္ကူပေါ်တွင် ရေးသည်။ နည်းနည်းကြိုက်သည်။ ပိတ်ကားပေါ်တွင် ရေးသည်ကိုတော့ အကြိုက်ဆုံး။ သို့သော် ကျွန်တော်က ပန်းချီဆရာမဟုတ်၍ ပိတ်ကားကို မကြပ်တတ်။ ဘယ်မှာဝယ်ရမှန်းပင် မသိ။ ဆီဆေး၏ အရောင်စပ်ခြင်း၊ အပျစ်အကျဲ၊ အနုအရင့် အဖြူရောင်ဖြင့် စပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဆီဆေး၏ ပန်းချီပုံ

သဏ္ဍာန်ကို နှစ်သက်သွားခြင်းဖြစ်မည်။ ယင်းတို့သည်ကား အနုပညာပုံသဏ္ဍာန်ကို ရှာဖွေနေခြင်း၊ ရွေးချယ်နေခြင်း၊ တွေ့ရှိခြင်းဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။

သို့သော် အနုပညာရှင်နှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာရွေးချယ်မှုကတော့ ဘဝအတွေ့အကြုံ၊ သမိုင်းအတွေ့အကြုံများနှင့် သက်ဆိုင်မည်ထင်သည်။ ပန်းချီ၊ ဂီတနှင့်ပတ်သက်၍တော့ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက်၊ စိုက်လိုက်မတ်တတ် မလုပ်၍ သဘောမျှလောက်သာ ဖော်ပြနိုင်သည်။ စာပေရေးရာတွင် ကဗျာနှင့်ပတ်သက်၍တော့ အတွေ့အကြုံ အသင့်အတင့်ရှိ၍ မိမိအတွေ့အကြုံမှ သဘာဝတရားများကို ဆန်းစစ် ကြည့်နေမိသည်မှာ အမှန်ပင်။

(ဂ)

ကဗျာတွင်ကား ကျွန်တော်သည် ရတုပျို့များကို များများဖတ်၍လား မပြော တတ်။ လေးလုံးစပ်လင်္ကာသဘောကို နှစ်သက်စွဲလမ်းမိသည်။ ကျွန်တော်သည် လေးလုံးစပ်သာမဟုတ်၊ လေးချိုး၊ တေးထပ်၊ ဘောလယ် စသည့် အခြားသော ကဗျာ ပုံသဏ္ဍာန်များကိုလည်း ရေးဖွဲ့ခဲ့ဖူးသည်။ လေးလုံးစပ်တွင် ကျွန်တော်လိုချင်သော အဖွဲ့အနွဲ့၊ အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြနိုင်သည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်နေမိသည်။ တေးထပ်၊ ဘောလယ်၊ လေးချိုး စသော ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်များကို အချုပ်အချယ်၊ အနှောင်အဖွဲ့ရှိနေသည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားမိသည်။ ထို့ကြောင့် သိပ်မရေးဖြစ်။ လေးလုံးစပ်ကိုတော့ ကျွန်တော်က ထိန်းနိုင်သည်ဟု ထင်နေမိသည်။ ကျွန်တော် ရတုပိုဒ်စုံ စရေးသောအခါ ကျွန်တော်၏အတန်းတွင် သင်သော ဆရာက ကြိုက်သွား သည်။ သူက အတန်းထဲတွင်ပင် ချီးကျူးစကားဆိုသည်။ ကျွန်တော် ကျေနပ်သွားရ သည်။ ကျွန်တော့်ဆရာမှာ မြန်မာစာသာမဟုတ်။ ပါဠိပါသင်သူဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဆယ်တန်းအထိပင် ပါဠိယူခဲ့သည်။ ဆရာကိုယ်တိုင်လည်း ကဗျာများ ရေးစပ်သည်။ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် သူ၏ကဗျာများ ပါဝင်သည်ဟု ပြောဖူးသည်။ ရွှေသမင်ဆိုလား။

(ဃ)

ပြဿနာက ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်အကြောင်းမဟုတ်။ ဆိုပါတော့ ကျွန်တော်က တို့ဗမာအကြောင်းဘွဲ့ကို ရတုပိုဒ်စုံဖြင့် ဖွဲ့လိုက်သည်။ ထိုအခါ တို့ဗမာအစည်းအရုံး ကြီး၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေသည်ကို ခံစားကာ လွတ်လပ်

mgvooe.com

ရေးတမ်းတသော စိတ်အခြေအနေဖြင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဘွဲ့ဖြစ်မည်။

လွတ်လပ်ရေးကို ကိုယ့်ထီးကိုယ်နန်း ကိုယ့်ကြွငှန်းနှင့်ဟူသော စကားပြောနေ ကျအသံကိုယူ၍ အဓိပ္ပာယ်တင်စားကာ ဖွဲ့လိုက်သည်။ ဒေါင်းမင်းသီဟာ ဆိုသည်မှာ လွတ်လပ်ရေးသင်္ကေတဟု ခံစားနေမိသည်။ ဒေါင်းသည် မြန်မာဘုရင်မင်းမြတ်၏ တံဆိပ်တော်၊ သီဟာသည် သီဟာသနပလ္လင်တော်။

ဗဟိုရ်စည်တီး၊ ရိုက်ဆော်တီးလျက်
ရွှေထီးတစ်ရာ၊ စိုးအုပ်လာခဲ့...
ကနက်သီဟာ၊ ပျောက်ပျက်လာသည်
ပြည်ပါမြေကြီး ပျောက်သောကြောင့်...
တိမ်တောင် တိမ်ညွန့်၊ ဆွတ်ယူကွန်လော့
သာလွန် ဒို့စာ၊ ဒို့ပေလ္လာလည်း
ကမ္ဘာမော်ကွန်း၊ မူယူသွန်းလော့...။

စသည်ဖြင့် လွတ်လပ်ရေးကို စိတ်ကူးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော့်တွင် ဘာအတွေ့အကြုံရှိမည်လဲ။ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်မျှသာ။ မိမိအတွေ့အကြုံ၊ ဘဝ နှင့် အသိမှရရှိသော စကားလုံးမဟုတ်ဘဲ ရှိပြီးသား စကားလုံးဟောင်းများဖြင့် ထပ်ရေး သည်။ စိတ်ကူးသစ်မရှိပါဟု ဝေဖန်သုံးသပ်မိသည်။ ထို့နောက် စစ်ပြီးခေတ် ၁၉၄၇ တွင် မတ်လတော်လှန်ရေးဟူသော ကဗျာတစ်ပုဒ်ရေးသည်။ ကျွန်တော်သည် ၁၉၃၆ ကျောင်းသားသပိတ်၊ ၁၉၃၈-၃၉ အထွေထွေသပိတ်ဟူသော ၁၃၀၀ ပြည့် အရေး တော်ပုံ၊ ၁၉၄၅ ဖက်ဆစ်ခုခံရေး (ဝါ) ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးဟူသော စစ်နှင့် တော် လှန်ရေးများကို ဖြတ်သန်းပြီးသောအခါ ကျွန်တော့်တွင် သမိုင်းအတွေ့အကြုံ နည်း နည်းရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် မတ်လတော်လှန်ရေးဟူသော ကဗျာဖွဲ့နွဲ့လိုက်သောအခါ မိမိ၏ သမိုင်းခေတ်အတွေ့အကြုံမှ ထွက်ပေါ်လာသော စိတ်ကူးရုပ်ပုံများဖြင့် ဖွဲ့လာ မိသည်။

အချို့အချို့ ရတုပိုဒ်စုံပုံသဏ္ဍာန်မဟုတ်သော မတ်လတော်လှန်ရေး ရုပ်ပုံ ကားချပ်များဖြင့် လိုက်လျောသော လေးလုံးစပ် လင်္ကာအသွား (ဝါ) ခေတ်ဆန်းဟန် ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့လိုက်မိပေသည်။

ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာ (၂)

(က)

တကယ်တော့ ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာသည် နိဂုံးမရှိ၊ အဆုံးမရှိနိုင်။ အတ္တရုပ်ပုံလွှာသည် ကျွန်တော်၏ ကဗျာအတ္တရုပ်ပုံလွှာသာလျှင် ဖြစ်သည်။ အခြား ကဗျာတို့၏ ရုပ်ပုံလွှာမဟုတ်။ သို့သော် ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းလျက်ရှိသော စာပေ ခေတ်များ၊ ကဗျာခေတ်များကတော့ ကျွန်တော်၏ ကဗျာနောက်ခံကား ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် အခြားသော ကျွန်တော်မဟုတ်သော သူတို့၏ ထွက်နေသော ကဗျာနောက်ခံ ကားသဘောလောက်သာမျှ နည်းနည်းပါးပါး ပါသည်ဆိုရုံကို သတိပြုမိကြပေလိမ့် မည်။ မိမိအကြောင်းကို မိမိသိသည်မှာ သဘာဝတရားဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်ကိုယ် အသိဆုံးဟု ဆိုရသော်လည်း ပြန်လည်ဆန်းစစ် ဝေဖန်သုံးသပ်ကြည့်မှသာလျှင် အသိ ဆုံးဖြစ်နိုင်သည်။

သိသလိုလိုနှင့် မသိတာတွေ အများကြီးရှိသည်ကို ကျွန်တော် သတိပြုမိ သည်။ ကျွန်တော်၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်ခုလုံးကို ပြန်လည်သုံးသပ်မည်ဆိုတော့ တစ်မျိုး၊ ယနေ့ခေတ် ကဗျာဆိုသည်က အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမျှသာ။ ကျွန်တော် ရေးဖွဲ့ ခဲ့သော စာပေများ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သော ကဗျာ၏ အကြောင်းကို မှတ်မိ သရွေ့ ဖော်ပြလိုက်သည်ဆိုတော့ အတော်ကလေး အသိပါဝင်နေလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ကျွန်တော် သိသည်ဆိုသော အကြောင်းအရာများထက် ပို၍ လေ့လာစူးစမ်းသိရှိသည် ဆိုလျှင်လည်း ယင်းတွေ့ရှိချက်တို့ကို ပြောပြနိုင်သည်။ ကျွန်တော် လက်ခံစဉ်းစား

ရမည်သာ။ ကျွန်တော် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် ပထမဦးဆုံးပါဝင်သော ‘ဒေါင်းမင်းသီဟာ၊ သောင်းခွင့်ဒီပါ၊ မောင်းဆင့်ညီညာ’ အစချီသော ရတု ပိုဒ်စုံသည် ၁၉၃၄ တွင် ပါရှိသည်က စတွက်လျှင် အနှစ် ၆၀ ရှိပေပြီ။ ကျွန်တော်၏ ကဗျာဘဝသည် တတိယမျိုးဆက်အထိ ပါဝင်နေသည်။ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းလျက်ရှိ သော ကျွန်တော်၏ နိုင်ငံတော်၏ ခေတ်အဆက်ဆက်တွင် နုပျိုပွင့်သစ်စ လူငယ်တို့ သည် ကဗျာကို ရမ္မက်ကြီးစွာ ဖွဲ့ဆိုနေသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ဒါကိုတော့ ကျွန်တော် သတိပြုမိသည်။

“ယနေ့ခေတ်ကို လေ့လာလိုလျှင် လူငယ်တို့သည် ကဗျာကို လေ့လာ ရပေလိမ့်မည်” စသည်ဖြင့် ကျွန်တော် ကိုးကားဖော်ပြခဲ့သည်။ ကျွန်တော်၏ ကဗျာ ဘဝ၊ ကျွန်တော့်ပတ်ဝန်းကျင် ကဗျာဘဝများကိုကြည့်ကာ ကျွန်တော် ယင်းသို့ ပြော လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၆၁ က ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် လေးလုံးစပ် ကဗျာသမိုင်းဟူသော စာတမ်း တွင် “မြားသံ၊ လေးသံ စဲပြီး၊ စစ်ကြီးပြီးတဲ့အခါမှာ ဒဂုန်တာရာနှင့် အဖော်တစ်စုက လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားနှင့် သဲကြီးမဲကြီး ရေးဖွဲ့နေတာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ နောက် လေးလုံးစပ် လင်္ကာသမိုင်းကို ဒဂုန်တာရာက ဆက်လက်ပြောပါလိမ့်မယ်” ဟု နိဂုံး ချုပ်သဘောတွင် ညွှန်းထားသည်။ ဆရာညွှန်းသည့်အတိုင်းတော့ ကျွန်တော် ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိ။

ကျွန်တော်က ဟိုတစ်ကွက်၊ ဒီတစ်ကွက် ကဗျာရေးရာနှင့် ဝေဖန်ချက်များ ကိုတော့ ရေးမိသည်။ သို့သော် သမိုင်းအဆင့် ကျကျနန ကိုးကား၍ သိပ်မရေးဖြစ် ပါ။

(ခ)

အတ္တရုပ်ပုံလွှာဟု ဆိုထားသည့်အတိုင်းပင် ကျွန်တော်၏ ကဗျာဘဝကို အခြေ ပြု ထားသည်။ ကျွန်တော်၏ ကဗျာပင်လျှင် ပြောင်းလဲနေသည်။ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်း ခဲ့သော ကျွန်တော်တို့၏ သမိုင်းခေတ်ကြီးပင်လျှင် အရင် နုပျိုစအရွယ်နှင့် လုံးဝမတူ တော့။ ကျွန်တော်တို့၏ သမိုင်းမှာ တည်ငြိမ်ခြင်းမရှိ။ ပညာရေးစနစ်များကို လေ့လာ လျှင် ကောင်းစွာသိနိုင်သည်။ လူငယ်ပွင့်သစ်တို့၏ အခြေခံပညာရေးသည် ယင်းသို့ သော သမိုင်းခေတ်များ ပြောင်းလဲမှုမျိုးပေါ်သာလျှင် မှီနေသည်။ အမှန်အားဖြင့် တိုင်း

ပြည်တစ်ပြည်၏ပညာရေးသည် ယင်းတိုင်းပြည်၏ အထွေထွေယဉ်ကျေးမှုဘဝ တစ်ရပ်ကို ပျိုးထောင်ပေးသည်မှာ မှန်သည်။ သို့သော် ကျောင်းနံရံပြင်ပ ပညာရေး သည်လည်း အရေးကြီးသလောက် ကြီးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးသည် လှုပ်ရှားနေသည်၊ ပြောင်းလဲနေသည်။ ယင်းလှုပ် ရှားပြောင်းလဲနေသည်ကို သမိုင်းဗေဒလေ့လာသူတို့ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မတည်ငြိမ်ခြင်းကြောင့် အခြေခံပညာရေးစနစ်သည် အားမကောင်း ဘဲ နံရံပြင်ပ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး လှုပ်ရှားမှုက အင်အားကောင်းနေတတ်သည်။ အင်အားကောင်းသည့်ဘက်မှ လွှမ်းမိုးစမြဲဖြစ်သည်။ ပြင်ပ အသံဗလံများသည် နံရံ တွင်းသို့ ရိုက်ခတ်တတ်သည်။ ဤသဘောကို ကျွန်တော် အစက သတိပြုမိခြင်း မရှိခဲ့။ သို့သော် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်ထက် အသက်များစွာငယ်သော ဒုတိယ၊ တတိယ မျိုးဆက် နုပျိုပွင့်သစ်လူငယ်များနှင့် တွေ့ဆုံထိတွေ့မိသောအခါ သူတို့၏ အခြေခံပညာရေး၊ သူတို့၏ ကျောင်းနံရံပြင်ပပညာရေးတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြည့် မှသာလျှင် သူတို့ကို နားလည်သိရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီပညာရေးစနစ်အောက်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်သည် ရှေးခေတ်နှင့်မတူ။ အီလက်ထရွန်းနစ်ဆက်သွယ်မှု အတတ်ပညာကြောင့် ပြင်ပကမ္ဘာနှင့် ပို၍အထိအတွေ့များလာသည်။ သဘင်၊ ဂီတ၊ ရုပ်ရှင်တို့မှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ထိတွေ့နေရသည်။ စာပေတွင်ကား ဘာသာ ပြန်များမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့စာပေတို့နှင့် ထိတွေ့ရသည်။ ယင်းသည် နောက်မျိုးဆက် များ၏ နံရံပြင်ပ ယဉ်ကျေးမှု၊ နံရံပြင်ပပညာရေးတို့ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

(ဂ)

သမိုင်းဖြတ်သန်းမှုသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူနိုင်ကြပေ။ ယင်းသမိုင်းခေတ် တို့သည် မျိုးဆက်အသီးသီးသို့ သူ့ခေတ်ရှိ မျိုးဆက်အသီးသီးတို့၏ စာပေအသွေး အရောင်ရနံ့တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်မြဲဖြစ်သည်။ တုံ့ပြန်စမြဲဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည်လည်း ယင်းသို့ပင် ကဗျာဖြင့် တုံ့ပြန်မိခဲ့သည်။ ထိုအခါ မိမိ၏ခံစားမှုကို ဖွဲ့နွဲ့ကြရာတွင် မိမိခံစားမှုက တောင်းဆိုသော အဖွဲ့အနွဲ့နှင့် စာပေပုံစံ ကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိဖွဲ့လိုသော အကြောင်းအရာ (ဝါ) ဒဿနနှင့် ကိုက်ညီ သော အဖွဲ့အနွဲ့ဖြစ်လျှင် နှစ်သက်စဖွယ် လှပသော ကဗျာတို့ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

ယင်းသည် သဘာဝတ္တတရားဖြစ်သည်။ ယင်းအလှအပကို နောက်လူတို့က အတည် ပြုကြရသည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၇၀ ကျော်၊ ၈၀ ခန့်က ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ဆရာကြီးမိုင်း၏ ကဗျာကို ကျွန်တော်တို့ နှစ်သက်စွဲလမ်းသည်မှာ ဆရာကြီး၏ ဒဿနကြောင့်ဖြစ်သည် ဟု ကျွန်တော် နားလည်သည်။ ဆရာကြီး၏ ဒဿနကို ထင်ရှားလှပအောင် ဖွဲ့နွဲ့သော ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ဆရာကြီး၏ ကဗျာ ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးလို ရေးဖွဲ့ကြသည်မဟုတ်၊ ဆရာကြီးသည် သူ၏ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုကို ဖွဲ့နွဲ့သည်။

ကျွန်တော်၏ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်သည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာသည်။ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းလျက်ရှိသော သမိုင်းခေတ်တို့၏ ရိုက်ခတ်ချက်ကား ယင်းရိုက်ခတ်ချက်ကို တုံ့ပြန်လိုက်သော ခံစားမှုကား အပြောင်းအလဲ လုပ်ပေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ဖွဲ့နွဲ့ချင်သော ခံစားမှုနှင့် ဒဿန ဝင်ဆုံအောင် ပြုပြင်ရသည်၊ မွမ်းမံရသည်။ ဆေးရောင်သစ် စပ်ရသည်။ လုံးဝ ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းမျိုးတော့ မဟုတ်။

ယနေ့ခေတ် ကဗျာရင်ပြင်တွင် လမ်းမြွှာကလေးများဖြင့် ခက်သန်းယှက်ပြောက်ထားကြသည်။ လမ်းမြွှာကလေးများက အမျိုးမျိုး၊ မနည်းကြည့်ယူရသည်။ ပုဂ္ဂလိကလမ်း၊ ကိုယ်ပိုင်လမ်း၊ အများပြည်သူလမ်း။

ကဗျာရေးဖွဲ့သူတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ပညာအခြေခံချင်း၊ ကဗျာရေးဖွဲ့ပုံချင်း၊ အရောင်ခံစားမှုချင်း၊ သမိုင်းခံစားမှုအနေအထားချင်း၊ သမိုင်းခံစားမှုကို တုံ့ပြန်သော အမှုအရာမတူခြင်းစသော အကြောင်းများကြောင့် ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်အဖွဲ့အနွဲ့ကို ရွေးချယ်ပုံခြင်းလည်း ခြားနားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်၏ ကဗျာအတ္တရုပ်ပုံလွှာ။

ထို့ကြောင့် ယနေ့ခေတ်ပေါ် ကဗျာသည် နောက်သမိုင်းခေတ်များ ဖြတ်သန်းပြီး နှစ်ကြာသောအခါ နောင်လာနောက်သား မျိုးဆက်တို့ ဂန္ထဝင် တမြတ်တနိုး နှစ်သက်ချင် နှစ်သက်နိုင်သည်။

ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုနှင့် စာပေပုံသဏ္ဍာန် (၃)

စာပေသဘောတရားရေးရာများကို ဖော်ပြရာတွင် အကြောင်းအရာများနှင့် စာပေပုံသဏ္ဍာန်ဟူသော စကားရပ်နှစ်ခု သုံးခဲ့သည်မှာ ကြာပြီ။ ယင်းသည် ဒဿနဗေဒဘာသာရပ်ထဲမှ စာပေအနုပညာရေးရာ (ဝါ) ခံစားမှုဗေဒ (ဝါ) အလှတရားနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင် သုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် အလှဗေဒ၊ ခံစားမှုဗေဒ၊ စာပေဗေဒ စသည်အားဖြင့် စကားလုံးပရိယာယ်အမျိုးမျိုးဖြင့် သုံးခဲ့သည်။ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကတော့ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့ရိုးရာဖြစ်သော၊ သို့မဟုတ် အိန္ဒိယမှဆင်းသက်လာသော အလင်္ကာဆန်းကျမ်းများထဲမှမဟုတ်ဘဲ အနောက်နိုင်ငံ ဒဿနဗေဒကျမ်းများမှ မြန်မာစကားလုံးဖြင့် သင့်လျော်သလို ဖော်ပြခဲ့သည်ဟူ၍လည်း ပြောနိုင်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်သည် စာပေရေးရာ အနုပညာအတွေ့အကြုံများကိုသာ အရင်းခံထား၍ ယင်းစာပေသဘောတရား ခံစားမှုဗေဒ၊ အလှဗေဒတရားများကို ဖော်ပြခဲ့သည်သာလျှင်ဖြစ်သည်။

အနောက်နိုင်ငံ ဒဿနဆိုရာတွင် စာပေရေးရာ၊ အနုပညာရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ ခံစားမှုဗေဒ၊ အလှဗေဒ၊ ရသဗေဒကျမ်းများမှာ ဂရိကျမ်းများမှ ဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ အရှေ့ဘက်တွင်ကား အိန္ဒိယပြည် အလင်္ကာကျမ်း၊ ဆန်းကျမ်းများမှ ဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သူတို့၏ အခြေခံသဘောတရား အဓိပ္ပာယ်များမှာ သိပ်ကွဲလွဲသည်မဟုတ်။ အတူတူဟုပင်ဆိုနိုင်သည်။ ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က

အလင်္ကာဆန်းကျမ်းများကို လေ့လာဖူးသည်။ ထိုအခါက ငယ်ရွယ်သေး၍ အပြည့်အစုံ သဘောပေါက်ချင်မှလည်း ပေါက်ပေမည်။ ထို့နောက် စာရေးသက်ရလာ၍ အင်္ဂလိပ် စာအုပ်များကို ဖတ်ရှုလာသောအခါ အနောက်နိုင်ငံ ဒဿနဗေဒဆိုင်ရာ သဘောတရား များကို နည်းနည်းပါးပါး လေ့လာစပြုလာရသည်။ ယင်းသို့ စာအုပ်အတွေ့အကြုံ နည်းနည်းပါးပါးတော့ ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကျွန်တော်သည် စာရေးသက် ကြီးရင့်လာသောအခါ အတွေ့အကြုံက လွမ်း မိုးလာသည်ဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။ ယင်းအနုပညာများပေါ်တွင် ပင်ရင်းအခြေခံထား ၍ ကျွန်တော် စာပေသဘောတရားများကို ရေးသားခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဖော်ပြရာတွင် ကျွန်တော်တို့ သုံးနှုန်းခဲ့သော စကားလုံးများမှ မြန်မာသို့ ဘာသာပြန်သုံးသော စကား လုံးများလည်း ပါဝင်ကြသည်ကို တွေ့ကြရပေမည်။

(ခ)

အလှဗေဒမှ ဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်သော ရသဗေဒ၊ အလှဗေဒ၊ ခံစားမှုဗေဒ ဆိုင်ရာတွင် အကြောင်းအရာနှင့် စာပေပုံသဏ္ဍာန်ကိုတော့ စကားလုံးနှင့် သုံးခဲ့သည် မှာ အနှစ် ၄၀ ခန့်ရှိမည်လား မပြောတတ်ပေ။ သို့သော် လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၅၀ ကျော်ခန့်ကလည်း ယင်းအတွေးအခေါ်ရေးရာ ဆောင်းပါးများလည်း ရေးခဲ့ဖူးသည်။

၁၉၄၀ က စစ်ကိုင်းဂုဏ်ရည် (စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်မှ ထုတ်ဝေသည်) တွင် စာပေတော်လှန်မှုဟူသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြင့် စခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းတွင်လည်း ဒဿနဗေဒဆိုင်ရာ စကားလုံးများ ပါရှိသည်။ သို့သော် ထိုအခါက ရေးစဖြစ်၍ ဝေါဟာရစကားလုံးမှာ မတည်ငြိမ်ခဲ့ပေ။

အကြောင်းအရာနှင့် စာပေပုံသဏ္ဍာန်ဟူသော စကားရပ်မှာ စာပေအနုပညာ ရေးရာတွင် သုံးစွဲခဲ့သော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ဒဿနဗေဒမှ ယူထားသော စကားရပ် ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်စကားလုံးအားဖြင့် CONTENT AND FORM ဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောတရားသည် စာပေအနုပညာ၊ ပုံသဏ္ဍာန်ရေးရာတွင်သာမဟုတ်။ ဒဿန ဆိုင်ရာ အတွေးအခေါ်အရာများအားလုံးတွင် သုံးသောစကားရပ်ဖြစ်သည်။ စာပေ တွင်တော့ အကြောင်းအရာနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းအရာနှင့် စာပေ ပုံသဏ္ဍာန်ဟု ဖော်ပြမှသာလျှင် သင့်လျော်သည်ဟု ယူဆရသဖြင့် သုံးနှုန်းလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ စာပေနှင့် အနုပညာဘာသာရပ်မှအပ အခြားသောဘာသာရပ်များတွင်

လည်း အကြောင်းအရာနှင့်ပုံသဏ္ဍာန်ဟူသော သဘောတရားဖြင့် တွေးခေါ်ကြပေသည်။ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး စသောနယ်ပယ်များတွင်လည်း ဤသဘောအကျိုးဝင်ပေသည်။

ယင်းသို့ပင် သူ့နေရာနှင့် သူ့စကားလုံးများကို ရွေးချယ်ကာ သုံးနှုန်းခဲ့ရသည်။ လူသည် အကြောင်းအရာဆိုလျှင် သူ၏အဝတ်အစားသည် ပုံသဏ္ဍာန်ဟု ဆို၍ရသည်။ ဝသောသူသည် ဝသောသူနှင့် လိုက်လျောသော အဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်ရမည်။ ဝသောသူသည် ကျဉ်းသောအဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်၍မရ။

အကြောင်းအရာနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်မလိုက်လျောလျှင်လည်း စုတ်ပြတ်သွားနိုင်သည်။ ယင်းကို အကြောင်းအရာနှင့် ပုံသဏ္ဍာန် မသင့်မြတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်း သဘောတရားဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောတရား ဒဿနဗေဒအတွေးအခေါ်ဖြင့် ကျွန်တော်သည် စာပေရေးရာတွင် အကြောင်းအရာနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်ဟူသော ဝေါဟာရကို စွဲစွဲမြဲမြဲသုံးနှုန်းခဲ့သည်။

(ဂ)

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်ကာလကျော်က ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်ရောက်စတွင် ကျွန်တော်သည် စာပေနှင့် အနုပညာများကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ပန်းချီရေးသည်။ ရောင်စုံခဲတံ ပန်းချီဆေး၊ စကားပြေကဗျာများကို ဖတ်သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် စတင်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကာလက ၁၉၃၀ ဆရာစံအရေးတော်ပုံကြီး ပြီးစ၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီး ပေါ်ပေါက်ကာ လူငယ်ကျောင်းသားများ တက်ကြွနေခိုက်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ပြည်မြို့ ဂါတ်တဲရှေ့တွင် ဂဠုန်တပ်သားများ၏ ဦးခေါင်းများကိုဖြတ်၍ စားပွဲပေါ်တွင် တင်ထားပုံကို ကြည့်ပြီး စိတ်ထိခိုက်မိသောအခါဖြစ်သည်။ ယင်းစိတ်အခြေအနေတွင် ကျွန်တော်သည် ရတုပိုဒ်စုံတစ်ပုဒ်ကို ဖွဲ့နွဲ့မိသည်။

ရတုပိုဒ်စုံ၏ ခေါင်းစဉ်မှာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဘွဲ့ ရတုပိုဒ်စုံဟု ခေါင်းတပ်သည်။ ၁၉၃၄ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၊ သြဂုတ်လတွင်ပါရှိသည့် ဒဂုန်ကဝိပေါင်းချုပ် ကဗျာများ စုထားသောကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည်။ တို့ဗမာဟူသော စကားလုံးကို နှစ်သက်နေမိသည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်များသည် ကျွန်တော် မနှစ်သက်နေသော၊ ကျွန်တော်တို့ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ် စိုးမိုးနေသော အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသော အင်အားစုများဟု ခံစားသိရှိကာ ယင်းတို့ဗမာအကြောင်းဘွဲ့ဟု ဖွဲ့လိုက်ခြင်း

ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားလိုက်ရသည်ဟု ဝေဖန်သုံးသပ်မိသည်။

အချိညီ၊ အချိညီ၊ ပဒညီ ရတုပိုဒ်စုံဖြစ်သည်။ ဒေါင်းမင်းသီဟာ၊ မောင်းဆင့်ညီလာ၊ သောင်းခွင့်ဒီပါဟု ချိထားပြီးလျှင် ဇေယျာရွှေထီးပျောက်သောကြောင့် ပြေပါမြေကြီးပျောက်သောကြောင့် တေဇာနေမီးတောက်သောကြောင့် ချထားသည်။

အပိုဒ်တို့တွင် ငါးဆယ့်တစ် ပဒညီစီ၍ ဖွဲ့ထားသည်။ ထိုအခါက စာပေလောကတွင် ခေတ်စားနေသော ရတုပိုဒ်စုံ စာပေပုံသဏ္ဍာန်အဖြစ် ဖွဲ့လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်မှာ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်ဖြစ်၍ ထိုအခါက ခံစားနေမိသော လွတ်လပ်ရေးစိတ်ဓာတ် (ဝါ) အင်္ဂလိပ်အစိုးရလက်ထဲမှ လွတ်မြောက်လိုသော စိတ်ဓာတ်ခံစားမှုဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ထားလိုက်သည်။ လွန်ခဲ့သော ခြောက်နှစ်ခန့်က ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအခါ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုဟူသော ဝေါဟာရမရှိသေး။ ခေတ်စမ်းဟန် အဖွဲ့အနွဲ့သည်လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပေါ်ထွန်းမလာသေး။ ထိုအခါက ဂန္ထဝင် စာပေအတွေ့အကြုံရှိပြီး သမိုင်းဖြတ်သန်းမှု အတွေ့အကြုံက နည်းပါးလှသေးသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် လွတ်လပ်ရေးသဘောကို ‘ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နန်း ကိုယ့်ကြံ့ငှန်း’ ဟူသော ဘုရင်ခေတ် တင်စားသော၊ အားနည်းသော၊ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သော အတွေးအခေါ်ဖြင့်သာလျှင် ကူးယူဖွဲ့နွဲ့နိုင်ခဲ့ရသည်။

ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၄)

ကျွန်တော့်အိပ်ခန်းရှေ့တွင် ဘူးစင်တစ်ခု ရောက်လာသည်။ ဘူးစင်ဆောက်သည်မှာ မကြာသေး။ နောက်ဖေးဘက်တွင် ဘူးစင်ဆောက်ရန်ဖြစ်သော်လည်း လောင်းရိပ်များနေ၍ အိမ်ရှေ့တွင် ဘူးစင်ဆောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကြိုက်သည်။ မျက်စိမှန်သော်လည်း အရောင်များကို ခပ်ရေးရေး၊ စစနန မြင်နေရသေးသည်။ အစိမ်းရောင်များ လွမ်းမိုးနေသည်ကို သဘောကျသည်။

တစ်ချက်ပဲရှိသည်။ ဘူးစင်ဘေးနားတွင်ရှိသော စံပယ်ပင် လောင်းရိပ်မိမှာ စိုးသည်။ မသန်မှာ၊ မပွင့်မှာတော့ အစိုးရိမ်သား။ သို့သော် မတတ်နိုင်။

စံပယ်ရနံ့ သင်းမွှေးသင်းပျံ့မွှေးမြက ကျွန်တော့်အိပ်ရာဆီသို့ ရောက်လာတတ်သည်။ ဘူးပင်အနွယ်အညွန့်ကလေးများ စတင်ထိတွေ့သည်ကစ၍ ထိတွေ့ခံစားရသည်။ လက်နှင့်စမ်းလိုက်လျှင် ဘူးရွက်အစိမ်းရင့်များက ကတ္တီပါသားကဲ့သို့ နူးညံ့နေသည်။ အရွက်ပြီးလျှင် အညွန့်လေးများ အပေါ်သို့ တက်လှမ်းသည်။ အညွန့်ကလေးများသည် ဝါးချောင်းလေးများကို တွယ်၍တက်သည်၊ ရစ်ပတ်၍တက်သည်၊ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် တက်လာသည်။ တစ်နေ့ တစ်နေ့ပင် မတူ၊ တက်လာသည်။

ကျွန်တော်သည် နံနက်မိုးလင်းလျှင် သွား၍ကြည့်သည်။ အပေါ်ရောက်သွားသည်။ မအိပ်ခင်ညနေက စမ်းကြည့်လိုက်သည်။ နည်းနည်းတက်လာသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင်တော့ ဘူးစင်ပေါ်ရောက်နေပြီး တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ်၊ တစ်ထစ်ပြီးတစ်ထစ်၊ တစ်ဆစ်ပြီး တစ်ဆစ်။

သဘာဝ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတရားပေလော၊ ဘူးစင်နေရာလေးက နေရောင် ကောင်းကောင်းရသည်၊ နေရသည်။ မြေကြီးကို နေ့စဉ် ရေလောင်းပေးရသည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ အစာကျွေးရသည်၊ ဘူးစင်ခြေရင်းတွင် နောက်ချေးခြောက်များ ချထားသည်။

နေရောင်ရသဖြင့် သစ်ပင်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မြန်ရခြင်းဖြစ်သည်။ နေရောင် သည် အရေးကြီးသည်၊ လေသည်လည်း အရေးကြီးဟန်တူသည်။ ယင်းသဘာဝ သဘောတရားများကို ကျွန်တော် လျစ်လျူရှု၍မရ။ ကျွန်တော် အမြဲထိတွေ့နေရသည့် သဘောတရား၊ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ်၊ ဘူးညွန့်အနွယ်လေးသည် တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် နွယ်ပြီး အပေါ်သို့ တက်ရဟန်တူသည်။

ယင်းသို့ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် နွယ်ပြီးတက်ရင်း ဘူးစင်ပေါ်သို့ ရောက်မည်။ ရောက်ပြီးမကြာခင် ဘူးအခက်အနွယ်များ ဝေဆာလာမည်။ ထို့နောက် အဖြူရောင် အဖူးကလေးများ ဖူးမည်၊ ပွင့်မည်၊ ထို့နောက် သီးမည်။ အင်မတန်လေးသော ဘူးသီး ကိုပင် အင်မတန်အားကောင်းသောအနွယ်များက ထိန်းထားနိုင်သည်။ ယင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ကြီးထွားလာခြင်း၏ သဘောတရားပေလော။ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ်၊ တစ် ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် သဘောပေလော။

ကျွန်တော့်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် စံပယ်ပင်၊ သီဟိုဠ်သရက်ပင်၊ ကြံပင်များရှိသည်။ တစ်ဖက်တွင် ပင်လယ်ကမ္ဘီးပင်၊ သရက်ပင်၊ ဝါးပင်၊ ဩဇာပင်များရှိသည်။ ခြံထောင့် တစ်ဖက်တွင်လည်း လဲပင်ရှိသည်။ သူတို့ကလည်း တစ်နေ့နှင့်တစ်နေ့ မတူ။ ကြီး ထွားပုံကိုတော့ ကျွန်တော် သာမန်မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်မည်မထင်။

ဘူးပင်၊ ဘူးညွန့်ကလေး ကြီးထွားပုံကိုတော့ ကျွန်တော် ထိတွေ့ခံစားနေရ၍ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ်၊ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် လှုပ်ရှားနေမှုကို ကောင်းစွာ ထင်ရှားစွာ ထိတွေ့နေရသည်။

အပင်သည်လည်း လူကဲ့သို့ပင် အသက်ရှိ၊ စကားပြော ဖော်ပြနိုင်သော အသက်မျိုးတော့မဟုတ်။ ဖွံ့ဖြိုးလှုပ်ရှားသော အသက်ကောင်းစွာရှိသည်။ ယင်း သဘောတရားဖြင့် ကမ္ဘာကြီးသည် စကတည်းက နှစ်ပေါင်းများစွာကို ဖြတ်သန်းပြီး ပြောင်းလဲတည်ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် နှင်းဆွတ်ဘူးရွက်ကလေးကို စမ်းကာ အပေါ်သို့ တက်နေသည့် အညွန့်ကလေးကို စမ်းကြည့်လိုက်သည်။ အပင် လေးက အစိမ်းနုနှင့် အဝါနု၊ ဘူးပင်က အစိမ်း၊ အစိမ်းက လွမ်းမိုးနေတော့သည်။ သီဟိုဠ်သရက်ရွက်က ကြီးသည်၊ အစိမ်းနုသည်။ ပင်လယ်ကမ္ဘီးရွက်ချွန်များကတော့

အစိမ်းရင့်သည်။ ဩဇာပင်သရက်များကတော့ အစိမ်းရင့်သည်။ သို့သော် မြကျောက်
သရက်ကတော့ အတော့်အတော် စိုမြန်းသော အစိမ်းနုရောင်ဖြစ်နေသည်။

တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ်၊ တစ်ဆစ်ပြီးတစ်ဆစ် စိမ်းမြမြ။

(ခ)

ကျွန်တော်နှင့် ရင်းနှီးသောမိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ခင်ဗျားကို ကဗျာဆရာ
တစ်ယောက်အဖြစ်သာ အသိအမှတ်ပြုတယ်ဗျာဟု ပြောလိုက်သည်။ သူက ရီဝေဝေ၊
ရီဝေဝေနှင့်ပြောသော်လည်း သူ့ရင်ထဲကစကားဟု မှတ်ယူလိုက်သည်။ သူ မဂ္ဂဇင်း
တစ်ခု၏ စာတည်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်သောအခါ ကျွန်တော့်ကို ကဗျာလာတောင်း
သည်။ စကားပြေမတောင်း။ မွေးနေ့ပွဲတစ်ခုတွင် ကျွန်တော့်ကို အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်
၏အရေးအဖွဲ့ကို ကဗျာဟုခံစားကြောင်း ပြောလိုက်သည်။

တချို့ကတော့ သူက ကျွန်တော်၏စကားပြေကို မကြိုက်ဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်
ကြသည်။ ကျွန်တော် သူ့စကားကိုနားလည်သည်။ စာပေခံစားမှုဆိုသည်ကတော့
တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တူကြသည်မဟုတ်။ မတူကြခြင်းသည်ပင် ခံစားမှုအစစ်
ဖြစ်သည်။ ဘယ်မှာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တူကြမည်လဲ။ နောက်ခံကားချင်း
မတူ၊ အာရုံကြောဖွဲ့စည်းပုံချင်းမတူ၊ ကဗျာကြိုက်သူ၊ စကားပြေကြိုက်သူ အမျိုးမျိုး
ရှိနိုင်သည်။ ဗဟုအနုပညာသဘောကို ကျွန်တော် နားလည်သည်။

ယင်းမိတ်ဆွေမှာ ကျွန်တော်နှင့် သိကျွမ်းသည်မှာ အနှစ် ၄၀ ကျော်ပြီ။ သူ
ကျောင်းသားဘဝ၊ ကျွန်တော်က မဂ္ဂဇင်းတစ်ခု၏ အယ်ဒီတာပေါက်စာဘဝ၊ ကျွန်တော်
၏ ကဗျာကို သူကြိုက်မှန်းအစက ကျွန်တော်မသိ၊ ကျွန်တော်နေသော မဲဇာသို့ ကဗျာ
ဆရာ နုပျိုပွင့်သစ်များ ရောက်လာကြသည်။ ကဗျာအကြောင်းလည်း ပြောဖြစ်ကြ
သည်။ သူတို့၏ကဗျာများကို ကျွန်တော့်အား ရွတ်ပြတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ခါ
ကျွန်တော်က ဖတ်ခိုင်းရသည်။ သူတို့ဘာသာသူတို့ ရွတ်ပြ၊ ဖတ်ပြသည်လည်း ရှိ
သည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် နုပျိုပွင့်သစ်စတို့၏ ဖော်ပြမှုပုံသဏ္ဍာန်မှာ ကဗျာဖြစ်သည်ကို
ကျွန်တော် သိနေသည်။ ကဗျာသည် အာရုံခံစားမှုပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်မှာ အမှန်ဖြစ်
သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးသမိုင်းကိုကြည့်လျှင် လူငယ်များ
က တက်ကြွရိုးသားစွာ ပါကြသည်ကို ကျွန်တော် တွေ့ရသည်။

၁၉၂၀ ကျောင်းသားသပိတ်၊ ၁၉၃၆ ကျောင်းသားသပိတ်၊ ၁၉၃၈-၃၉၊ ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံ၊ ၁၉၄၅ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ တော်လှန်ရေးလူငယ်များသည် ယင်းလှုပ်ရှားမှုများတွင် ရှေ့တန်းက ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၈ လွတ်လပ်ရေး ကြေညာနိုင်ခဲ့ခြင်းသည် ယင်းအဆင့်ဆင့်သော လူငယ် လှုပ်ရှားမှုတို့၏ အသီးအပွင့်ဖြစ်သည်ဟု နားလည်နေမိသည်။ လူငယ် နုပျိုပွင့်သစ်စ များ သူတို့၏ခံစားမှုကို ကဗျာဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ကြသည်ကို ကျွန်တော် နားလည်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် လူငယ်များကို စိတ်ဝင်စားသည်။

ကဗျာကို စိတ်ဝင်စားသည်၊ အဆင့်ဆင့်သော လှုပ်ရှားမှုများဖြင့် လွတ်လပ်ရေး ကို ပိုင်စိုးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

လူငယ်ကဗျာဆရာ နုပျိုပွင့်သစ်များနှင့် စကားပြောဖြစ်သည်။ သူတို့၏ ကဗျာ ဖွဲ့နွဲ့ပုံ၊ ပုံသဏ္ဍာန်ယူပုံ၊ ခံစားပုံများကို သိချင်၍ဖြစ်သည်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်များကတော့ ပြောင်းလဲနေသည်။ ကျွန်တော်ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝက ကဗျာဖွဲ့ပုံနှင့်တော့ မတူ တော့။

သူတို့က တတိယမျိုးဆက်ဖြစ်သည်။ သူတို့ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုတို့ ခေတ်ပြိုင် စာပေပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည်ပင်လျှင် ကဗျာရေးစက နှင့် ယခုမတူတော့ပြီ။ တစ်လောက ကျွန်တော့်ထက် ၁၀ နှစ်ကျော်ငယ်သူ ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးတွင် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ရောက်လာသည်။

သူ့ကို ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သိသည်မဟုတ်။ ယခု သူက ကဗျာရေးဖွဲ့နေပေ ပြီ။ သူက အမှတ်တမဲ့ပင်။ “အလင်္ကာနှင့် ယခု မာယာတောင် မတူဘူးဗျ။ အခု သိပ်လွတ်လပ်နေတာ တွေ့တယ်” ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ပြုံးမိသည်။

အလင်္ကာကဗျာစာအုပ်နှင့် မာယာကဗျာစာအုပ်မှာ အနှစ် ၃၀ ခန့် ကွာနေ သည်။ ‘အလင်္ကာ’ က ၆၂၊ ‘မာယာ’ က ၉၁။

ကျွန်တော်သည် ကဗျာများကိုဖွဲ့နွဲ့ရင်း တစ်ဖက်က ကဗျာအကြောင်းကို ပြော ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်၏စာပေအတွေ့အကြုံကို ပြောသည့်အခါ ပြောသည်။ အခြား သော စာပေအကြောင်းကို ပြောသည့်အခါပြောသည်။ ယင်းသို့ ပြောသည့်အထဲတွင် ဂန္ထဝင်စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောသော စကားရပ်များတွင် အငြင်းပွားဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ ဂန္ထဝင်သီရင်ကောင်းတယ်၊ မသိလည်းရပါတယ်ဟု ဆွေးနွေးခန်းတစ်ခုတွင် ပြောခဲ့ဖူး သည်။ ယင်းစကားရပ်ကို အထူးသဖြင့် ကျောင်းဆရာ(ကဗျာဆရာ) အချို့က သဘော

မတူချင်ကြ။ ကျွန်တော်ကလည်း ဂန္ထဝင်စာပေနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မပြောတာလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ယင်းစကားကို ကျွန်တော်သည် လူငယ်ပွင့်သစ်စ ကဗျာဆရာများကို ညွှန်း၍ ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများကိုမပြော၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအကြံပေးခြင်း မဟုတ်။

ကျွန်တော်၏ စာပေအတွေ့အကြုံ၊ အထူးသဖြင့် ကဗျာအတွေ့အကြုံကို အခြေပြု၍ ကျွန်တော်၏ခံစားမှုကို ဖော်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် ဂန္ထဝင် စာပေကို ဆန့်ကျင်သူမဟုတ်။ ကျွန်တော်၏ စာပေဘဝသည်ပင်လျှင် ဂန္ထဝင်စာပေမှ ပေါက်ဖွားခဲ့ရသည်။

သဘောတရားတို့၊ အယူအဆတို့ဆိုသည်မှာ အတွေ့အကြုံမှ ထုတ်ယူကြရ မြဲဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏ကဗျာသက်တမ်းသည် အနှစ် ၆၀ ခန့်ရှိပြီ။ ယနေ့ ကျွန်တော် ရေးဖွဲ့သောကဗျာသည် တစ်မူဟုတ်ချင်း ဖြစ်လာသည့် အမျိုးအစားမဟုတ်။

တစ်နှစ်ကထင်သည်၊ အင်းဝမှ ကဗျာဆရာတစ်ယောက်နှင့်တွေ့တော့ ကျွန်တော်က ကဗျာရေးတာနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော့်အတွေ့အကြုံကို ပြောပြလိုက်သည်။ ပြောရာတွင် Evolutionary Revolution မြန်မာစကားဖြင့် ကျွန်တော်ပြောသည်မှာ နှစ်အနည်းငယ်ကြာပါပြီ။ အဆင့်ဆင့် တော်လှန်ပြောင်းလဲခြင်းဟု ဖော်ပြဖူးသည်။ အင်္ဂလိပ်စကားနှင့် တွဲဖက်၍ မဖော်ပြဖူးခဲ့။ ကျွန်တော် ပြတင်းပေါက်မှ ဘူးခင်းကလေးကို ငေးကြည့်နေသည်။

စိမ်းနုရွက်လေးများကြားမှ အဝါနု အနွယ်ရစ်များကို လှမ်းမြင်ရသည်။ လေတိုက်သည့်အခါ နည်းနည်းပါးပါးလှုပ်သည်။ နေရောင်က သူတို့အပေါ်တွင် ကျရောက်နေသည်။ နွယ်လေးသည် ဝါးကိုင်းမှတစ်ဆင့် တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် လှမ်းတက်နေသည့် ဟန်ပန်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။

ဝုန်းခနဲ အနွယ်သည် တန်းတက်ကာ ဘူးစင်အပေါ်သို့ ရောက်သည်မဟုတ်၊ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် နွယ်တက်ပြီးနောက် ဖူးကာပွင့်ကာ သီးလိုက်သည်။

ချက်ချင်း မြေကြီးမှထပေါက်ပြီး သီးသည်မဟုတ်၊ ချက်ချင်းထပေါက်သည် ဆိုလျှင်တော့ ကျွန်တော်က တော်လှန်ရေးဟု ပြောမည်။ ယခု သည်လိုမဟုတ်၊ တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ်၊ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်။

ကျွန်တော်၏ ကဗျာဘဝကို ပြန်လည်တွေးတောမိရင်း အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲ

ခြင်းသဘော၊ အဆင့်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုးခြင်းသဘော၊ ကြီးပြင်းရခြင်းသဘောကို စဉ်းစားနေမိသည်။

ဤဘူးနွယ်ကလေးသည် လွတ်လပ်ဖို့လိုသည်။ လောင်းရိပ်မိ၍တော့မဖြစ်၊ အလင်းရောင်ရရမည်၊ နေရောင်ရရမည်၊ နေရောင်ရှိမှသာလျှင် အတားအဆီးမရှိမှသာလျှင် တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ် အဆင့်ဆင့်ဖြတ်ကျော်ကာ သီးပွင့်ပေလိမ့်မည်။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်၏ ကဗျာနွယ်ကလေး၊ ရေစီးကြောင်း၊ လေစီးကြောင်းကို ငေးမောတွေးတောနေမိသည်။

ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၅)

၁၉၃၉ မှ ၁၉၄၅ အထိ ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ယနေ့ ကမ္ဘာကြီးနှင့် မနေ့က ကမ္ဘာကြီးကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်လိုက်သော နယ်နိမိတ်မျဉ်းကြောင်းဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်သည် ဥရောပမှ စတင်ခဲ့သည်။ နာဇီ ဂျာမနီက ပိုလန်ကို ဝင်ရောက်ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်စေခဲ့သည်။ အာရှတွင် ဂျပန်က ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို ဗုံးကြဲခြင်းဖြင့် စခဲ့သည်။ နာဇီဂျာမနီကို ဖက်ဆစ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ဂျပန်ကိုလည်း ဖက်ဆစ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ဥရောပသမိုင်းရေးဆရာတို့က စစ်ဝါဒီဂျပန်ဟု မှတ်သားကြသူများရှိသည်။

ဥရောပသည် ဘာလင်မြို့ လွှတ်တော်အဆောက်အအုံပေါ်သို့ ဆိုဗီယက်တပ်နီ တံဆိပ် တူတံဇဉ်အလံကို လွှင့်တင်လိုက်ခြင်းဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဥရောပတွင် စစ်ကြီးပြီးဆုံးသွားခဲ့သည်။ အာရှတွင် အမေရိကန်တို့က ဟိရိုရှီးမား၊ နဂါစကီမြို့များတွင် အဏုမြူဗုံးကြဲခြင်းဖြင့် အာရှစစ်ကို အပြီးသတ်ခဲ့သည်။ ဥရောပအနောက်တစ်ခိုတွင် တိုင်းပြည်များစွာကို ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်ခဲ့သော နာဇီ သို့မဟုတ် ဖက်ဆစ်ဝါဒ ကျဆုံးခဲ့ခြင်းဟု ဆိုနိုင်သည်။ အာရှတွင်လည်း အာရှတိုင်းပြည်များကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ကျူးကျော်ခဲ့သော ဂျပန်စစ်ဝါဒီတို့ ကျဆုံးခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ယင်းသို့ဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ၁၉၄၅ တွင် ပြီးဆုံးသွားခဲ့သည်။ ယင်းသမိုင်းအဖြစ်အပျက်ကို နယ်နိမိတ်မျဉ်းကြောင်းတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ကမ္ဘာကြီး၏ ပြောင်းလဲခြင်းကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ကျွန်တော်တို့၏ မြန်မာပြည်သို့လည်း ဝင်ရောက် ရိုက်ခတ်ခဲ့သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်ကတော့ ရိုက်ခတ်မှု မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်မည်။ မြန်မာပြည်သူတို့သည် စစ်နှင့် တော်လှန်ရေးကို ယင်းကာလက စတင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသည်။

တော်လှန်ရေးဆိုသည်က ဖက်ဆစ်၊ သို့မဟုတ် စစ်ဝါဒီဂျပန်များကို ခုခံ တော်လှန်ကြသော ပြည်သူတို့၏ အုံကြွမှုဟု နားလည်ကြသည်။ ပြည်သူတို့က ခုခံ ရေး၊ သို့မဟုတ် တော်လှန်ရေးဟု သမိုင်းဆရာတို့က မှတ်သားခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့ ထူးခြားသောအဖြစ်အပျက်ကို နယ်နိမိတ်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေ သည်။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီလက်အောက်တွင် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ခန့် တည်ရှိခဲ့သော မြန်မာ ပြည်သည် စစ်ပြီးခေတ်တွင် လွတ်လပ်သောနိုင်ငံအဖြစ် မွေးဖွားခဲ့ရသည်။ ထူးခြား သော ပြောင်းလဲခြင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ယင်းခေတ်တွင် ကြီးပြင်းကြသော လူတို့ သည် ပြောင်းလဲခြင်းတရားကို ကောင်းစွာ ခံစားသိရှိခဲ့ရသည်။ ယင်းသဘောကို ယူ၍လည်း နယ်နိမိတ်မျဉ်းကြောင်းဟု သတ်မှတ်ရခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းသို့သတ်မှတ်ရာတွင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးသာမဟုတ်၊ ယဉ်ကျေးမှုဘက် တွင်လည်း ပြောင်းလဲသောခေတ်ဟောင်းနှင့် ခေတ်သစ်အဖြစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးက မျဉ်းကြောင်းအဖြစ် ခြားနားတည်ရှိသည့်သဘောကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ခေတ် ဟောင်းဆိုသည်မှာ မြန်မာဘုရင်ခေတ် (ဝါ) ကိုလိုနီခေတ်မဟုတ်ဘဲ ၂၀ ရာစု အစော ပိုင်း စစ်မဖြစ်မီခေတ်ကိုသာလျှင် ညွှန်းပြခြင်းဖြစ်သည်။

ခေတ်သစ်ဆိုသည်ကတော့ စစ်ပြီးခေတ် လွတ်လပ်သော အမျိုးသားနိုင်ငံတော် အဖြစ် မွေးဖွားတည်ရှိလိုက်သည့် သည်ဘက်ခေတ်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပေသည်။

(ခ)

၁၉၄၈ တွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံတော်ဟူသော အမည်ဖြင့် လွတ်လပ် သောနိုင်ငံတော် ကြေညာလိုက်ပြီးနောက် ခေတ်သစ်သို့ သက္ကရာဇ်အားဖြင့် စတင် ဝင်ရောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။ လွတ်လပ်သောဟူသော အဓိပ္ပာယ်မှာ အဘက်ဘက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရှင်သန်လာသည့်သဘောဖြစ်သည်။ အဘက်ဘက်ဆိုရာ၌ စာပေအနု ပညာလည်း ပါဝင်ပေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် အသက် ၂၉ နှစ်အရွယ်၊

မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ထုတ်ဝေရင်း စာပေအတွေ့အကြုံများကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၀ က တော်လှန်မှုဟူသော ခေတ်စမ်းဟန်ကဗျာကို ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့နောက် စစ်ပြီးလွတ်လပ်တော့မည့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်အချိန်တွင် မတ်လ တော်လှန်ရေးဟူသော ကဗျာကို ဖွဲ့လိုက်သည်။ အဖွဲ့အနွဲ့ဟန် (ဝါ) ကဗျာပုံသဏ္ဍာန် ကတော့ နည်းနည်းတော့ ပြောင်းလဲလာသည်။ တော်လှန်မှုတွင် ရေးဖွဲ့သည့် အကြောင်းအရာမှာ ပိတောက်ပန်းပွင့်သည့် သဘောကို ပြောင်းလဲခြင်း ယေဘုယျ တရားဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့သည်။ မတ်လတော်လှန်ရေး ရေးလိုက်သောအခါ ပြောင်းလဲရေး သဘောကိုပင် ရေးသည်။ သို့သော် ပြောင်းလဲခြင်းမှာ ယေဘုယျသဘောမဟုတ်ဘဲ မိမိကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခံစားရသော ရုပ်ပုံကားချပ်များဖြင့် သီရက်ကာ ဖွဲ့နွဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ တော်လှန်မှုကဗျာတွင် ဂန္ထဝင်ဟန်အစအနများ၊ ခေတ်စမ်းရေးဖွဲ့ဟန်အစအန များ ရောယှက်လျက်ရှိနေသည်။ မတ်လတော်လှန်ရေးတွင်တော့ အဆင်အကွက်တစ်ခု ပြောင်းလဲလာသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ လေးလုံးစပ်လင်္ကာ သဘောကိုပင် အခြေခံ သည်။ သို့သော် ကာရန်ယူရာ၌ မိမိအကြောင်းအရာအလိုက် လွတ်လွတ်လပ်လပ်သုံး သည်။ ကဗျာအပိုဒ်အဆုံးတွင်လည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ်သုံးသည်။ စစ်မဖြစ်ခင် ကာလက ကဗျာကို ကဝိပေါင်းချုပ်အမည်ဖြင့် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ရတု၊ လေးချိုး၊ ဒွေးချိုး၊ တေးထပ် စသော ဂန္ထဝင်ပုံသဏ္ဍာန်အဖွဲ့အနွဲ့ ကဗျာများကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ စစ်ပြီးတွင်ကား လေးချိုး၊ ဒွေးချိုး၊ တေးထပ်အဖွဲ့အနွဲ့များ အတော်ကလေး နည်းပါး သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်က လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားဖြင့် ကဗျာများကို စတင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လေးလုံးစပ်ဟန်ကို နှစ်သက်သည်။ မိမိအကြိုက်ဆိုပါတော့။

ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာသည်လည်း ကျွန်တော်၏ ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့၊ အတွေ့ အကြုံကို ဖော်ပြလိုက်ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောကို အများလက်ခံစေ ရန် ရည်ရွယ်ချက်လုံးဝမရှိ။ လေးလုံးစပ်ယူရာ၌လည်း ဂန္ထဝင်ဟန်စစ်မဟုတ်တော့။ စစ်ပြီးခေတ် လွတ်လပ်ရေးရစေခေတ်သည် ဖွံ့ဖြိုးစေခေတ်ဖြစ်သည်။ ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ တွင်လည်း ကျွန်တော့်အတွက် ဖွံ့ဖြိုးစကောလဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။

စစ်ပြီးစကာလ လွတ်လပ်ရေးဖွံ့ဖြိုးစကာလတွင် အဘက်ဘက်မှ လှုပ်ရှားလာ သောခေတ်၊ လှိုင်းတံပိုးများ ထကြွလာသောခေတ်ဖြစ်သည်။ သမိုင်းအဖြစ်အပျက် များသည် စုံလင်ထွေပြား များမြောင်ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသည်။ ယင်းအခြေအနေတို့ကို ကျွန်တော်သည် ကဗျာဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့တတ်သည်။ ယင်းအဖြစ်အပျက်တို့က ကျွန်တော်၏

ကဗျာစိတ်ကူးကို ရိုက်ခတ်လျက်ရှိသည်။

သမိုင်းခေတ်တို့သည် စာပေအနုပညာအပေါ်သို့ ထင်ဟပ်မြဲဖြစ်သည်။ ယင်းသည် သဘာဝတရားဖြစ်သည်။

(ဂ)

တာရာမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေစဉ်ကာလက ကျွန်တော့်ကို ဒေါက်တာဂ္ဂလျောင် (ဒေါက်တာမောင်ဖြူ)က သူ့အိမ်သို့ ထမင်းစားဖိတ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် သိကျွမ်းသည်မဟုတ်။ သို့သော် သူ့စာများကိုတော့ ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးနေသည်။ စစ်မဖြစ်မီကာလက ကလေးချော့ ကဗျာစာအုပ်တစ်အုပ် ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ ယင်းကဗျာစာအုပ်သည် ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ပုံသဏ္ဍာန်သစ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်ထားသည်ကို ဖတ်ခဲ့ရဖူးသည်။ သူသည် အသစ်ကိုမြတ်နိုးသူ၊ ကြိုဆိုသူဟု မှတ်ထားခဲ့သည်။ ထိုအခါက သူသည် ယခု ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး အာရုံကြောဌာန၊ (အရင်က ဆရာအတတ်သင် သိပ္ပံဌာနသည် သူ၏ နေအိမ်ဖြစ်သည်။) သူသည် ထိုဌာနတွင် အလုပ်လုပ်သည် ထင်သည်။ သူက ကျွန်တော်၏ တာရာမဂ္ဂဇင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စကားပြောချင်သဖြင့် ဖိတ်သည်ဟု သိရသည်။ သူ၏ 'အရိုးကြီးနှင့် ဆီးသီး'ကဗျာကို မှတ်မိနေသည်။

သူက တာရာမဂ္ဂဇင်းတွင်ပါရှိသော အဖွဲ့အနွဲ့အသစ်၊ စိတ်ကူးအသစ်များကို အားပေးသည်။ စကားများ ပြောကြသည်။ ကျွန်တော် ကျေနပ်ရသည်။ သူက အင်္ဂလိပ်ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ဟန်များကို စံသဘောယူ၍ ကဗျာအဖွဲ့သစ်များ တီထွင်သည်ဟု ကျွန်တော်က နားလည်နေသည်။ စတင်ထွက်သည့်ကာလကတည်းက မကြိုက်သူများ ရှိသည်ကို ကျွန်တော် ကြားနေရသည်။ ဂန္ထဝင်စစ်စစ်သမားများ ရှေးဟောင်းမှု ထိန်းသိမ်းသူများက မကြိုက်ကြ။ ကျွန်တော်က သူ၏ သစ်ထွင်သော စိတ်ထားကိုတော့ ကြိုက်သည်။ သို့သော် အနောက်နိုင်ငံ (ဝါ) အင်္ဂလိပ်နိုင်ငံကို စံယူ၍ တီထွင်မှုကိုတော့ သိပ်သဘောမတူလှ။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနှင့် မြန်မာဘာသာစကား သဘာဝချင်းမတူသဖြင့် ပုံသဏ္ဍာန်ကို ယူရန်ကိုတော့ ကျွန်တော် သိပ်လက်မခံချင်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားထားသော ကဗျာများကို မြန်မာသို့ ပြန်ဆိုရာတွင် စကားပြေဖြင့်သာလျှင် ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

အင်္ဂလိပ်ကဗျာ (စာလုံးစီပုံ) အထားအသိုကိုသာ ယူသည်။ ကျွန်တော် ၁၉၄၆ လောက်က ပြန်ဆိုခဲ့သော နီဂူဒါ၏ ကဗျာတွင် စကားပြေနည်းဖြင့်သာလျှင် ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂလိပ် (ဝါ) အနောက်နိုင်ငံကဗျာနှင့်တူအောင် စာပိုဒ်အထားအသိုကိုသာ တွေ့ကြရလိမ့်မည်။ ၁၉၄၉ က ကျွန်တော်သည် မြူထဲမှ တီးတိုးသံ ကဗျာကို ရှုမဝသို့ ပို့လိုက်ပါသည်။

ယင်းကဗျာထဲတွင် ကဗျာအပုဒ်အဆုံး၌ ပင်လယ်(ဝ)သို့ လှေ(က)လေးနှင့် ထွက်ခဲ့တယ်ဟူသော စကားလုံးများပါသည်။ ယင်းကို ရှုမဝအယ်ဒီတာအဖွဲ့က မကြိုက်ကြ။ ကာရန်မမီ၊ ကဗျာစည်းကမ်းနှင့် မညီဟု ယူဆကာ ထည့်သင့် မထည့်သင့် ဒွိဟဖြစ်နေသည်ဟု ပြောနေသံ ကြားခဲ့ရဖူးသည်။

ယင်းသို့ အငြင်းပွားနေစဉ် ရှုမဝအယ်ဒီတာစားပွဲသို့ ဆရာမင်းသုဝဏ် ရောက်လာသည်။ သူတို့က ကျွန်တော့်ကဗျာကို ဆရာအား ပြကြည့်သည်။ ထိုအခါ ဆရာက “အေး... သူလုပ်တာ အကြောင်းတော့ ရှိလိမ့်မယ်ဗျ။ ဆရာလည်း မပြောတတ်ဘူး” ဟူ၍ မကန့်ကွက်၊ ကဗျာစည်းကမ်းနှင့်မညီဟု မပြော။ ထို့ကြောင့်ပင် သူတို့သည် ကဗျာကို ထည့်လိုက်ကြသည်။

ကျွန်တော်က ‘ဝ’ နှင့် ‘က’ ကို ကာရန်အဖြစ် သုံးထားသည်။ ယင်းကို သူတို့က ကာရန်မညီဟု ယူဆကြသည်။ ယင်းကာရန်ပုံမျိုး နောင်တွင် များစွာရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ပြောမည့်သူ သိပ်မရှိတော့ပြီ။ မိမိ၏ခံစားမှုကို ခံစားမှုအတိုင်း အာရုံခံစားမှုအတိုင်း ရေးချလိုက်သောအခါ ကာရန်ကို၊ သို့မဟုတ် စာလုံးအရေအတွက်ကို သိပ် ငဲ့၍မဖြစ်တော့။ ငဲ့နေလျှင် စိတ်ကူးပျောက်သွားတတ်သည်။ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း ကာရန်သုံးချက်ညီအောင်၊ စာလုံးလေးလုံးပါဒညီအောင် ချိန်နေရလျှင် စိတ်ကူးများ၊ ခံစားမှုများ ဆုံးရှုံးသွားမည်ကို ကျွန်တော် ကြောက်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် အဆုံးအရှုံးမခံနိုင်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပင် ခံစားမှု၏ စေရာအတိုင်း ရေးချလိုက်သည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၁၉၅၀ ပတ်ဝန်းကျင်က ကျွန်တော့်ကို မြန်မာစာပေကို ဖျက်ဆီးသူ၊ ကဗျာကို ဖျက်ဆီးသူဟု ရှေးရိုးစွဲသမားများက ပြောသံကို ကြားနေရသည်။

ကျွန်တော်သည် ကဗျာဖြင့် စာပေဘဝကို စတင်ခဲ့သော်လည်း နောင်တွင် စကားပြေပါ ရေးခဲ့သည်။ စကားပြေတော်တော်များများပင် ရေးဖြစ်သွားခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ စကားပြေနှင့် ကဗျာကို နယ်ခြားမျဉ်းကြောင်းခြားခြင်း ဖြစ်သည်။

mgjoe.com

စကားပြေကို စကားပြေလိုသာ ရေးချင်သည်။ ကဗျာကို ကဗျာလိုသာ ရေးချင်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် စာလုံးအရေအတွက်ကို လွတ်လိုက်သည်။ ကာရန်ကိုတော့ လွတ်သည့်အခါမှ လွတ်သည်။ လွတ်သည့်ကဗျာများသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၆)

ခေတ်ပြိုင်ကဗျာ အဖွဲ့အနွဲ့များ

(က)

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၆၀ ကျော်ခန့်က စ၍ ကျွန်တော် ကဗျာဖွဲ့နွဲ့ခဲ့သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်၏ အခြေခံပညာမှာ ရှစ်တန်းရောက်စ ဖြစ်မည်။ ကျောင်းတွင် ဂန္ထဝင်ကဗျာများ သင်ရသည်။ စိန္တကျော်သူ၏ ရတု၊ ဥမ္မာဒန္တပျို့၊ ဘလ္လာတီယပျို့ စသော ကဗျာများဖြစ်ကြသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော့်ခေတ်ပြိုင်ရှိ ခေတ်ပေါ် မဂ္ဂဇင်းများတွင် ကဗျာများ ထည့်သွင်းသည်။ ယင်းကဗျာများသည်လည်း ဂန္ထဝင်ဟန် ကဗျာမျိုး ဖြစ်ကြသည်။ ဂန္ထဝင်ကဗျာများချည်း ဆိုပါတော့။

ရတု၊ တေးထပ်၊ လေးချိုး စသော အဖွဲ့များ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအခါက ခေတ်စမ်းကဗျာများ ပွင့်စဖြစ်သည်။ သို့သော် အပြင် စာပေလောကသို့ ဩဇာသိပ်မသက် ရောက်သေးဟု ထင်နိုင်သည်။

ခေတ်စမ်းကဗျာမှာ တက္ကသိုလ်ပရိဝုဏ်မှာသာ သင်းပျံ့နေသည်။ လူထုထဲ သို့မရောက်သေး။ ပြန်လည်သုံးသပ်သည့်သဘောမျှသာ ဖြစ်သည်။ ခေတ်စမ်းကဗျာ များမှာ ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်း၊ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းတွင်သာ တွေ့နိုင်သည်။ သို့သော် ယင်းမဂ္ဂဇင်းများ၌ပင်လျှင် ခေတ်စမ်းဟန် ကဗျာများချည်း မဟုတ်ပေ။ ဂန္ထဝင်ဟန် ရောထွေးနေသည်။

ကျွန်တော်မှာ ကျောင်းနံရံပြင်ပမှ ဂန္ဓဝင်ကဗျာများကို ဝယ်ယူဖတ်ရှုဖြစ်သည်။ နတ်သျှင်နောင်၊ နဝဒေးနှင့် အခြားကြော်ငြာစာရင်းတွင် ပါရှိသော ပျို့များကို မှာကြားဖတ်ရှုခဲ့သည်။

ထိုအခါက ယင်းဂန္ဓဝင် ကဗျာများမှ စကားလုံးများကို ယူကာ စပ်ဟပ်လျှင် ကဗျာဖြစ်သည်ဟု ထင်နေသည်။ ကျွန်တော်မှာ ဆယ်ကျော်သက်မျှသာဖြစ်ပြီး ဘဝအတွေ့အကြုံက မရှိသေး။

ခံစားမှုဆိုသည်ကလည်း ဘဝအတွေ့အကြုံပေါ်တွင်မှီ၍ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကဗျာသည် ခံစားမှုဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ရမည်ဟူသော အသိပင် ကောင်းကောင်းမရှိခဲ့။ ကာရန်ညီညွတ်လျှင် ကဗျာဖြစ်ပြီဟု ထင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ယင်းထင်မြင်ချက်သည် ရပ်တန့်နေသည် မဟုတ်ပေ။

နောက်ငါးနှစ်ခန့်ကြာသောအခါ ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ဖွံ့ဖြိုးလာသည်ဟု ဆိုရမည်။ ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံသည်လည်း ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းလာသည်။ စာပေအတွေ့အကြုံ၊ ဘဝအတွေ့အကြုံ၊ သမိုင်းခေတ် အတွေ့အကြုံများ ရှိလာရသည်။ စာပေအတွေ့အကြုံ ဟူသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ မြန်မာစာပေ၊ အင်္ဂလိပ်စာပေအပြင် ပြင်သစ်၊ ရုရှား၊ ဟန်ဂရီ၊ ပိုလန်၊ အီတလီ စသော ဥရောပမှ စာပေများနှင့် ထိတွေ့လာရသည်။ တက္ကသိုလ်ပရိဝုဏ်သို့ ရောက်သောအခါ အရပ်ဒေသမျိုးစုံမှ လူမျိုးစုံများနှင့် ထိတွေ့လာရသည်။ စာပေမွေ့သူ၊ နိုင်ငံရေးထက်သန်သူ၊ ဘာသာရပ်ခြားနားသူ၊ လူမျိုးရေးခြားနားသူ စသည်အားဖြင့် အမျိုးမျိုးအစုံစုံ စုံလင်ရှုပ်ထွေး ထွေပြားခြင်းဟူသော လူ့ဘဝ၏သဘောများ၊ မြင်ကွင်းများ။ သမိုင်းခေတ်အတွေ့အကြုံတွင်လည်း ၁၉၃၆ ခုနှစ် ကျောင်းသားသပိတ်မှာ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံကျောင်းသား အလုပ်သမားပညာတတ်များ လှုပ်ရှားမှုများကို ထိတွေ့လာရသည်။

ထိုအခါ ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာကို နက်ရှိုင်းစွာ အသိတိုးလာရသည်။ ယင်းခံစားမှု အသိကို ဖွဲ့နွဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ယင်းငယ်စဉ်က အချီအချညီ ရတုပိုဒ်စုံ စည်းကမ်းကန့်သတ်ချက်များဖြင့် မဖြစ်တော့၊ ထိုအခါ ခေတ်စမ်းဟန်သည် ကျွန်တော့်အတွက် ကဗျာပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်လာရသည်။ ကျွန်တော်သည် စကားပြေလည်း ရေးချင်လာသည်၊ ရေးခဲ့သည်။ ဥရောပစာပေမှ ဝတ္ထုများစွာကို ဖတ်ရှုမိလာသည်။ စကားပြေကတော့ သိပ်ခြားနားလှသည် မဟုတ်ပေ။

ဖွဲ့နွဲ့စရာအကြောင်းကို အခြေပြု၍ စာပေအဖွဲ့အနွဲ့များ ဖြစ်ထွန်းဆန်းသစ် လာရသည်။ ဒဂုန်တာရာ၏ ဒဂုန်တာရာ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ကျွန်တော် ငယ်စဉ် က ဥရောပစာပေနှင့် တွေ့ထိရပုံကို ‘ထင်းရှူးပင်ရိပ်’ ဟူသောခေါင်းစဉ်နှင့် ဖော်ပြ ခဲ့ဖူးသည်။

၂၀ ရာစုနှစ်မှစတင်ခဲ့သော ခေတ်ပေါ်မြန်မာစာပေ ရေအလျဉ်သည် အနောက် စာပေ၊ ဥရောပစာပေ ရေစီးကြောင်းများနှင့် ဆက်နွှယ်ရောယှက်ခြင်းရှိသလော။ ဤ ပုစ္ဆာကို အချက်ကျကျအထောက်အထားများနှင့် ဖြေဆိုရာမှာ စာပေသမိုင်းပညာရှင် တို့၏ အလုပ်ဖြစ်ပေသည်။

စာရေးသူတို့သည် ခေတ်ပေါ်စာပေ၏ အဆစ်ဆစ်အပိုင်းပိုင်းသော ခေတ်ပေါ် စာပေလှုပ်ရှားမှုအစားစားတွင်ကား မလွဲမသွေ ပါဝင်ကြသူချည်းဖြစ်သည်။ စာပေ လှုပ်ရှားမှုများကို သူ့ခေတ်နှင့်သူ ဖြတ်သန်းကြရသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မိမိတို့၏ တွေ့ကြုံ ခံစားမှုဖြင့် သိရှိကြရမည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

၂၀ ရာစုနှစ်လောက်ကစ၍ ကမ္ဘာကြီး၏ ဆက်သွယ်မှုသည် ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်း လာခဲ့ရသည်။ ၁၉ ရာစုနှစ်လောက်တွင် ဥရောပက စက်မှုတော်လှန်ရေးကြီး ဖြစ်ပွား ခဲ့ရာ အနောက်တွင်သာ ကန့်သတ်မနေဘဲ အရှေ့ဘက်သို့ ပျံ့နှံ့တိုးဝင်ခဲ့သည်။ ပုံနှိပ် စက်မှုလုပ်ငန်းကြီး ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ အီလက်ထရွန်းနစ်နည်းပညာများ ထွန်းကားလာ သည်။ တစ်ပြည်နှင့်တစ်ပြည် ဆက်သွယ်မှုသည်လည်း ပို၍လျင်မြန်စွာ ကူးစက်နေ သည်။ ခေတ်ပေါ်မြန်မာစာပေသည် ပုဂံခေတ်၊ အင်းဝခေတ်၊ မန္တလေးခေတ် စသော စာပေခေတ်များနှင့်မတူတော့။ ရှေးဂန္ထဝင်ခေတ်က နန်းရင်ပြင်နှင့် ကျောင်းသခံမ်းတို့ တွင် စာပေတို့ ဖြိုးဝေခဲ့သည်။ မြန်မာတို့၏ အစဉ်အလာသည် အိမ်နီးချင်း အိန္ဒိယပြည် နှင့် ဦးစွာဆက်စပ်နေခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု၏ အလင်းရောင်ဖြင့် ရှင်သန်လာခဲ့ သည်။

မြန်မာဂန္ထဝင်၏ ရွှေခေတ်ဟုဆိုလောက်သော အင်းဝခေတ်တွင် ဗုဒ္ဓဇာတ် တော်များကို အခြေပြုပြီး စိတ်ကူးဖွဲ့နွဲ့သော ပျို့ကဗျာလင်္ကာကြီးများသည်လည်း ဤ အတိုင်းပင် မွေးမြဲဆဲဟု ဆိုနိုင်သည်။ ပေဖူးလွှာတွင်မနေ။ စက္ကူပေါ်သို့ရောက်ကာ ပျံ့နှံ့ခဲ့ရသည်မှာ အထင်အရှားပင်။ ထိုခေတ်အခါက မြို့ပြထွန်းကားသေး။ တော တောင်ရေမြေ ပန်းပွင့်သစ်ပင်တို့ဖြင့်သာလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်အဖြစ် တောဘွဲ့၊ တောင်ဘွဲ့ များ ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့ကြသည်။ အိန္ဒိယမှ ပြန့်ပွားခဲ့သော ဗုဒ္ဓဇာတ်တော်များကို အလေးအမြတ်

ထား၍ ဖွဲ့နွဲ့ကြသည်။ ဤသည်မှာ သဘာဝကျသည်။

ယနေ့ခေတ်မှာ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ် အရှေ့၊ အနောက်အရပ်များနှင့် ပို၍ထိတွေ့လာသည်။ မထိတွေ့၍မဖြစ်။ ယနေ့ခေတ်သစ် ကမ္ဘာကြီးသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကူးစပ်ယှက်နွယ်နေသည်မဟုတ်ပါလား။ စာပေသမိုင်းဆရာတို့က ပြင်သစ်ဝတ္ထုကိုမှီး၍ ရေးသားဖွဲ့နွဲ့သော မောင်ရင်မောင်၊ မမယ်မဝတ္ထုသည် ခေတ်ပေါ် မြန်မာဝတ္ထု၏အစဟု ညွှန်းတတ်ကြသည်။ စကားပြေကား ပင်းယခေတ်တွင်ရှိသည်ဟု သိထားခဲ့သည်။ ဝတ္ထုများရှိခဲ့သည်။ အစဉ်အလာပေါ်တွင် ထပ်ဆင့်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့သည်။

ယင်းကစ၍ အနောက်နိုင်ငံစာပေနှင့် ရောယှက်လာခဲ့သည်။ နားလည်ခဲ့ပေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ၁၉၃၈ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် စကားပြေများ ရေးစပြုလာသည်။ အနောက်နိုင်ငံမှ ဝတ္ထုများကိုလည်း ဖတ်လာသည်။ ဝတ္ထုဆိုသည်မှာ လူတို့၏ဘဝကို ဖွဲ့နွဲ့သောစာပေများဖြစ်ရာ မိမိပတ်ဝန်းကျင်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ အကြောင်းအရာများကို ဖွဲ့နွဲ့လာကြသည်။ အနောက်နိုင်ငံ စာပေဝတ္ထုပုံသဏ္ဍာန်မှ ကူးယူသည်ဟု မဆိုနိုင်တော့ပေ။ မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး၏ဘဝသည် ဝတ္ထုရေးဖွဲ့ရန် အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ဖြစ်လာရတော့သည်။ ဤသည်မှာ သဘာဝကျသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

နစဉ်အခါက သူများ၏ဟန်ပန်ကို အနည်းနှင့်အများ ယူသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ကြီးရင့်လာသောအခါ မိမိဘာသာ လျှောက်လှမ်းနိုင်သည့်သဘောပင်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်တွင် ပြင်ပက မည်သို့ရိုက်ခတ်သနည်း။

(ဂ)

ကျွန်တော်တို့သည် ကျောင်းသားဘဝက အင်္ဂလိပ်ကဗျာများကို ဖတ်ခဲ့ကြသည်။ ဂန္ထဝင်ကဗျာ၊ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ စကားလုံးများ ကြွယ်ဝသည်ကို အားကျမိသည်။ ကျွန်တော်တို့သည်လည်း အကြောင်းအရာသစ်များကို ဖွဲ့နွဲ့သောအခါ စကားလုံးအသစ်များ ရှာကြရသည်။ တွဲစပ်ရသည်။ စကားလုံးများ တွဲစပ်ခြင်းကိုတော့ နတ်သျှင်နောင်ထံမှ ရသည်ဟုပင်ထင်သည်။ နတ်သျှင်နောင်သည် စကားလုံးများကို လှပစွာ တွဲစပ်တီထွင်နိုင်သည်ဟု ကျွန်တော်က အားကျမိသည်။ သူတို့အနောက်နိုင်ငံ၏ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်ကိုတော့ အားမကျမိ။

ကျွန်တော်တို့နှင့် ဘာသာစကား၊ သဘာဝချင်းမတူညီ၍လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ကဗျာအနေအထား ဟန်ပန်နှင့်ပတ်သက်၍ကား ခေတ်စမ်းကဗျာဆရာတို့သည် အနောက်နိုင်ငံစာပေမှ ပုံစံယူပြီး ဂန္ထဝင်မှ လမ်းခွဲခဲ့သည်ကိုကား သိပြီးဖြစ်ပေသည်။ ရတုပိုဒ်စုံကဲ့သို့ သုံးပိုဒ်အညီဖွဲ့ရန် မလိုတော့ဘဲ အကြောင်းအရာအလိုက် မိမိဖွဲ့သလို အပိုဒ်ခွဲ၍ ဖွဲ့သောဟန်သည် ခေတ်စမ်းကဗျာဟန်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ လမ်းသစ်ထွင်စရာမလိုတော့။ စစ်နှင့် တော်လှန်ရေးကို ဖြတ်သန်းပြီးနောက် မြန်မာတို့သည် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ပိုင်စိုးလာသည်။ လွတ်လပ်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ချင်လာသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့သည်လည်း ကာရန်ကို လွတ်လပ်စွာ ရှာချင်လာသည်။ လွတ်လပ်ရေးစိတ်ဖြင့် စစ်ပြီးခေတ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ကဗျာများ ဖွဲ့လာကြသည်။ ကဗျာဖွဲ့နွဲ့ရန် အကြောင်းအရာများကတော့ ခေတ်ပြိုင် ကဗျာခံစားမှု။ ၁၉၇၂ က ကျွန်တော်သည် တောင်ကြီးမြို့သို့ရောက်စဉ် စားမြိန်ရိပ်သာ၌ 'မောခံစားချက်' ဟူသောကဗျာ ရေးဖွဲ့ခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းကဗျာသည် ကာရန်မဲ့ (ဝါ) ကာရန်ကို အခြေမခံသော ကဗျာဖြစ်သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်တို့သည် စာဆိုတော်နေ့ ဖိတ်သဖြင့် တောင်ကြီးတွင် ရောက်နေခိုက် စာပေမွေ့သူတို့က ကျွန်တော်၏ လက်ရေးဖြင့်ရေးပါဟု ဆိုသဖြင့် မောခံစားချက်ကို ရေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့က ဖယောင်းစက္ကူတွင် တစ်ခါတည်းရေးသားရန်ဆိုသဖြင့် သံကညစ်ကို ပေးထားသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်ရေးနေကျ ကဗျာမျိုး မရေးချင်တော့။ ခံစားမှုကလည်း ရှိနေသည်။ သူတို့ကလည်း စောင့်ကြည့်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လျှင် ကျွန်တော်သည် ယင်းမောခံစားချက်ကို ချက်ချင်းရေးလိုက်သည်။

ကဗျာဖွဲ့သောအခါ အသံသာယာအောင်တော့ နည်းနည်းစဉ်းစားရသည်။ စဉ်းစားရသည်ဆိုသော်လည်း မိနစ်ပိုင်းလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့သော အဖွဲ့အနွဲ့မျိုး ကျွန်တော် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသော ကဗျာများကို ဘာသာပြန်သောအခါတွင်သာ သုံးသောနည်းလမ်းဖြစ်သည်။ စစ်ပြီးစက နီရူဒါ၏ 'ရင်ပြင်မှ ကျဆုံးသူများ' ကဗျာရှည်ကို ဤရေးဟန်မျိုးဖြင့် ဖွဲ့သည်။ ဟိန်း၊ ပိုးချူအိ၊ တူဘီးနီး၊ မော်စီတုံး စသော ကဗျာရေးသူတို့၏ ကဗျာကို ကာရန်မပါဘဲ အနောက်ဟန် ကဗျာအနေအထားပုံစံဖြင့် ရေးဖူးသည်။ ဘာသာပြန်သည့်အခါသာ ဤပုံစံကိုသုံးသည်။ မိမိခံစားမှုဖြင့် စိတ်ကူးကဗျာများကိုကား ကျွန်တော်ရေးနေကျ လွတ်လပ်ကာရန်စနစ်ဖြင့်သာ ဖွဲ့နွဲ့သည်သာ ဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်သောအခါ ကာရန်စနစ် သုံး၍မရနိုင်ပေ။ ကာရန်စနစ်သည်

မည်မျှပင် လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့သည်ဆိုသော်လည်း အကန့်အသတ်က ရှိသလောက် ရှိသည်။ ကျွန်တော် ဒါကိုမကြိုက်။ နိရူဒါကို ဘာသာပြန်သည့်အခါ အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ အဓိကထား၍ ပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့၏ကဗျာအလှကို ကျွန်တော် ကောင်းစွာ မခံစားနိုင်၊ ခံစားနိုင်သည့်တိုင်အောင် ကဗျာအဖြစ် ပြန်၍ပြောင်းလဲရန် မဖြစ်နိုင်ဟု ထင်မိသည်။

ကဗျာသည် ဘာသာပြန်၍မရသော အနုပညာဟု အဆိုရှိသည်ကို ကျွန်တော် လက်ခံသည်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်များ ထွင်ကြသူလည်း ရှိသည်။

ကျွန်တော်သည် စကားပြေရော၊ ကဗျာပါ ရေးသူဖြစ်သည်။ စကားပြေရေး သည့်နည်းဖြင့် ကျွန်တော် ကဗျာမရေးချင်၊ ရေးချင်စိတ်မပေါ်၊ ဖွဲ့ချင်စိတ်မပေါ်။ ကဗျာကိုတော့ သီကုံးချင်သည်။ စကားလုံး တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အသံချင်းဆက်စပ်ချင်သည်။ ကျွန်တော် စကားပြေနှင့် ကဗျာ နယ်နိမိတ်ချင်း ခြားနားချင်သူသာ ဖြစ်သည်။ မတတ်နိုင်။

ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၇)

(က)

ကမ္ဘာကြီးသည် ပြောင်းလဲနေသည်။ စုံလင်ထွေပြား မြားမြောင်ရှုပ်ထွေးသော ကမ္ဘာကြီး။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးရှိ လူတို့သည် အာရုံငါးပါးဟူသော စိတ်တံခါးပေါက် များမှ သူ၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို ခံစားသိရှိနေကြသည်။ ယင်းသို့ သိရှိခံစားကြသည့် အနက် ကဗျာလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ကဗျာဖြင့် အာရုံခံစားကြသည်။ ယင်းကဗျာ သည် မပြောင်းလဲဘဲ နေသည်မဟုတ်၊ မည်သို့ပြောင်းလဲသနည်း။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်၏ကဗျာ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲလာပုံကို မိမိ၏ အတွေ့အကြုံဖြင့် ဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏ ကဗျာသက်တမ်းမှာ ၆၀ ခန့်ရှိနေသည်။ ကျွန်တော်၏ ဖြတ်သန်းခဲ့သော ခေတ်များတွင် ဒုတိယမျိုးဆက်ခေတ်၊ တတိယမျိုးဆက်ခေတ် နုပျိုလူငယ် ပွင့်သစ်များနှင့် ထိတွေ့နေရသည်။ ကျွန်တော်၏ ကဗျာ ဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် ယင်း ဒုတိယ၊ တတိယမျိုးဆက်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲတိုးတက်ပုံ သည် တူချင်မှတူမည်။

ကျွန်တော်၏ကဗျာဘဝသည် ကိုလိုနီခေတ်မှ စတင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ်များကို ဖြတ်သန်းရင်း ကျွန်တော်၏ကဗျာများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ် ၆၀ ခန့်က ကျွန်တော်ရေးခဲ့သော ကဗျာနှင့် ယနေ့ ရေးနေသော ကဗျာသည် မတူတော့။

ယနေ့ ဖွဲ့နွဲ့လျက်ရှိသော ကဗျာဆရာများ၏ သမိုင်းဖြတ်သန်းမှုအတွေ့အကြုံ

များနှင့် ကျွန်တော်၏ သမိုင်းဖြတ်သန်းမှုအတွေ့အကြုံများ မတူကြ၊ တူလည်း မတူနိုင်ပေ။ ကိုလိုနီခေတ်ကို သူတို့မသိ၊ ဂျပန်ဖက်ဆစ်ခေတ်ကိုလည်း သူတို့မသိ၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးစခေတ်ကို ဝိုးတဝါးသိသူလည်း ရှိမည်။ သမိုင်းဆိုသည်ကလည်း ယနေ့ခေတ်သမိုင်းကို လူတို့က ဟိုတစ်ကွက် ဒီတစ်ကွက်ရေး၍ သမိုင်းဟု ခေါ်ချင်မှ ခေါ်မည်။ သမိုင်းသည် အတိတ်ဖြစ်သည်။ နောက်လူများကသာလျှင် ကျယ်ပြန့်သော အထောက်အထားမှတ်တမ်းများကို လေ့လာပြီးမှသာလျှင် သမိုင်းဟု ရေးကြမည်။ ယနေ့သမိုင်းကို ယနေ့လူတို့ရေးလျှင် အငြင်းပွားကြမည်။

ကျွန်တော်သည် မြန်မာစာပေသမိုင်းကို ရေးနေခြင်းမဟုတ်။ ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံ၊ ကျွန်တော်၏ ဖြတ်သန်းခဲ့သော စာပေခေတ်အကြောင်းတို့ကိုသာလျှင် အမှတ်တရ ရေးသားနေခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ခေတ်ပေါ်ကဗျာသမိုင်းတော့ မဟုတ်။ သမိုင်းကို ကျွန်တော် လုပ်နိုင်သည်မဟုတ်။ ရှေးလူကြီးတို့ စကားတစ်ရပ်ရှိသည်။ ပုဂံရာဇဝင်ကို တုတ်ထမ်းပြောရမည်တဲ့။ ဒါကတော့ ရှေးခေတ်။ ယနေ့ခေတ်တွင် တော့ ဘာမှထမ်းစရာမလို။ ယနေ့ခေတ်တွင် အီလက်ထရွန်းနစ်နည်းပညာ နိဿယဗေဒများ တိုးတက်ဆန်းသစ်နေပြီဖြစ်၍ သမိုင်းအဖြစ်အပျက်တို့ကို မဖုံးမကွယ် စိမ်းမြဲဖန်သားပေါ်တွင် မြင်နိုင် ကြားနိုင်နေကြပြီ။

ခေတ်ပေါ်ကဗျာသမိုင်း ပြုစုမည်ဆိုလျှင်လည်း ဖြူလွန်သော စာမျက်နှာပေါ်တွင် ငွေရောင် မဟူရာရောင် ယှက်သန်းနေသည့်ကြားမှ ကိုးကားနိုင်ပေမည်။

(ခ)

ကျွန်တော်၏ ကဗျာများ ဘာကြောင့် ပြောင်းလဲရသလဲ။ တမင်တကာ အဆန်းထွင်ချင်သောကြောင့်လော၊ သူများလုပ်နေတာ ငါလိုက်လုပ်ရမှာပဲဟူသော ဖက်ရှင်သဘောကြောင့်လော။ ယင်းတို့ကိုတော့ စာပေဝေဖန်ရေးသမားတို့က ဝေဖန်စူးစမ်းကြပေမည်။ သူတို့အလုပ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးသည် ပြောင်းလဲနေသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီး ပြောင်းလဲနေသည်ကို ကျွန်တော် ရှောင်ပြေး၍မရ။ ငယ်စဉ် ကဗျာရေးစက ကျွန်တော်သည် တကုပ်ကုပ်ဖတ်ခဲ့သော ဂန္ထဝင်ကဗျာ၊ ကျမ်းစာများထဲရှိ စကားလုံးများထဲမှ အလွယ်တကူ ယူ၍ သုံးစွဲဖွဲ့နွဲ့ခဲ့သည်။ သည့်နောက် နည်းနည်းကြီးလာသောအခါ ခံစားမှုများကလည်း ဖွံ့ဖြိုးလာဟန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ခံစားမှုကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖွဲ့ချင်လာသည်။ ထို့နောက် သမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်သန်းလာသည်။ သမိုင်း

ခေတ်လှုပ်ရှားမှုတို့က ကျွန်တော့်ကို ရိုက်ခတ်နေကြသည်။ ကျွန်တော်၏ အာရုံခံစားမှုသည် ထွေပြားလာသည်။

ယင်းတို့သည် လူတိုင်းတွေ့ကြုံရမည့်သဘောဖြစ်သည်။ အနုပညာရှင်တိုင်းတွေ့ရမည့်သဘောဖြစ်သည်။ ဂန္ထဝင်အကြောင်းအရာများကို ဖွဲ့နွဲ့စဉ်ကတော့ ဂန္ထဝင်စာလုံးများဖြင့် လုံလောက်သည်။ သို့သော် လူ့ဘဝအတွေ့အကြုံများ၊ သမိုင်းအတွေ့အကြုံများ ထွေပြားလာသောအခါ မလုံလောက်တော့။ ယင်းသို့ဆိုသဖြင့် ဂန္ထဝင်စာပေသည် မှန်ဖီရိုထဲတွင်ပင် ပင့်ကူမျှင်ကြား ဖုန်လိမ်း၍ ရှိနေသည်တော့မဟုတ်။ လိုလျှင် ဖုန်များကိုဖယ်၍ ပင့်ကူအိမ်များကို ရှင်း၍ဖွင့်ကြည့်၍ရသည်။

နတ်သျှင်နောင်ကဗျာမှ စကားလုံးတွဲစပ်ပုံကို ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားသွားသည်။ စိန္တကျော်သူ ရတုမှ သူတွေ့ကြုံရသော ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှု ဖွဲ့သည်ကို နှစ်သက်ခဲ့သည်။ ဓနုဖြူတွင် ချီရတုတွင် ခြင်ကိုက်သော ဧရာဝတီစစ်မြေကို ဖွဲ့ထားသည်။ ၂၀ ရာစုတွင် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှုခေတ်ဦးက ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ဆရာကြီး၏ ကဗျာများကိုဖတ်ကာ ကဗျာဆိုတာ ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုကို ဖွဲ့လိုရပါကလားဟု နားလည်နေခဲ့ရသည်။

သမိုင်းခေတ်၏ ခံစားမှုများကို ရေးဖွဲ့သောအခါ စကားလုံးအသစ်များကို ရှာရသည်။ ပုံကားသစ်များ ခြယ်ရသည်။ မိမိခံစားမှုအတိုင်း ပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့ချင်သည်။ ထိုအခါ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရေးဖွဲ့ချင်သောစိတ်က တရွရွတက်လာသည်။ ဂန္ထဝင်ကာရန်စနစ်ကို နည်းနည်းပြုပြင်ချင်လာသည်။ ခံစားမှုနှင့် ကာရန် ထိပ်တိုက်တွေ့လာလျှင် ကျွန်တော်က ခံစားမှုဘက်မှ နေလိုက်သည်။ ကာရန်ကို အဆုံးရှုံးခံလိုက်သည်။ ကာရန်စနစ်ကို အဆုံးရှုံးခံလိုက်သည်။ ဦးစားပေးမှုသဘော၊ ကာရန်မငဲ့သည့်သဘော။ ယင်းကို တချို့က လွတ်လပ်ကာရန်စနစ်ဟု ခေါ်ကြသည်။

၁၉၅၉ က တက္ကသိုလ်တွင် ကျွန်တော်သည် စာပေတွင် ကဗျာ၏အခန်းဟူသော စာတမ်းတစ်စောင် တင်ခဲ့ဖူးသည်။ ကဗျာသမားများ တက်ရောက်ကြသည်။ ယင်းအထဲတွင် ဆရာဇော်ဂျီ၊ ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့လည်း ပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်က “ဆရာ ဦးဒဂုန်တာရာခင်ဗျား... ကျွန်တော် မသိလို့မေးပါရစေ” အစချီကာ ကျွန်တော့်ကို စလိုက်ပြီး ကဗျာရေးရာများ ဆွေးနွေးသည်ကို အမှတ်ရနေသည်။ ဆရာများက ကျွန်တော့်စာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ခြင်းမပြုကြ။ ယင်းစာတမ်းထဲတွင် ကာရန်မပါရင်တော့ ကဗျာလို့ ဘယ်လိုလုပ်ခေါ်မှာလဲဟု ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့ဖူးသည်။

၁၉၆၃ က လေးလုံးစပ်အလင်္ကာစနစ်သည် မိမိ ဖွဲ့လိုသော အကြောင်းအရာကို အလွတ်လပ်ဆုံး ပြောနိုင်သော စာပေပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သည်ဟူသော သဘောဖြင့် လေးကိုင်းကို ဥပမာပြု၍ ရေးခဲ့ဖူးသည်။ လေးကိုင်းသည် ပျော့ပျောင်းသဖြင့် သန်မာသည်ဟု ကျွန်တော်က ဥပမာပြုသည်။ လေးလုံးစပ်ကိုလည်း မိမိဖွဲ့လိုသော အကြောင်းအရာကို ပျော့ပျောင်းစွာ စပ်ဟပ်နိုင်သော ပုံသဏ္ဍာန်ဟု ကျွန်တော်၏ အယူအဆကို တင်ပြခဲ့သည်။

၁၉၇၀ တွင် ကျွန်တော်က ကာရန်မဲ့တာ မမဲ့တာ အရေးမကြီး၊ အဘိဓမ္မာမမဲ့ဖို့သာ အရေးကြီးသည်ဟူသော သဘောဖြင့် ထိုအခါက ကာရန်ပါသည့် အခါပါ၊ မပါသည့်အခါမပါ၊ လွတ်လပ်သည့် ကဗျာဖွဲ့ပုံတစ်မျိုး စမ်းသပ်နေသည့် လူငယ်တို့၏ အရေးအသားတစ်မျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြဖူးသည်။

ယင်းမှာ အခြားမဟုတ်၊ သူတို့ ကဗျာအဖွဲ့သစ်တစ်ခု စမ်းသပ်နေသည်ကို မဟန့်တားလိုသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဟန့်အတားရှိနေလျှင် တီထွင်စမ်းသပ်ခြင်း၌ ယုတ်လျော့တတ်ပေသည်။ ၁၉၆၀ က အလင်္ကာနှင့် ကဗျာဟူသော ဆောင်းပါးတွင် ကာရန်မိရုံနှင့် ကဗျာဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အလင်္ကာသာဖြစ်မည်။ ကဗျာစိတ်ကူး (၀၁) ဆန်းသစ်သော ကဗျာစိတ်ကူးပါမှသာလျှင် ကဗျာမည်သည်ဟူသော သဘောရေးသားခဲ့ဖူးသည်။

(ဂ)

ပြောင်းလဲသည်ဆိုရာတွင် အကြောင်းရှိသည်၊ အကြောင်းမဲ့မဟုတ်။ အဟောင်းမှ အသစ်တစ်ရပ်သို့ ကူးပြောင်းသည်ဆိုရာတွင် ယင်းသဘောပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမဲ့မဟုတ်။ အဟောင်းသည် သူ့ခေတ်ကို အကျိုးမပြုတော့လျှင် သူ့ခေတ်က လက်မခံလျှင် တိမ်ကောသွားရမည်။ ထိုအခါ အသစ်ပေါ်ထွန်းစမြဲပင်။ ယင်းသည် သဘာဝတရားဖြစ်သည်။ အဟောင်းတစ်ရပ်သည် ခေတ်ကို အကျိုးမပြုတော့သော်လည်း အသစ်တိုးပွားရေးအတွက် အမွေအနှစ်မျိုးကောင်းတစ်စေ့ ဖြစ်နေသေးလျှင် သူ့ကို ဂန္ထဝင်မျိုးစေ့ကလေးတစ်ခုအဖြစ် မှန်ဗီရိထဲတွင် သိမ်းထားနိုင်သေးသည်။

ဂန္ထဝင်အမွေအနှစ်ကို ပွားနိုင်မှသာလျှင် အသစ်မွေးဖွားရေးအတွက် အကျိုးဖြစ်နိုင်ပေမည်။ အဟောင်းကို ဖက်တွယ်ထားရုံဖြင့် ဘာမျှ အကျိုးရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ခေတ်ဆိုသည်ကလည်း ရပ်တန့်နေသည်မဟုတ်၊ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ ဂန္ထဝင်

သိတာ၊ မသိတာ အရေးမကြီး၊ သိရင်ကောင်းတယ်၊ မသိရင်လည်း ဖြစ်ပါတယ်ဟူ
သော သဘောဖြင့် ကျွန်တော် ဖော်ပြဖူးသည်။ သဘောမတူသူလည်းရှိသည်ကို တွေ့
ရမည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော်၏ ကိုလိုနီခေတ်ပညာရေးအတွေ့အကြုံဖြင့်
ယင်းသို့ ဖော်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

အမွေအနှစ်ကို ထိုင်စား၍ ဘာမျှဖြစ်မည်မဟုတ်။ အမွေအနှစ်ကို တိုးပွား
အောင် လုပ်ကြံမှသာလျှင် အင်အားအသစ် ပေါ်ထွန်းနိုင်မည်ဟု ခံစားမိသည်။ ဆက်
လက်၍ ဖန်တီးဖို့ကသာလျှင် အရေးကြီးသည်။ မဖန်တီးနိုင်လျှင် စာပေသစ်သည်
လည်း ပေါ်ထွန်းနိုင်ရန် မရှိပေ။

ကမ္ဘာကြီးသည် ပြောင်းလဲနေသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးသည် ပြောင်းလဲနေ
သည်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်သည်လည်း ပြောင်းလဲမည်သာဖြစ်သည်။ ပုံသဏ္ဍာန်မဲ့တော့
ပြောင်းလဲ၍ရမည်မထင်။ ပုံသဏ္ဍာန်မဲ့ ပြောင်းလဲနေသည်ဆိုလျှင်လည်း ယင်းသည်
လှုပ်ရှားမှု သက်သက်သာဖြစ်ပြီး ပြောင်းလဲမှုဟု မဆိုနိုင်ပေ။ သို့မဟုတ် ပုံသဏ္ဍာန်
သစ်တစ်ရပ် မပေါ်သေးခင် ကူးပြောင်းနေသော ကြားကာလ၊ ကူးပြောင်းရေးအဆင့်
ကာလသာဖြစ်နိုင်သည်။

ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၈)

ခေတ်ပေါ်ကဗျာ၏ မှန်ကူကွက်များ

ခေတ်ပေါ်ဟူသော ဝေါဟာရကို ခေတ်ပေါ်စာပေ၊ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ၊ ခေတ်ပေါ်
 ဝတ္ထု စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ရေးဝေါဟာရအဖြစ် သုံးစွဲခဲ့သည်။ ခေတ်ပေါ်ကို နှစ်ကာလ
 အားဖြင့် ပိုင်းခြားရန်ခက်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က ၂၀ ရာစုအစမှစ၍ ယနေ့
 အထိကို ခေတ်ပေါ်ဟူသော ကာလပိုင်းဟု သတ်မှတ်ထားပြီး ဖော်ပြသည်။ ကျွန်တော်
 ကြီးပြင်းလာရသော ခေတ်ကာလကို ပထမမျိုးဆက်၊ ဒုတိယမျိုးဆက်၊ တတိယမျိုး
 ဆက်ဟူ၍လည်း သုံးနှုန်းခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းရာဘဝ နှစ်ကာလကို ပထမ
 မျိုးဆက်ဟု သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ယင်းသတ်မှတ်ချက်ဖြင့် နားလည်စေလိုသည်။

ကျွန်တော်သည် ပထမကျောင်းသားသပိတ်ကြီး မဖြစ်ခင် တစ်နှစ်က လူ
 ဖြစ်လာသူဖြစ်သည်။ ကိုလိုနီပညာရေးစနစ်အောက်တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည်။
 ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားဘဝက ပြဋ္ဌာန်းထားခဲ့သော မြန်မာဂန္ထဝင်စာပေဖြင့် ကြီးလာ
 ရသူဖြစ်သည်။ ပျို့၊ ရတု စသော လင်္ကာသွားကဗျာများကို နေ့တိုင်းကျက်မှတ်ရသည်။
 မကျက်မှတ်၍မဖြစ်။ ကျောင်းနံရံပြင်ပတွင်ရှိသော ခေတ်ပေါ်စာပေကိုလည်း တစ်ဖက်
 အချိန်ပိုဖတ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ ခေတ်စမ်းစာပေသည် တက္ကသိုလ်ပရိဝုဏ်တွင် ထွန်းသစ်
 နေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဂန္ထဝင်စာပေကို ကျောင်းစာအုပ်အဖြစ် ဖတ်ပြီး ခေတ်ပေါ်စာပေ
 ပြင်ပစာပေကို ကျောင်းပြင်ပ စာပေအဖြစ် ဖတ်ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံ ရှိလာရသည်။

ယင်းအတွေ့အကြုံဖြင့် ကျွန်တော်သည် ကဗျာကို စတင်ဖွဲ့ခဲ့သည်။ ကဗျာ ရေးစဉ်က ဂန္ထဝင်ဟန်ဖြင့် ခေတ်စမ်းကဗျာလည်း နည်းနည်းပါးပါး ပါဝင်သည်။ ကဗျာစာအုပ်ထဲတွင် ဂန္ထဝင်ဟန်ကဗျာလည်းပါသည်။ ခေတ်စမ်းဟန်တစ်ခုတည်းသာ မဟုတ်။ ကျွန်တော်က ဖြူငွေသောင်၊ သောင်ငွေဖြူ၊ ငွေဖြူသောင် အချို့ဖြင့် စထားသော ခေတ်စမ်းဟန် ကဗျာများလည်း ရေးသည်။

ယင်းခေတ်စမ်းဟန်ကဗျာများမှာ ဂန္ထဝင်သစ်သဘောလည်း ရောထွေးနေ သည်။ ထိုအခါက အတွေ့အကြုံနည်းပါးသေး၍ မိမိကိုယ်ပိုင်ဟန်၊ မိမိခံစားမှုကို ဖော်ပြသော ကိုယ်ပိုင်ဟန်မျိုးကား သိပ်မရှိဟု ဆိုရမည်။ သို့သော် ဆယ်ကျော်သက် အရွယ် ကျောင်းသားသပိတ် ၁၉၃၈-၁၉၃၉၊ ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံ၊ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ ကျောင်းသား၊ ပညာရှင်များက ပေါင်းစည်းသော အထွေထွေသပိတ်၊ လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုကို ဖြတ်သန်းပြီးသောအခါ ဂန္ထဝင်ဟန်ဟူသော မှီခိုသော အတွေးအခေါ်များ ပပျောက်ကာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ခံစားမှုစိတ်ကူးကို ဖွဲ့နွဲ့သော ကဗျာစိတ်က သစ်ဆန်းလာသည်။

အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုမှ မွေးဖွားပေးလိုက်သော လွတ်လပ်ရေး စိတ်ဖြစ်မည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် သမိုင်းခေတ်အတွေ့အကြုံ အတွေးအခေါ်ဟု ဆိုရ ပေမည်။ ယင်းသည် ပထမမျိုးဆက်၏ ကဗျာနောက်ခံကားဖြစ်သည်။

ဂန္ထဝင်ခေတ်၊ ခေတ်စမ်းခေတ်ကို ဖြတ်သန်းခဲ့သည့် နောက်ခံကားဖြစ်သည်။ စစ်အပြီး လွတ်လပ်ရေးခေတ်ကို ရောက်သောအခါ ခေတ်စမ်းလွန်ခေတ်သို့ ရောက်ရှိ လာပေပြီ။ တတိယမျိုးဆက်ကဗျာရှင်တို့သည် ဂန္ထဝင်ခေတ်၊ ခေတ်စမ်းခေတ်ကို ဖြတ် သန်းရန် မလိုတော့ပေ။ ဒုတိယမျိုးဆက်သည် ဂန္ထဝင်ဟန် နည်းနည်းပါးပါး သိနိုင် သည်။ တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် ပြောင်းရာတွင် ခေတ်ဟောင်းသည် လုံးလုံးလျားလျား ကွယ်ပျောက်သွားရသည် မဟုတ်ပေ။ အဆင့်ဆင့်သာလျှင် ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်လာရစေ မြ ဖြစ်သည်။ ခေတ်စမ်းစာပေ ခေတ်လွန်သို့ရောက်သောအခါ လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွား ကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရေးဖွဲ့သော မုခ်ဦးလေးသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် စာပေသစ်၏ မုခ်ဦးလေးဟူသောစကားကို သုံးစွဲခဲ့သည်။

ယင်းသမိုင်းခေတ်များ၏ အတွေ့အကြုံကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်ဖော်ပြသော မုခ်ဦးအဝင်ဝသို့ ရောက်ရှိပြီဟူသော အဓိပ္ပာယ်ပင်ဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်းစာပေ သမိုင်းဆရာတို့၏ ယင်းသို့သောခေတ်ဦးကို AVANTEGARDE ဟုခေါ်ကြသည်။

အဓိပ္ပာယ်ရင်းမှာ လမ်းသစ်တစ်ခုသို့ လှမ်းလာသော ခေတ်ဦးအခြေအနေဟု အဓိပ္ပာယ် ရသည်။ တတိယမျိုးဆက်အဖို့ကတော့ ဂန္ထဝင်စာပေခေတ်၊ ခေတ်စမ်းစာပေခေတ် စသည်များကို ဖြတ်သန်းစရာမလိုတော့ပေ။ သူတို့၏ ခေတ်ပြိုင်သမိုင်းအတွေ့အကြုံ၊ ခံစားမှုတို့ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့နေကြပေပြီ။ ယင်းကို ကျွန်တော်က ကူးပြောင်းရေးကာလဟု ဆို လိုက်ချင်သည်။

(ခ)

အဟောင်းစနစ်တစ်ရပ် တိမ်ကော၍ အသစ်စနစ်တစ်ရပ် ပေါ်ထွန်းလာခြင်း မှာ အဟောင်းစနစ်တစ်ရပ် စည်းကမ်းဥပဒေများက တင်းကျပ်ပြီး ယင်း၏ ခေတ်ပြိုင် အခြေအနေနှင့် မကိုက်ညီ၊ မဆီလျော်တော့ကြောင့်သာလျှင် အသစ်ပွင့်ဖူးလာရသည် ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော်က တတိယမျိုးဆက် ကဗျာရှင်များကို ရည်ရွယ်၍ ဂန္ထဝင်တတ်လျှင် ကောင်းသည်။ မတတ်နိုင်လည်း အရေးမကြီးဟူ၍ ဖော်ပြခဲ့သည်။ အချို့သော ကျောင်း ဆရာတို့က ကဗျာ၏ ဖော်ပြချက်ကို အဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုးကောက်ကြသည်။ ကျွန်တော်က ဂန္ထဝင်စာပေကို ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆဟန်ရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် ဂန္ထဝင်စာပေ ကို ဆန့်ကျင်သည်မဟုတ်၊ ကျွန်တော် ဆန့်ကျင်သည်က ဂန္ထဝင်ဝါဒပင်ဖြစ်သည်။

ဂန္ထဝင်ဝါဒဆိုသည်က ရိုးရာအတိုင်း တစ်သေမတိမ်း လိုက်နာပြီး စည်းကြီး ကမ်းကြီးဖြင့် မလှုပ်ရှားဘဲ ရပ်တန့်နေသော အတွေးအခေါ်စုကိုသာလျှင် ဆန့်ကျင် ခြင်းဖြစ်သည်။ စည်းကမ်းတစ်ရပ်သည် သူ့ခေတ်နှင့်သူ ဆီလျော်ကိုက်ညီနေသည့် အခါ တည်ရှိနေမြဲဖြစ်သည်။ သူ့ခေတ်နှင့် မကိုက်ညီ၊ မဆီလျော်သောအခါ ယင်းစည်း ကမ်းဥပဒေများ ပျက်ပြယ်သွားရသည်။ သို့မဟုတ် ပြုပြင်၍ ခေတ်နှင့် ကိုက်ညီ ဆီလျော်သော ဥပဒေ ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ကြရသည်။ ယင်းမှာ သဘာဝတရား ဖြစ်သည်။

လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွား ကဗျာအဖွဲ့သည် ပုဂံခေတ် လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၇၀၀ ခန့်က စတင်တည်ရှိခဲ့သည်ဟု စာပေသမိုင်းဆရာတို့က ပြောကြသည်။ တချို့ကလည်း ယင်းအဆိုကို လက်မခံကြ။

ပင်းယခေတ် စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီး၏ 'မလျှောက်ဝံ့ဝံ့၊ လျှောက်ဝံ့ဝံ့' အစချီ သော လင်္ကာကပင် စတင်သည်ဟု ဆိုကြသည်လည်းရှိသည်။ ယင်းလေးလုံးစပ်

လင်္ကာသွားအဖွဲ့သည် အခြေခံပင်။ ယနေ့တိုင် တည်ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် ယင်းလေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားကို ပြုပြင်မွမ်းမံ၍ ဆက်လုပ်ကြသည်လည်းရှိသည်။ မန္တလေးခေတ်က ရကန်အဖွဲ့ ပေါ်လာခဲ့သည်။ ယင်းရကန်သည် လေးလုံးစပ်လင်္ကာ သွားကို ချဲ့ထွင်ပုန်ကန်သော အဖွဲ့အနွဲ့ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူသည်လည်း ကြာရှည် ခံသည်မဟုတ်ပေ။

ယနေ့ တချို့ကဗျာရှင်တို့သည် ယင်းရကန်သဘောဖြင့် ရေးဖွဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရတတ်သည်ဟု မှတ်သားမိသည်။ လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွား၊ သို့မဟုတ် ၄-၃-၂ ကာရန်စနစ်သည် မည်သို့ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ကျွန်တော်မသိ။ ကျွန်တော် သုတေ သနသမားတစ်ယောက်မဟုတ်၍ အကိုးအကားဖြင့် မသိ။ သို့သော် ယင်းလေးလုံးစပ် သည် သူ့ခေတ်မတိုင်မီက ရှိနေသော ဂန္ထဝင်ခေတ်မတိုင်မီ ခေတ်တစ်ခေတ်က စတင် သန္ဓေတည်သည်ဟူ၍ကား မှန်းဆ၍ရသည်။ ပုဂံခေတ်သည် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုအစောဆုံး စတင်ထွန်းကားသောခေတ်ဖြစ်နိုင်သည်။ လေးလုံးစပ်သဘောသည် ဂါထာသဘောမှ ယူသည်ဟု ထင်မိသည်။ ဂါထာသဘောနှင့် ဂီတသဘော ပေါင်းစပ်ထားသော အဖွဲ့ အနွဲ့ဟု ယူဆမိသည်။ ယင်းအယူအဆကို ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သောခုနှစ်နှစ်ခန့် က ရေးဖွဲ့သော သုနာပရန္တဝတ္ထုတွင် ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းသည် ကျွန်တော်၏ မှန်းဆချက်များသာဖြစ်သည်။ သုတေသနသဘောကား မဟုတ်။ ဂါထာသည် ရှစ်လုံး တစ်ခါ၊ ဆယ်လုံးတစ်ခါ စသည်အားဖြင့် ရပ်တန့်၍ ရွတ်ဆိုရသောသဘော ပါရှိ သည်။ မေတ္တာသုတ်တွင် ရှစ်လုံးတစ်ခါ နား၍ ရွတ်ဆိုရသည်ကို သတိပြုမိလာ သည်။ လေးလုံးစပ်သည် လေးလုံးတစ်ခါ ရပ်ရမည့် အခြေခံသဘောပါရှိသည်။ သို့သော် ကာရန်အစုံအလင်ကတော့ လေးလုံးနှစ်ခါ ရှစ်လုံးဖြစ်မည်။ လေးလုံး (ဝါ) အသံလေးသံ တစ်ခါတစ်ခါ ရပ်နားရသောသဘောဖြစ်သည်။ ယင်းကို ပါဠိဘာသာ ဖြင့် ရတီဟု ဖော်ပြကြောင်း သိရသည်။

ခေတ်စမ်းစာပေခေတ်ကစ၍ လေးလုံးစပ်လင်္ကာသွားကို တစ်ကြောင်းလျှင် ရှစ်လုံးထား၍ ရှေးခေတ်ကာလက ပေဖူးလွှာပုရပိုက်တွင် ဆက်၍ရေးကြသည်။ သို့သော် မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ လေးလုံးတစ်ခါ နားရသည့်သဘောကတော့ အလိုလို သက်ဝင်နေသည်။

ဂါထာသဘောတွင်ကား ပရိတ်တော်ရွတ်သံများကို သတိထား၍ နားထောင် မည်ဆိုလျှင် နားရသော ပုဒ်ဖြတ်များကို ထင်ရှားစွာ တွေ့နိုင်ပေမည်။

၄-၃-၂ ကာရန်သဘောကို ယူလျှင်ကား လေးလုံး သုံးပုဒ်ပါမှသာလျှင် ကာရန်ပြည့်စုံပေမည်။ သို့သော် လေးလုံး နှစ်တွဲ ရှစ်လုံးဖြင့်လည်း ကာရန်က ချိတ် ပြီးသားဖြစ်နေပေမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရှစ်လုံးဟု ဖော်ပြရပေမည်။

လေးလုံးစပ်ဟုခေါ်သော လေးလုံးတစ်ခါနား၊ လေးလုံးတစ်ပုဒ် ကဗျာပုံသဏ္ဍာန် သည် ဂီတသဘောပါသည်ဟု ကျွန်တော် ဆိုခဲ့ဖူးသည်။ ၁-၂-၃-၄ ဟူ၍ မှတ်သား လေ့ကျင့်သော သဘောသည် ကမ္ဘာဂီတစည်းဝါးစနစ်နှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ဆိုခဲ့ဖူး သည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂံခေတ်က စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော လေးလုံးစပ် ကဗျာပုံသဏ္ဍာန် သည် ပါဠိမှ ဂါထာနှင့် ဂီတသဘော စပ်ဟပ်ထားသည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဂ)

မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို ကဗျာသွားပို့သောအခါ အယ်ဒီတာက ကာရန်ပါသလား ဟု မေးသည်။ ကာရန်ပါလျှင် မပို့ပါနှင့်၊ မထည့်သွင်းဟု ပြန်ကြားကြောင်း တစ်ဆင့် ကြားရဖူးသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် တတိယမျိုးဆက်ခေတ်ကဗျာတွင် ကာရန်မပါခြင်းသည် ကန့်သတ်ချက်တစ်ခုအဖြစ် နားလည်ရမလိုဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ စကား ပြောနှင့် ကဗျာခြားနားရာတွင် ကဗျာသည် သီကုံးမှုဟု နားလည်ရသည်။ သီကုံးသည် ဆိုလျှင် တစ်ပွင့်နှင့်တစ်ပွင့် အဆက်အစပ်ရှိရပေမည်။ ယင်းအဆက်အစပ်သည် အခြား မဟုတ်။ ကာရန်ဟူသော အသံတူ သဘာဝတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု နားလည်သည်။

ကာရန်ဟူသောစကားရပ်တွင် အသံတူခြင်းဟူသော သဘောပါသည်။ စာလုံးအရေအတွက်၊ အသံအနိမ့်အမြင့်၊ အတက်အကျ စသော အဓိပ္ပာယ်များ မပါပေ။ စာပိုဒ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်ရာတွင် ယင်းသည် အလွယ်ကူဆုံးဖြစ်သည်ဟု ယူဆ သည်။ အလွယ်ဆုံးဖြစ်လျှင် ပျော့ပျောင်းသည်၊ ကျယ်ဝန်းသည်၊ အားကောင်းသည်။ ပုံသဏ္ဍာန်သည် အလွယ်ကူဆုံးဖြစ်လျှင် မိမိဖွဲ့နွဲ့ခံစားလိုသော အကြောင်းအရာကို အချုပ်အခြယ်မရှိ လွတ်လပ်စွာ ဖော်ပြနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ယင်းကို တင်စား၍ ကျွန်တော်က လေးကိုင်းသည် ပျော့ပျောင်းသောကြောင့် အားကောင်းသည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းခဲ့သော သမိုင်းခေတ်၊ စာပေခေတ်၊ ကျွန်တော်၏ အနုပညာအတွေ့အကြုံများကိုသာ အခြေခံကာ ဖော်ပြ ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကဗျာ၏ အတ္ထရပ်ပုံလွှာ။

ကဗျာ၏ အတ္ထရုပ်ပုံလွှာ (၉)

(က)

သမိုင်းခေတ် တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် မတူသကဲ့သို့ ခေတ်ပေါ်ကဗျာ၏ ရနံ့များ၊ ရုပ်ပုံများသည်လည်း မတူနိုင်ကြပေ။ ဤကား သဘာဝပင်။ သူ့ခေတ် သူ့ခေတ်၌ ဝိသေသများ ရှိကြသည်။ ကဗျာဆရာများသည်လည်း သူ့ခေတ် သူ့ခေတ်၌ မွေးဖွားလာကြသည်။

ကဗျာဆရာများသည် နုပျိုပွင့်သစ်စ လူငယ်များ ဖြစ်တတ်ကြသည်။ သူတို့သည် သူတို့ခေတ် အသီးသီး၏ ရုပ်ပုံများကို ခြယ်ရေးကြပေမည်။ ရုပ်ပုံများသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု တူကြမည် မဟုတ်ပေ။ တူသည်ဆိုလျှင်လည်း အဆန်းအသစ်မဟုတ်ဘဲ တစ်ယောက်ရုပ်ပုံကို တစ်ယောက်က ကူးယူခြင်း သဘောမျှသာ ဖြစ်ပေမည်။

ရုပ်ပုံများ မတူကြသဖြင့်လည်း ရုပ်ပုံများကို ဖွဲ့နွဲ့သော အရောင်အသွေး ရနံ့တို့သည်လည်း တူကြမည် မဟုတ်ပေ။ ယင်းသို့ မတူကြခြင်းသည် ခေတ်ပေါ်ကဗျာ၏ ဝိသေသဟုဆိုတတ်ကြသည်။ ယင်းသို့ မတူသော အရောင်အသွေးများ၊ ရနံ့များကို အမည်ပေးကြရပေမည်။ ယင်းသို့ မတူသော အရောင်အသွေးများ၊ ရနံ့များကို အခြေခံ၍ မည်သည့်အရောင်အသွေးများ၊ မည်သည့်ရနံ့ ဟူ၍ ဝိသေသများကို ကိုယ်စားပြုသော အမည်ဖြင့် မှည့်ခေါ်ခွဲခြား သတ်မှတ်ကြမှသာလျှင် ခေတ်ပေါ်ကဗျာ၏ ဆန်းသစ်မှုသည် ပို၍ ထင်ရှားပေါ်လွင်လာမည် ထင်သည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၁၀၀ ကျော်က အနောက်တွင် ခေတ်ပေါ်ပန်းချီဟူသော

အနုပညာဆန်းသစ်မှုတစ်ခု ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ယင်းဆန်းသစ်မှုတွင် ပန်းချီအနုပညာ ရှင်များသည် အမျိုးမျိုးသော ပုံသဏ္ဍာန်၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ်ကူးတို့ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့ ခြယ်ရေး ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ခေတ်ပေါ်ပန်းချီဟူသော ကဏ္ဍထဲတွင် သူတို့၏ စိတ်ကူး၊ သူတို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်တို့ကို ကိုယ်စားပြုနေသည်များဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ စိတ်ထင်ချက် ပန်းချီဟူသော ပန်းချီဆန်းသစ်မှုတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ လွန် ခဲ့သော နှစ် ၁၀၀ ကျော်ခန့်က ဖြစ်မည်ထင်သည်။ မျက်မြင်ပုံတူ ရေးသော ရိုးရာ ပန်းချီမှ လမ်းခွဲထွက်သော လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်သည်။ ယင်းကို ခေတ်ပေါ်ပန်းချီအစဟူ၍ ခေါ်ကြသည်။

တကယ် မျက်စိဖြင့် တွေ့မြင်ရသော ရုပ်ပုံပန်းချီကားချပ်ကို ခြယ်ရေးသည့် ရိုးရာပန်းချီမှ လမ်းခွဲ၍ ထွက်သော ပန်းချီလှုပ်ရှားမှု၊ အနုပညာ လှုပ်ရှားမှုတစ်ရပ်ဖြစ် သည်။ တကယ်မြင်ရသော ရုပ်ပုံကို မဖွဲ့တော့ဘဲ စိတ်ထဲ၌ စွဲငြိထင်ကျန်ရစ်သော ပုံ ကိုသာ ဖွဲ့လိုက်သော ပန်းချီသစ် ဖြစ်သည်။

နေထွက်ပုံ ကားချပ်ဖြစ်သည်။ ပန်းချီ၏ နာမည်ကို စိတ်ထင်စွဲငြိဟု ပေးလိုက် သည်။ ယင်းစကားက စ၍ စိတ်ထင်စွဲငြိ ပန်းချီဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်။

ထို့နောက်တွင်ကား အနောက်ပန်းချီဆရာများသည် စိတ်ကူးကို အဓိက ထား ၍ ဖွဲ့နွဲ့ကြသည်။ ပန်းချီဆရာတစ်ယောက်လျှင် စုတ်ချက်တစ်မျိုး၊ အရောင်တစ်မျိုး၊ ပုံပန်းတစ်မျိုး များစွာရှိသည်။ နာမည်လည်း အမျိုးမျိုး ပေးကြသည်။ မှန်ကူကွက် ပန်းချီ၊ ဒြပ်မဲ့ပန်းချီ နာမည်များစွာပင် ရှိသည်။

အမှန်လွန်ဝါဒ ပန်းချီဟူ၍လည်း ရှိသေးသည်။ ယင်းသည်လည်း တကယ်ရှိ နေသော ရုပ်ပုံများကို ကျော်လွန်၍ စိတ်ကူးကို သစ်ဆန်းထားသော ပန်းချီဝါဒ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို အားလုံးပင် ခြုံ၍ ခေတ်ပေါ်ပန်းချီဟု အနုပညာ ဝေဖန်ရေး ဆရာတို့က သတ်မှတ်လိုက်ကြသည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ က ကျွန်တော် ပုံတူပန်းချီကားချပ်တစ်ချပ် ရေးဖွဲ့ ဖူးသည်။ ရေးဖွဲ့ခဲ့သောသူကလည်း ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်၊ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က စုတ်တံကိုင်လိုက်သောအခါ နုပျိုခြင်းကို ကိုယ်စားပြုသောအရောင်ကို သုံးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ပန်းနုရောင်ကို ကျွန်တော်ရွေးချယ်လိုက်သည်။ ပန်း နုရောင်သည် နုပျိုခြင်း၏ အမှတ်အသား၊ နုပျိုခြင်းကို ကိုယ်စားပြုသည်ဟု ကျွန်တော် က နားလည်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် အကျီ၊ မျက်နှာရောင်တို့ကို ပန်းရောင်ကဲ့၍

ရေးသည်။ သို့သော် ပန်းနုရောင်ထဲတွင် အဝါနည်းနည်းတော့ ထည့်သည်။ အဝါနု
 နည်းနည်းထည့်သည်။ လိမ္မော်ရောင် သို့လည်း မရောက်၊ အနု၊ အရင့်ကို အဝါနှင့်
 ကျွန်တော် ခြယ်သည်။ နောက်ဆုံး၌ ဆံပင်ကို မည်သည့်အရောင်ဖြင့် ခြယ်ရမည်
 ဆိုသော နေရာရောက်သောအခါ ပြဿနာတွေ့ရတော့သည်။ ကျွန်တော်၏ ပန်းနု
 ရောင်စနစ်အတိုင်းဆိုလျှင် အနီရင့်သုံးရမည်။ ကျွန်တော်တို့အရှေ့တိုင်းက ဆံပင်ကို
 အနက်ရောင်ဖြင့်သာ ကိုယ်စားပြုထားသည်။ အနက်ရောင်ကိုလည်း ကြိုက်ကြသည်။
 ဒီတော့ အနီရင့်၊ အညိုရင့်များ သုံးလိုက်လျှင် ကိုယ်စားပြုမှု ပျက်တော့မည်ဟု
 ကျွန်တော့်စိတ်က ထင်ကာ နောက်ဆုံး အနက်ဖြင့်သာ သုံးလိုက်ရတော့သည်။

ပထမကတော့ စိတ်က ဒွိဟ၊ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလား...။ သို့သော် ကျွန်တော့်
 ပန်းချီကားကို ထောင်ကာ အနီးမှကပ်ကြည့်သည်။ အဝေးမှခွာကြည့်သည်။ ကျွန်တော်
 ကျေနပ်သွားရသည်။ နုပျိုခြင်းကို ကိုယ်စားပြုသည့်အယူအဆ။

ကျွန်တော်သည် တကယ်အရှိကို ဖွဲ့နွဲ့သောသူ၊ တကယ်အရှိဝါဒက
 သွေဖည်၍မသွား၊ ကျွန်တော်သည် တကယ်အရှိဝါဒ သရုပ်ဖော် အနုပညာ
 ဝါဒသမားပင်မဟုတ်ပါလား။ စာပေတစ်ရပ်၊ အနုပညာတစ်ရပ်သည် တကယ်
 အရှိကို ဖော်ပြသော ပညာဘာသာရပ်တစ်ရပ် မဟုတ်ပါလား။

(ဂ)

မိမိကိုယ်ကို ပြန်၍သုံးသပ်မိသည်။ ကျွန်တော်သည် ရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင်၊
 ပန်းပွင့်၊ နေ၊ လ၊ ကြယ်တို့ကို ဖွဲ့သောအခါ ကျွန်တော်က အရောင်၊ ဆေး၊ စုတ်ချက်
 တို့ကို စိတ်ကူးအတိုင်း ရေးဖွဲ့သည်။

တစ်ခါက ဟိုပုံးရှုခင်းပန်းချီကားတွင် မြေရောင်အနီကို ခပ်ရဲရဲခြယ်လိုက်ဖူး
 သည်။ တကယ့်အရှိကတော့ သည်လောက်မရဲ။ သို့သော် ကျွန်တော်က ထိုအခါက
 ခံစားမှုက ရဲချင်နေသည်နှင့် ရဲလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အနီရဲရဲ ကျွန်တော့်ပန်းချီကားကို
 ပန်းချီဆရာကြီး ဦးအုန်းလွင်က ချက်ချင်းတန်းမြင်သည်။ အနီရောင်ကိုပြကာ “တယ်ရဲ
 ပါကလား” ဟု ဆိုလိုက်သည်။ ချီးမွမ်းခြင်းလော၊ အပြစ်တင်ခြင်းလော၊ ကျွန်တော်
 ကောင်းစွာမသိ။ သူ့မျက်နှာကတော့ ခပ်ပြုံးပြုံး။ သူက ကျွန်တော့်စာပေကိုလည်း
 ဖတ်သူဖြစ်သည်။ လူရပ်ပုံတူ ဖွဲ့သောအခါမူ ကျွန်တော် သည်လောက်မရဲ။ လူ့ကို
 လူနှင့်တူအောင် မဖွဲ့လျှင် ကျွန်တော်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှ အနုပညာသမား

တစ်ယောက် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်တော့မည်လော။

လူနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ဆက်စပ်လျက်ရှိပေမည်။ ဤသည်မှာ ကျွန်တော်၏ အနုပညာအယူအဆ၊ အနုပညာအယူအဆ ဖွင့်ဟဝန်ခံချက်။ လူကလည်း လူဖြစ်သည်ကို မေ့သွားရန်မဖြစ်။ မေ့သွားလျှင် ယုံကြည်ခြင်းအယူအဆကို သဘောတူနိုင်သည်၊ မတူဘဲ နေနိုင်သည်။ ကျွန်တော်၏အတွေ့အကြုံဖြတ်သန်းမှုမှ ရရှိလာသော အယူအဆပင်ဖြစ်သည်။

အနုပညာရှင် ပွင့်သစ်စ လူငယ်များသည် ကျွန်တော်နှင့် ဖြတ်သန်းမှုချင်း တူချင်မှတူကြမည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာ။

ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာ နိဂုံး ၏ နိဒါန်း

အတ္တရုပ်ပုံလွှာဆိုထား၍ ကျွန်တော်၏ အတ္တအတ္ထုပ္ပတ္တိသာလျှင် ဖြစ်သည် မှာ ထင်ရှားသည်။ ကျွန်တော်၏ စာပေပရိသတ်မှာ ဒုတိယမျိုးဆက်နှင့် တတိယ မျိုးဆက်ဖြစ်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်က ပထမမျိုးဆက်။ စာဖတ်သူတို့မှာ ကဗျာဖတ်သူ၊ ကဗျာရေးဖွဲ့သူ၊ ကဗျာရေးဖွဲ့ချင်သူတို့ပါသည်။ ယင်းသဘောကို အခြေခံထား၍ ပြောရပေမည်။ အတ္တရုပ်ပုံလွှာကို ဖွဲ့လိုက်ပေသည်။

ကျွန်တော်က ပထမမျိုးဆက်သမားဖြစ်၍ တတိယမျိုးဆက်သမား၊ ပွင့်သစ် နုပျိုစလူငယ်တို့လည်း ဖတ်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်သည် မျိုးဆက်သမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်သန်းလာရင်း ကျွန်တော်၏ ကဗျာအဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာသည့်သဘောကို သုံးသပ်ရင်း ကျွန်တော် ရေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော်၏ကဗျာသည် တတိယမျိုးဆက် အတွက် စံဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်။ ဟုတ်ချင်လည်း ဟုတ်မည်လား မပြောတတ်။ သို့သော် စံအဖြစ် သဘောမထားစေချင်။ မျိုးဆက်များ ခြားနားကွာဟသွားသောအခါ ကဗျာခံစားမှုသည်လည်း ခြားနားကွာဟလေသလောဟု ထင်မိသည်။ စံကို ကျွန်တော် လုပ်နိုင်သည်မဟုတ်။ သူ့ခေတ်ကသာ လုပ်နိုင်သည်။

ယနေ့ခေတ်တွင်ပေါ်ပေါက်နေသော ကဗျာများကိုဖတ်ရင်း တွေးတောမိသည်။

ယနေ့ခေတ် လူငယ်အယ်ဒီတာများ (အယ်ဒီတာများကလည်း လူငယ်တို့သာ များကြသည်။)သည် ကဗျာလူငယ်များက ယနေ့ဖြစ်ပေါ်နေသော ကဗျာများနှင့်ပတ် သက်၍၊ အထူးသဖြင့် မော်ဒန်ဟုခေါ်သော ကဗျာများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်၏

ထင်မြင်ချက်ကို သိချင်နေကြသည်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်၏ ထင်မြင်ချက်သည် အရေးမကြီး၊ ကျွန်တော်၏ ခံစားချက်သည် အရေးမကြီးဟု ပြောသည်။ မရ။ သူတို့က အရေးကြီးသည်ဟု ထင်နေကြသည်။ တကယ်ကတော့ အရေးမကြီး။ အချို့ တွေ ဆုံဆွေးနွေးရန်လာသော အယ်ဒီတာ၊ သို့မဟုတ် အယ်ဒီတာက စေလွှတ်လိုက်သော အယ်ဒီတာကိုယ်စားလှယ်ကလည်း အသံသွင်းစက်ငယ်များ ယူလာကာ ကျွန်တော့် ထင်မြင်ချက်ကို အသံသွင်းသွားတတ်ကြသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း အသံသွင်းနေမှန်း မသိ။ အချို့ကလည်း ကျွန်တော်ပြောသည်ကို နားထောင်ကာ မှတ်စုထုတ်ကြသည်။

အသံသွင်းသည်၊ မသွင်းသည်ကို တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော်ပင်မသိ။ အသံသွင်းသောအခါ နည်းနည်းသတိထားပြောတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း ပြောရင်း မေ့သွားကာ သတိမထားတတ်။ အသံမသွင်းဘဲ ဝိုင်းကောင်း၍ ဆုံကာ ကျွန်တော်က ကဗျာအကြောင်းကို မေးတတ်မြန်းတတ်သည်။ သူတို့မေးတာကို ကျွန်တော် ဖြေတတ်သည်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပြောသည်။ အချို့ကလည်း ကျွန်တော်ပြောသည့်အတိုင်း အသံသွင်းပြီး စာမျက်နှာပေါ်မရောက်မီ ပြကြသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ယင်းတွေ ဆုံချက်များကို ပြောလျှင် ကျွန်တော့်ထံလာပြပါဟု အမြဲတမ်းမှာတတ်သည်။

လာပြသည်မှာလည်းရှိသည်၊ တချို့ကလည်း ပုံနှိပ်ဆဲ၊ ပုံနှိပ်ပြီးကာမှ လာပြ သူလည်းရှိသည်။ တချို့ကလည်း ကျွန်တော်ပြောသည့်အသံအားလုံးကို ကူးထားသည့် တိပ်ကို မပြဘဲ တချို့ကလည်း ပြသည့်အခါ အသံသွင်းစက် ပါမလာတော့။

ကျွန်တော်က ပြောပြီးလျှင် စကားလုံးအတိုင်း မမှတ်မိတော့ပေ။ အကြောင်း အရာကိုသာ မှတ်မိသည်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ဆိုလိုရင်းနှင့် လွဲမှာတော့ စိုးရိမ် သည်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် စကားလက်ဆုံပြောသည့်စကားရပ်နှင့် မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသားသော၊ သို့မဟုတ် အသံသွင်း၍ ပြန်လည်ဖတ်ကာ ပြင်ဆင်တိထားသော စကားရပ်များ မတူ။

လွန်ခဲ့သောနှစ်များကတော့ ကျွန်တော် ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုရေးလျှင် ကျွန်တော်၏ စာကို ပုံနှိပ်စက်မှ ပရုဖ်ဟုခေါ်သော စာစီကြမ်းကို ကိုယ်တိုင်ကြည့်ပြီးမှ အချောတစ် ရွက်ကို ကိုယ်တိုင်ဖတ်ပြီးမှ လွှတ်လေ့ရှိသည်။ အခုတော့ အခြေအနေက တစ်မျိုး။

မြို့ပြနှင့် အနည်းငယ်လှမ်းသော မဲဇာသို့ရောက်၍ ဤအလုပ်မျိုးကို မလုပ် ဖြစ်၊ လုပ်ရန်လည်းမလွယ်။

(ခ)

ကျွန်တော်၏ ယနေ့ပေါ်ပေါက်နေသော ကဗျာများအပေါ် ထင်မြင်ချက်သည် အရေးကြီးဟု ယုံကြည်၍ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က ပထမမျိုးဆက်ခေတ်က လူ၊ ယနေ့ ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ (ဝါ) မော်ဒန်ဟုခေါ်သော အဖွဲ့အနွဲ့များကို တတိယ မျိုးဆက်သမားများက ဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်မည်။ ယင်းနှင့် ခေတ်ပြိုင်တို့က အတည် ပြုလိမ့်မည်။ သူတို့ ကြိုက်မကြိုက်က ကျွန်တော် ကြိုက်မကြိုက်ထက် အရေးကြီး သည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀ ခန့်တွင် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်နှင့် ခေတ်ပြိုင် တည်ရှိနေသော ခေတ်ပြိုင်များကို စိတ်ဝင်စားစွာဖတ်ရှု၍ ကျွန်တော့်အထင်ကို ဖော်ပြ ခဲ့ပြီးပြီ။ စမ်းသပ်တီထွင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကဗျာတွင် ကာရန်ကို အကျိုးသဖွယ် အချိအချာသဘောလောက်သာယူပြီး စာလုံးရေ ကန့်သတ်မထားဘဲ ရေးသော အဖွဲ့ မျိုး။ ယင်းအဖွဲ့မျိုးကို ကျွန်တော်က လှပသောစကားပြေဟု နာမည်ပေးထားသည်။ ကာရန်ပင်ပါသော်လည်း စကားပြေသဘော သက်ဝင်သည်ကို ကျွန်တော်က ဆိုလို ရင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က အရင်ကတည်းက စကားပြေနှင့် ကဗျာ ကွဲပြားခြားနား စွာ ဖွဲ့နွဲ့သည်ကို နှစ်သက်မိသည်။ ထို့နောက် ထိုအခါက ဆယ်ပြားတန် စာစောင် များမှ ကဗျာများကိုဖတ်၍ ကျွန်တော် ခံစားရသလို ထင်မြင်ချက် ရေးခဲ့ဖူးသည်။

ယင်းကဗျာအဖွဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်များကို ကောင်းစွာနားမလည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ထိုအခါက ၁၉၆၀ ဝန်းကျင်မှာ ကျွန်တော်၏ခံစားမှုကို ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ နေ့မစေ့၊ လမစေ့ မွေးဖွားသော ကလေးပျက်ကျသော ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ဟု ထင်မိသည်ဟု ရေး လိုက်သည်။

ပုံသဏ္ဍာန် ပီပီသသ မရှိခြင်းကို ကျွန်တော် တင်စား၍ ရေးလိုက်ခြင်းဖြစ် သည်။ ကျွန်တော်၏စံနှင့် ရေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အိမ်ပျက်ကြီး ပုံထားသကဲ့သို့ တစ်နေရာတွင် ရေးလိုက်သည်။

အိမ်ရှိပစ္စည်းများဖြစ်သော တံခါးပေါင်၊ ကြမ်းခင်း၊ ထုပ်၊ လျှောက်၊ ဒိုင်း၊ မြား စသည်များအားလုံးပါသည်။ ကဗျာဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများပါသည်။ သို့သော် သီကုံး မထား၊ တည်ဆောက်မထားဟု ကျွန်တော်ဆိုလိုသည်။ အကျယ်တော့ ကျွန်တော် မပြောလိုက်။ ထို့နောက် ကျွန်တော် ဆိတ်ဖလူးနဲ့ မွေးမြရာနေရာသို့ ခေတ္တရောက် သွားသည်။

mg yoe . com

ထို့နောက် နေရင်းဒေသသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ကဗျာဆရာ ပွင့်သစ်စတို့ အသစ်ရှာနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်က အသစ်ရှာခြင်းကို နှစ်သက်မိ၍ သူတို့ကို အားပေးချင်သည်။ ထိုအခါက ကာရန်စနစ်တစ်ခုကို ရှာနေသလား၊ ကိုယ် ချင်းစာနာစိတ်ဖြင့် ကြည့်သည့် ကျွန်တော်သည်လည်း ကာရန်စနစ်ကို ရှာနေဆဲ။

ထိုအခါ သူတို့သည် ကာရန်ပါသည့်အခါပါ၊ မပါသည့်အခါ မပါသော အဖွဲ့မျိုးကို စမ်းသပ်နေသလား။ တစ်ဖက်ရှေးရိုးသမားများကလည်း သူတို့ကို အပြစ် တင်ချင်ကြသည်။

ဒါကို ကျွန်တော်မကြိုက်။ ရှေးရိုးသမားများမှာ အတွေးသစ်ကို မျက်နှာမမူဘဲ အတွေးဟောင်း၌သာ မွေ့လျော်နေသည်ဟု ထင်ထားသည်။ လူငယ်များကတော့ အတွေးသစ်ရှိနေသည်။

ထိုအခါက ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကို ဆန့်ကျင်နေသူများကို အတွေးသစ်၊ အမြင်သစ် ရှိသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်နေသည်။ သူတို့က ကျူးကျော်စစ်သမားများကို ဆန့်ကျင် ကြသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က အတွေးသစ်၊ ခံစားမှုသစ်များ ဆက်လက်ရှိနေစေ ချင်သည်။ အတွေးသစ်ကြောင့်ပင် အဖွဲ့သစ်များ ရနေမည်ဟု ထင်ထားသည်။

ထို့ကြောင့် ကာရန်မဲ့တာ၊ မမဲ့တာ အရေးမကြီး။ အဘိဓမ္မာ(ဒဿန) မမဲ့ဖို့ အရေးကြီးသည်ဟု ပြောဖူးသည်။ ထိုအခါ လူငယ်ပွင့်သစ်တို့က ကာရန်မပါဘဲ ဖွဲ့နွဲ့ကြသည်ကို ရှေးရိုးသမားတို့က မျက်စိနောက်ဟန်ရှိသည်။

သူတို့က ဂန္ထဝင်စာပေတွေကို မလေ့လာကြဘဲ၊ မဖတ်ကြဘဲဟု အပြစ်တင်သံ ကြားရသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က ဂန္ထဝင်သိရင်ကောင်းတယ်၊ မသိရင်လည်း ရတာပဲ ဟူသော စကားဆိုခဲ့သည်။ ဒါကတော့ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ ကျော်ကာလက။

ကျွန်တော်၏စံဖြင့် ကျွန်တော် ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ တကယ်ကတော့ ကျွန်တော်၏စံသည် အရေးမကြီး။ ကျွန်တော်၏စံသည် ကျွန်တော့်အတွက်သာ ဖြစ် သည်။ မိမိတို့သည်လည်း မိမိတို့၏စံနှင့်သာ နေထိုင်ကြသည်။ မိမိတို့စံဖြင့်သာ ရေးကြမည်။ ဒါက သဘာဝတရား။

ကျွန်တော်က ပထမမျိုးဆက်သမားဖြစ်၍ ကျွန်တော်၏စံက ထိုအခါ တည်ရှိ နေသော ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံကား၏ စံဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဒုတိယမျိုးဆက်၊ တတိယမျိုးဆက် သမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်၍လာသည်။ ယင်းသမိုင်းခေတ်များက ကျွန်တော့်အား ရိုက်ခတ်သည်။ ကျွန်တော်၏စံသည် ပြောင်းလဲလာသည်။ အဆင့်ဆင့်

ပြောင်းလဲလာသည်။ ယင်းသဘောကိုယူ၍ ကျွန်တော်သည် ထိုအခါက မုဆိုးစိုင့်သင် အယူအဆဟု ဖော်ပြလိုက်သည်။ အတတ်ပညာ အရေးကြီးသည်ဟူသော အသံများ ထွက်ပေါ်နေစဉ် ယင်းသို့ဖော်ပြခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀ ခန့်ကစ၍ နုပျို ပွင့်သစ်စများ၊ အသစ်ရှာဖွေနေသော အတွေ့အကြုံများဖြင့် ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ ကျော်၊ ၂၅ နှစ်ခန့်ကပင် အသစ်ရှာဖွေသူများသည် သူတို့၏ ကဗျာသစ် ရှာဖွေရေးကာလတွင် စကားပြေဖွဲ့စည်းမှုဟန်များ ပါနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အသစ်ရှာဖွေနေဆဲဖြစ်၍ စကားပြေမှတစ်ဆင့်တက်ကာ သည်ထက် သီကုံးမှုစနစ်ပါသော ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်သစ် ရရှိလိမ့်မည်ဟု ထင်နေခဲ့သည်။

(ဂ)

ကျွန်တော်သည် ဘူးညွန့်စင်ကလေး၏ ဝါးတန်းများမှတစ်ဆင့် တစ်ဆင့် တက်လှမ်းနေသော ဘူးညွန့်ခွေရစ်ကလေးများကို စမ်းသပ်ကြည့်မိသည်။ စိမ်းသစ် သော ဘူးရွက်ကလေးများမှာ နူးညံ့သည်။ အရစ်ရစ်နှင့် ခွေရစ်လာသော ဘူးညွန့် ကလေးသည် စင်ပေါ်သို့ပင် ရောက်နေပြီ။

ထို့နောက် ရစ်ပတ်ကာ အခြေခိုင်ခိုင်ရရန် ကြိုးစားနေသည်။ အခြေခိုင်ခိုင် ရရှိလာသောအခါ ပွင့်ပြီး သီးပေလိမ့်မည်။ လေးလံသောအသီးကို ခံနိုင်ရန် ကြိုးစား နေသည်။

သေးငယ်သော အညွန့်ကလေးများပင်ဖြစ်စေ ထပ်ခါထပ်ခါ ရစ်ပတ်၍ ခိုင်မာ လာပေလိမ့်မည်။ ခိုင်မာလာသောအခါ သီးပေလိမ့်မည်။

ကျွန်တော်၏အတွေ့အကြုံနှင့် ဘူးညွန့်ကလေး၏ တရစ်ရစ်တက်လာသော ဖြစ်စဉ်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲရေး ဓာတ်သဘာဝကိုကြည့်ကာ ပြုံးနေမိသည်။

အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာသော တော်လှန်ရေး၊ ဘူးရွက်ကလေးကို စမ်းမိ သည်။ ဘူးရွက် လှပစိမ်းသစ်၊ ဘူးညွန့်ကလေးကို ချစ်မိပြန်သည်။ သေးငယ်သော် လည်း တရစ်ရစ်တက်ကာ အားကောင်းလာ၍ သီးပေလိမ့်မည်။

ကျွန်တော်၏အတွေ့အကြုံဖြင့် နွယ်ခွေရစ်တက်နေသော ဘူးညွန့်ကလေး၏ မြင်ကွင်းကို စာနာနေမိသည်။ ထို့ကြောင့် ကဗျာ၏ အတ္တရုပ်ပုံလွှာ။

mgyc.com

mgyc.com

စာပေဝါဒ

mgyc.org

mgyc.org

ဂန္ထဝင် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်

အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်၏ ဇာတိမှာ ကျေးလက်ဖြစ်သည်။ ဒေးဒရဲမြို့နယ် အပိုင်၊ ကျိုက်လတ်အနီး ဧရာဝတီမြစ်လက်တက်ဆေးရှိ ကျေးရွာကလေးတစ်ရွာတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်၏ အမေဘက် မျိုးရိုးမှာ သုန္ဒာပရန္တတိုင်း၊ မုန်းချောင်း ဘေးရှိ ရွာစုမှ ဖြစ်သည်ကို အဘွားမှတစ်ဆင့် သိခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်မွေးဖွားရာ အိမ်မှာ ရှေးအိမ်ကြီးဖြစ်သည်။ အိမ်၏ နောက်ကျောဘက်တွင် မျှော်၍မဆုံးသော လယ် ကွင်းပြင်ကြီး၊ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာက မွန်တို့ဒေသဖြစ်သည်။ ကနစိုတောကြီးများကို ရှင်းလင်းကာ ဓားမဦးချ လယ်မြေများဖြစ်သည်။ အိမ်ခေါင်းရင်းတွင် ကွမ်းသီးခြံကြီး ရှိသည်။ အုန်းခြံကြီးလည်းရှိသည်။ ယင်းခြံများကိုကျော်ပြီးလျှင် ထုံးဖြူသုတ် ခြင်္သေ့ ရုပ် နတ်လမ်းဖြင့် စီရင်ထားသော ဘုန်းကြီးကျောင်းရှိသည်။ ကျောင်းသစ်ဟု အများက ခေါ်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အဘိုးအဘွားများမှာ လယ်ယာဖြင့် အသက်မွေးသော လယ်သမားများဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ မွေးဖွားသောအခါမူ လယ်ပိုင်ရှင်များ ဖြစ်နေကြပြီဟု သိကြ ရသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ အိမ်တွင်ထားရှိသော အိမ်ထောင်ပရိဘောဂတို့မှာ ရှေးဟောင်း အဆင်အယင်၊ ကနုတ်ပန်းတို့ဖြင့် မွမ်းမံထားသော အဆင်အယင်၊ ပွတ်လုံးပန်းခတ် ပန်းနွယ်များဖြင့် မွမ်းမံထားသော ပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်းသေတ္တာများပင် ကနုတ်ပန်းဖြင့် ဖော်ထားသည်။ အဘိုးအဘွားများ ငယ်စဉ်က လှေကြီးဖြင့် ဆန်စပါးအရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်ကြသည်။ ယင်းလှေကြီး

၏ အမည် လှဒါန်းကြီးဟူသော စာလုံးကို ပန်းခတ်များဖြင့် ရွှေချထားသည်။ ကျွန်တော်တို့အဘိုး၊ အဘွားများ တည်ဆောက်သော ကျောင်းသစ်တွင် လှဒါန်းထားသည်ကို ငယ်စဉ်က တွေ့ရသည်။ လှေကတော့ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်ကပင် မရှိတော့ပြီ။

လှေကိုဖျက်၍ ကျောင်းဆောက်သည့်အထဲတွင် လှဒါန်းလိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့ မှတ်မိသောအရွယ်တွင် လူပျံတော် ရွှေချရုပ်ကို တိုင်၌ကပ်ထားသည်ကို မြင်ရသည်။ လူပျံတော်၏မျက်နှာ ပြုံးစိစိ၊ ချက်နေရာ ဗိုက်သားက ခပ်ဝဝ၊ လက်မောင်းတွင် အတောင်ပံ တပ်ထားသည်။ လူပျံတော်ရုပ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ရှေးဂန္ထဝင် ဇာတ်လမ်းပုံပြင်ထဲမှ အရုပ်(သင်္ကေတ) ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ကျွန်တော်တို့ မျိုးရိုးအဆက်အနွယ်တို့မှာ မုန်းချောင်းမှဖြစ်ရာ ၁၉ ရာစုနှစ် အဆုံး အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များ ဝင်လာသောအခါ ကျွန်တော်တို့ ဆွေမျိုးအုပ်စုထဲမှ ဆယ်ကျော်သက်တစ်ယောက်မှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ပုန်ကန်၍ သူ့ကို အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်က ဖမ်းမိသွားကာ သူ့ကို သူပုန်ဟု စာတန်းထိုးသည်။ ထိုစစ်ဗိုလ်မရှိခိုက် ဘုန်းကြီးက အလှူခံ၍လွတ်သွားသည်။ ညတွင်းချင်းပင် အောက်သို့ ခုန်ပြေးခဲ့ရသည်။ အဘွားပြောသံကို ကြားခဲ့ရသည်။ ဤသို့ဖြင့် အဘွားတို့ဆွေမျိုးစုများ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်၏ဖခင်ကတော့ ရန်ကုန်တွင် အင်္ဂလိပ်ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ပွဲစားလုပ်သည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်အလွန် နယ်ချဲ့သမားတို့ တင်သွင်းလာသော အရင်းရှင်စနစ်ခေတ်က စီးပွားရေးစနစ်ဖြစ်သည်။ ပွဲစားအလုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်ကုမ္ပဏီအတွက် စပါးဝယ်ပေးရသည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာသော ဓနရှင်စနစ်ကို အကျိုးပြုသည့် လူတန်းစားသစ်ဖြစ်မည်ထင်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုအခါက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော စာပေများတွင် ပွဲစားကြီးဟူသော အသုံးအနှုန်းကို တွေ့ရသည်။ ပွဲစားကြီး သားအဖနှင့် မြမြဟူသော ပီမိုးနင်း၏ဝတ္ထုကို ကြားမိသည်။ ကျွန်တော်၏အဘွားမှာ စာမတတ်ပေ။

စာရင်းဌာနများကို လယ်ချသောအခါ စာချုပ်ချုပ်ရသည်။ အဘွားက စာမတတ်၍ ကျွန်တော်က ငွေချေးစာအုပ်ကို ဖြည့်စွက်ပေးရသည်ကို မှတ်မိနေသေးသည်။ အင်္ဂလိပ်အရင်းရှင်စနစ်ခေတ် ရောက်လာသော်လည်း မြေရှင်တစ်ပိုင်းစနစ်က ရှိနေသေးသည်။

မြေရှင်တစ်ပိုင်းစနစ်က အရင်းရှင်စနစ်အတွက် ကုန်ကြမ်းထုတ်လုပ်ပေးရသော စနစ်ဖြစ်သည်။ ယင်းသဘောကို ကျွန်တော်သည် 'တို့ခေတ်ရောက်ရမည်မှာ မလွဲပါ' ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်လမ်းအစ နောက်ခံကားအဖြစ် ခြယ်ရေးဖွဲ့နွဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာ ရှေးအပြင်အဆင်ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်က ကုလားထိုင်များပင် များများမရှိ။ အိမ်အဝင်ဝတွင် တန်းလျားကြီးများချထား၍ ရှေ့တွင် စားပွဲတစ်ခု ရှိသည်။ ဘဲဥပုံစားပွဲဖြစ်သည်။ ၎င်းစားပွဲပေါ်တွင် ကွမ်းအစ်များ ချထားသည်။

ကျွန်တော်တို့အမေ အဘွားများကတော့ ယွန်းဆေးတောင်းသုံးသည်။ ဆေးတောင်းဆိုသည်မှာ ဆေးရိုးနှင့် သနပ်ဖက်၊ ပြောင်းဖူးဖက်များ ထားကြသည်။ ကွမ်းအစ်တွင်တော့ အောက်ခံတွင် ကွမ်း၊ ငွေခွက်များတွင် ထုံး၊ ကွမ်းသီး၊ စမုန်စပါး၊ လေးညှင်း စသောအရာများ ထည့်ထားကြသည်။

ကျွန်တော်သည် ယင်းနောက်ခံကားတွင် ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသည်။ စာပေဘက်က ကြည့်လျှင်တော့ ဂန္ထဝင်စာပေထဲမှာ ကြီးပြင်းလာရသည်။

(ခ)

ကျွန်တော်မွေးပြီး တစ်နှစ်တွင် ပထမကျောင်းသားသပိတ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ယင်းအမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုအပြီး ပေါ်ထွန်းလာသော အမျိုးသားကျောင်းတွင် ကျွန်တော် ၁၀ တန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည်။ ကျောင်းတွင် ပျို့လင်္ကာ၊ ရတု၊ ကဗျာစသော မြန်မာဂန္ထဝင်စာပေများ သင်ကြားခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော့်အဘိုးအဘွားများလက်ထက်က ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင် စာသင်ကြားခဲ့ရသော်လည်း ကျွန်တော့်လက်ထက်၌ ခေတ်ပေါ်ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည်။

ခေတ်သစ်အင်္ဂလိပ်ပညာရေးစနစ်ဆိုပါတော့။ ကျွန်တော် ဂန္ထဝင်စာပေကို ကျောင်းစာပင်မကဘဲ ပျို့ရတုများကို မှာ၍ဝယ်သည်။ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်းဝယ်သည်။ ပုဂံကျောက်စာပေါင်းချုပ် ဝယ်သည်။ အခြားကြော်ငြာထားသော ပျို့၊ ကဗျာစာအုပ်များ ဝယ်သည်။ ကျွန်တော်က နတ်သျှင်နောင်ရတုထဲတွင် ယစ်မူးနေပြီ၊ ရတုကို ယစ်မူးစပြုလာသည်။

အင်္ဂလိပ်စာကိုတော့ နည်းနည်းပါးပါးပဲဖတ်သည်။ ကျွန်တော် ဆုရသော ဂရင်းပုံပြင်စာအုပ်များကိုစ၍ဖတ်သည်။ ၁၉၃၈ ဝန်းကျင်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ပို၍အကြားအမြင်များလာသည်။ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များကို ပို၍

ဖတ်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှုနှင့် ထိတွေ့လာသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အိမ်အပြင် အဆင်ကိုလည်း ရှေးကကဲ့သို့ မပြင်ဆင်ချင်တော့။ ဆက်တီဟုခေါ်သော ကုလားထိုင်ပု များကို အဘွားအား အဝယ်ခိုင်းရသည်။ အိမ်အဝင်ဝတွင်တော့ တောရွာမှ လယ်သမား လာလျှင် တန်းလျားတွင်ထိုင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားအစုကတော့ အလယ် ခန်းတွင် ဆက်တီနှင့်ထိုင်ကြသည်။ အဘွားကတော့ ဆက်တီတွင် တစ်ခါမျှမထိုင်။ သူကတော့ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်အဆင်အပြင်အတိုင်း ကွပ်ပျစ်ပေါ်တွင် ကျုံ့ကျုံ့ထိုင် သည်ကို မှတ်မိသေးသည်။

မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်အလွန် ခေတ်သစ်အရင်းရှင်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးစ အကူး အပြောင်းဖြစ်မည်။ ကုလားထိုင်ဆိုသည်က အမှန်အားဖြင့် မြန်မာ့ရိုးရာမဟုတ်။ ကုလားထိုင်ဟူသော စကားလုံးကပင်လျှင် သက်သေပြနေသည်။ အုပ်စိုးသူ ဘုရင် မင်းမြတ်ကတော့ မှန်စီရွှေချသလွန်များတွင် ထိုင်သည်။ အုပ်စိုးခံ ပြည်သူများကတော့ ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် ထိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ယင်းသို့ မြေရှင်ပဒေသရာဇ် ခေတ်ဟောင်းအလွန် ခေတ် သစ် အရင်းရှင်စနစ်တွင် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် စတင်ကြီးပြင်း ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။ အသက် ခြောက်၊ ခုနစ်နှစ်အရွယ်တွင် ရှင်ပြုပြီးသောအခါ ဆံရစ်မထားကြတော့။ ဘိုကေဖြစ်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ အဘိုးအဘွားများကတော့ သျှောင်နှင့် ဆံထုံးနှင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖခင်သည်လည်း ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်ပြီး သျှောင်ထုံးပြန်မထား တော့ဘဲ ခေါင်းတုံးဆံတောက် ဘိုကေနှင့် ဖြစ်လာသည်ကို ကျွန်တော်တို့ ပြုံးမိရသေး သည်။

အနောက်ခေတ်သစ် ယဉ်ကျေးမှု၏ ရိုက်ခတ်မှုမှာ အင်အားမသေးလှ။ ကျွန် တော်တို့အိမ်တွင် ဖခင်က ဝယ်လာသော ရွှေထီးဆောင်း ဓားရှည်လွယ်ပြီး ကတ္တီပါ ချည်ကွပ်ထားသော စစ်သူကြီးအဝတ်အစားနှင့် ဗန္ဓုလကို အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်က အလေး ပြုနေသော ပန်းချီကားကြီး ကနုတ်ပန်းဖော် ရွှေရောင်ဘောင်ကြီးဖြင့် ခတ်ထားသည် ကို တွေ့နေရသည်။ ထိုအခါက ရိုးကုမ္ပဏီမှဝယ်၍ထားသော ပန်းချီကား (အနောက် နိုင်ငံရိုးရာ)များကိုလည်း ချိတ်၍ထားသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ယင်းသို့ မြန်မာ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်လွန်စ ခေတ်သစ် အနောက်နိုင်ငံ အရင်းရှင်ခေတ် ဖွံ့ဖြိုးစ အကူးကာလတွင် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်ကစ၍ စတင်ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသူ ဖြစ်

သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် အရှေ့နှင့်အနောက် ပေါင်းစပ်ကူးယှက် ယဉ်ကျေးမှု ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကြီးပြင်းလာရသူဟု ပြော၍ရမည်ထင်သည်။

ယင်းကူးယှက်ပေါင်းစပ်သော ယဉ်ကျေးမှုသဘောမှာ ကျွန်တော်တို့ပြည်သာ မဟုတ်။ အာရှတိုက်က အရှေ့ဘက်နိုင်ငံများသို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါထိ တွေ့ ကြုံရသော အခြင်းအရာပင်ဖြစ်သည်ဟုထင်သည်။ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ အိန္ဒိယ စသော ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုများ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော နိုင်ငံများသည်လည်း ယင်းသို့ သော အခြင်းအရာများကို တွေ့နိုင်သည်။ ဆင်ယင်မှုကအစ၊ အနုပညာစာပေ၊ ယဉ် ကျေးမှုတို့သည် အနောက်၏ရိုက်ခတ်မှုကို တွေ့နိုင်သည်။ တကယ်တော့ အနောက် ကသာ ရိုက်ခတ်မှုမဟုတ်။ အနောက်နိုင်ငံပင်လျှင် အရှေ့၏ရိုက်ခတ်ခြင်းကို ခံရ သည်။

၂၀ ရာစုနှစ်နောက်ပိုင်း ကျော်သောအခါ သိပ္ပံပညာ၊ နည်းပညာ၊ အီလက် ထရွန်နစ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့်အလျောက် ဆက်ဆံမှု၊ ဆက်သွယ်မှုကလည်း နီးကပ်လာသည်။

တစ်နည်းဆိုရသော် ခေတ်သစ်ရေစီးသည် အပြန်အလှန်ပင် စီးဝင်နေသည်ကို အထင်အရှားပင် တွေ့နိုင်သည်။

၁၉၃၄ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ကျွန်တော်၏ ဒေါင်းမင်းသီဟာ အစချီသော ရတု ပိုဒ်စုံပါရှိသည်။

ဂန္ထဝင်ယဉ်ကျေးမှု စာပေအမွေအနှစ်များကို ဆက်ခံခဲ့ကြသည်က မိဘဘိုးဘွား များက ချန်ရစ်ခဲ့သော ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ မဆက်ခံ၍မဖြစ်၊ မတတ်နိုင်။ ငယ်စဉ်က ကျွန်တော်သည် ဂန္ထဝင်စာပေမှ စုဆောင်းခဲ့သော အဖွဲ့အနွဲ့ဘဏ္ဍာများ ထားသိုရာ သေတ္တာကြီးက ဘေးတွင်ရှိနေသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ဂန္ထဝင်ကဗျာများ ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့သည်။

၁၉၄၀ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းတွင် တော်လှန်မှုအမည်ရှိ ဒေါင်းမင်းသီဟာထက် တစ်ဆင့်တက်လှမ်းလာသည်ဟု နောင်အခါ ပြန်လည်သုံးသပ်မိသည်။

ပြောင်းလဲခြင်း၊ တော်လှန်ပြောင်းလဲခြင်းဆိုသည်ကလည်း တစ်ရစ်ပြီး တစ်ရစ်...

ဂန္ထဝင်ဝါဒနှင့် အနုပညာ

ခံစားမှုဗေဒပညာရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပမာဏအနေဖြင့် ကျွန်တော်သည် မိမိ၏ အနုပညာအတွေ့အကြုံ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဖော်ပြပြီးခဲ့ပါပြီ။ အတွေ့အကြုံဆိုရာတွင် ကျွန်တော် ရေးသားတီးခတ်ခဲ့သော ပန်းချီနှင့် ဂီတကို စတင်ခဲ့သည်မှစ၍ ဖော်ပြထားသည်။ အနုပညာကို စတင်ထိတွေ့သည့်ကာလမှ ခြေရာကောက်ဖော်ပြရခြင်းမှာ အကြောင်းရှိသည်။ စတင်သည့်ကာလမှစ၍ ဖော်ပြခြင်းဖြင့် အနုပညာတစ်ရပ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာပုံအဆင့်ဆင့်ကို လေ့လာသုံးသပ်ရာ ရောက်သည်။ အနုပညာ၏ ဘမိုင်းသဘော၊ ခံစားမှုဗေဒပညာရပ်၏ ရသသဘာဝတို့ကြားတွင် ကျွန်တော်၏ အနုပညာအတ္ထုပ္ပတ္တိဖြင့် အသားညှပ်ပေါင်မုန့်သဖွယ် စီရင်ရေးသားထားသည်။

ယခု အသားတစ်ထပ် ညှပ်လိုက်ရပေဦးမည်။

ဂီတ၊ ပန်းချီတို့နှင့်အတူ ဝါသနာပါသည်ကား စာပေ။ အထူးသဖြင့် ကဗျာ။ ကျွန်တော်၏စာပေဘဝတွင် ပထမဆုံး ရေးဖွဲ့သည်ကား စကားပြေမဟုတ်၊ ကဗျာ။ ကျွန်တော်၏ ပထမဆုံး ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် ပါရှိသောစာမှာ 'ဒေါင်းမင်းသီဟာ' အစချီသော အချီအချညီ ရတုပိုဒ်စုံဖြစ်သည်။ ၁၉၃၄၊ ဩဂုတ်လထုတ် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါရှိသည်။ ယခုနှစ်သည် ကျွန်တော့်အတွက် စာပေရွှေရတုနှစ်ဟု ဆိုရပေမည်။

ကျွန်တော် စာပေစတင်မွေ့သော ၁၉၃၀ ပတ်ဝန်းကျင်ကာလတွင် ကျွန်တော်သည် ရှေးဟောင်းဂန္ထဝင်စာပေကို လောဘတကြီး၊ ရမ္မက်ငမ်းငမ်းဖတ်နေခဲ့သည်။ ပျို့နှင့် ရတု စသော လေးလုံးစပ်လင်္ကာများမှာ ပုံနှိပ်စာအုပ်ဖြင့် ထွက်သမျှ ကျွန်တော်

မဖတ်ဖူးသည့် စာအုပ် မရှိသလောက် လောဘကြီးခဲ့သည်။ တေးထပ်၊ လေးချိုး၊ ဘောလယ် စသော အခြားကဗျာများပါ ဖတ်သော်လည်း လေးလုံးစပ်လောက် မစွဲလမ်းခဲ့။ ကဗျာ စရေးဖွဲ့သောအခါ ရတုပိုဒ်စုံ၊ ဧချင်း၊ လူးတား စသော လေးလုံးစပ်က အရေးများသည်။ တေးထပ်၊ လေးချိုး၊ ဘောလယ် စသောအစပ်များ အရေးနည်းသည်။ ဘောလယ်ဆိုလျှင် မဲဇာတောင်ခြေရတုကို ဘောလယ်အစပ်သို့ ပြောင်းထားသော ဘောလယ်တစ်ပုဒ်သာ ရေးဖူးသည်။ လေးချိုးဆိုလျှင် ရှေးရေးလေးချိုးနှင့် သံချိုကို အရေးများသည်။

၁၉၃၆ ခု၊ ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်အကြောင်း ရှေးရေးလေးချိုးဖြင့် ဖွဲ့ခဲ့သည်။ ‘နဲ့နဲ့သာ ပျိုးတော့တယ်၊ တင်ထိုးလွှာကမ္မည်းကို’ ချီ ရှေးရေးလေးချိုးသည် အိုးဝေ သပိတ်မှောက် စာစောင်မဂ္ဂဇင်းတွင်ပါခဲ့သည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် ဆယ်တန်းကျောင်းသားဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်ငယ်စဉ် ဆယ်ကျော်သက်ရွယ် ကဗျာရေးစကာလက ရှေးဟောင်းအမျိုးသားစာပေ ဂန္ထဝင်အမွေအနှစ်ကို ဆက်ခံလျက် ကြီးပြင်းလာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထိုအခါက ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာများမှာ ဂန္ထဝင်စကားလုံးများသာ လွှမ်းမိုးလျက် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရမည်။ ပုံသဏ္ဍာန်ကလည်း ဂန္ထဝင်ပုံသဏ္ဍာန်၊ စကားလုံးများကလည်း ဂန္ထဝင်စကားလုံး၊ ကိုယ်ပိုင်သဏ္ဍာန်မရှိသေး၊ ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးမရှိသေး။ ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးမရှိခြင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံမရှိသောကြောင့် ဖြစ်မည်။ နောင်အခါ ထိုသို့သုံးသပ်မိသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ခံစားမှုအတွေ့အကြုံနည်းသေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အနုပညာရပ်သည် ခံစားမှုပေါ်တွင် အရင်းခံသည်၊ ခံစားမှု အင်အားကောင်းသလောက် အနုပညာအင်အားကောင်းလာရသည်။

ယင်းသို့ငယ်စဉ် ကဗျာရေးစကာ သူ့အထိုက်အလျောက် ခံစားမှုရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း ခံစားမှုသည် လေးနက်ပီသခြင်း ရှိချင်မှရှိမည်။ ရှိပါကလည်း ခံစားမှုကို ဖော်ပြရန် စကားလုံးလည်းတတ်၊ အသစ်မဖွဲ့တတ်။ ထိုအခါ ရှိပြီး ဂန္ထဝင်စကားလုံး စုဖြင့်သာ ကိုယ်ပိုင်စကားလုံးမရှိသော စာပေအဆင့်ဟု သတ်မှတ်ရပေမည်။ ရေးဖွဲ့လိုက်သောအခါ မိမိစကားလုံးဟု စိတ်က ထင်မှတ်နေသော်လည်း တကယ်က ဂန္ထဝင်စကားလုံးများ ဖြစ်နေသည်ကိုမသိ။

ယင်းကာလအဆင့်ကို ဂန္ထဝင်ဝါဒအဆင့်ဟု ခေါ်ရပေမည်။

(ခ)

အနုပညာရှင်တိုင်း ဂန္ထဝင်ခေတ်ကို ဖြတ်သန်းရမည်လော၊ ကျော်ဖြတ်သွား၍ မရသလော။

မေးသင့်မေးထိုက်သောမေးခွန်း၊ စဉ်းစားစရာကောင်းသော မေးခွန်း။

ကျွန်တော်၏ စာပေအတွေ့အကြုံအရတော့ ငယ်စဉ်က ဂန္ထဝင်ခေတ်ကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။ သီးခြားအတွေ့အကြုံဖြစ်မည်ထင်သည်။ ကဗျာရေးသူတိုင်းအတွက် ယေဘုယျတရားဟုတ်မည်မထင်ပေ။

ယနေ့ ကဗျာရေးသူများ ဂန္ထဝင်စာပေ အခြေခံ လိုအပ်ပါသလော။ ရှိလျှင် ကောင်းသည်။ မရှိလျှင်လည်း အရေးမကြီးဟု ယူဆမိသည်။ ယနေ့ ကဗျာရေးသူများအဖို့ နေ့စဉ်သုံး၊ အရပ်သုံး စကားလုံးများဖြင့် ခေတ်ပေါ်အကြောင်းအရာများကို ခေတ်ပေါ်စကားလုံးဖြင့် ရေးဖွဲ့နိုင်သည်။ စကားလုံးတို့သည် ခေတ်ပေါ်ခံစားမှုကို ကိုယ်စားပြုရမည်မဟုတ်ပါလော။ ခေတ်ပေါ်စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်၏ အယူအဆဖြစ်သည်။

ယနေ့ခေတ်ပေါ်ကဗျာအတွက် ဂန္ထဝင်စကားလုံးမလိုဘဲ ကျွန်တော် စာရေးသည့်ခေတ်က ဘာကြောင့် ဂန္ထဝင်စကားလုံး လိုနေရသလဲ။ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းခဲ့သော ၁၉၃၀ ပတ်ဝန်းကျင်ခေတ်နှင့် ယနေ့ခေတ်မတူပါ။ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းခဲ့ရသော ခေတ်မှာ ဂန္ထဝင်စာပေဝါဒ ထွန်းကားသောခေတ်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်က ပါဠိနှင့် ပေါရာဏ လှိုင်လှိုင်သုံးနိုင်လျှင် အထင်ကြီးကြသည်။ တေးထပ်၊ လေးချိုး စသော ကဗျာရေးသူမှ ကဗျာဆရာဟု အသိအမှတ်ပြုကြသည့်ခေတ်။ ဂန္ထဝင်ဟန်ပါသော ကဗျာကို ထိုခေတ်မဂ္ဂဇင်းရှေ့စာမျက်နှာတွင် အသားပေး ထည့်သွင်းဖော်ပြကြသည်။ အထူးသဖြင့် ရတုပိုဒ်စုံကဗျာမျိုးမှာ အခမ်းအနားဝင် မင်္ဂလာကဗျာဖြစ်သည်။ ထိုအခါက ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းသည် နှစ်ပတ်လည် အထူးထုတ်၊ သင်္ကြန်တော် အထူးထုတ်ဟူ၍ အထူးထုတ်များ ထုတ်ဝေလေ့ရှိရာ ယင်းအထူးထုတ်များတွင် ရှေ့စာမျက်နှာ၌ ရတုကဗျာ ထည့်သွင်းလေ့ရှိသည်။ အထူးထုတ်များတွင် ကျွန်တော်၏ ထုတ်ပြန်စာ မင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံကဗျာ ရှေ့စာမျက်နှာ အခန်းကဏ္ဍတွင်ပါတတ်သည်။ ယခင်က ယင်းကဏ္ဍတွင် လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၊ လယ်တီဦးကောဝိဒ(ပုပ္ပါးဦးကျော်ရင်) စသော ဒဂုန်အယ်ဒီတာချုပ်များသာရေးသော အခန်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကဲ့သို့ သောဂတန်း၊ ၉ တန်းကျောင်းသားလေးတစ်ယောက်၏ ကဗျာကို ဤနေရာမှ ထည့်သွင်း

gyoe.com

ဖော်ပြခြင်းမှာ အခြားကြောင့်မဟုတ်။ ကျွန်တော်၏ ဂန္ထဝင်အရေးအဖွဲ့ကြောင့် ဖြစ်မည်။

ယင်းသို့လျှင် ကျွန်တော်၏ ငယ်စဉ်ဘဝသည် ဂန္ထဝင်ဝါဒရိပ်အောက်တွင် စတင်ကြီးပြင်းလာခဲ့ရပေသည်။

(ဂ)

၁၉၃၈ ခုနှစ်ပတ်ဝန်းကျင် ကျွန်တော် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သောနှစ် ကာလလောက်တွင် ကျွန်တော်သည် ကဗျာအရေး တော်တော်နည်းလာသည်။ ဂန္ထဝင် ရတုများ မရေးချင်တော့။

ဘဝအတွေ့အကြုံ၊ စာပေအတွေ့အကြုံများ တိုးပွားလာသည်။ အထိုက်အလျောက် အတွေ့အကြုံရလာသည်၊ ကျယ်ပြန့်လာသည်။

ထိုအခါ ခံစားမှုကို ကဗျာဖြင့် ဖွဲ့ချင်လာသည်။ ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းတွင် တစ်ပုဒ်စ နှစ်ပုဒ်စ ရေးမိသည်။ စကားပြေများရေးဖြစ်လာသဖြင့်လည်း ကဗျာအရေးနည်းသလားမပြောတတ်။ စကားပြေက လွတ်လပ်သည်။ မိမိဖော်ပြလိုသော ခံစားမှုအကြောင်းအရာကို ဝတ္ထုဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။

ခေတ်ပေါ်ကဗျာ (ခေတ်စမ်းဟန်) ရေးဖွဲ့စက ခံစားမှုပါသလောက်ပါသည်။ သို့သော် ဂန္ထဝင်စကားလုံးများ ရောပါနေသေးသည်။ စကားလုံးတီထွင်မှုကို နတ်သျှင်နောင်ထံမှ ရရှိခဲ့သည်။ မြန်မာစကားလုံးမှာ တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး ကော်ကပ်စပ်ဖက်ယူခြင်းဖြင့် စကားလုံးအသစ်ရလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ စကားပြေတွင်လည်း ဤနည်းကိုသုံးသည်။

စာပေသာမဟုတ်၊ ဂီတဘက်တွင်လည်း ကျွန်တော်သည် ဂန္ထဝင်နည်းနာဖြင့် စခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ကျွန်တော်သည် ဂီတဘက်တွင် သီချင်းကြီးက စတီးသည်။ ဂန္ထဝင် ရှေးသီချင်းကြီးဆိုသည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက ရှိလာခဲ့သဖြင့် သူ့စည်းကမ်းနှင့်သူ ခိုင်ခိုင်မာမာရှိနေသည်။ ဂန္ထဝင်ဝါဒဆိုသည်မှာ စည်းကြီးကမ်းကြီး ဝါဒဖြစ်သည်။ ရှေးဟောင်းအစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းသည့်သဘော၊ ရိုးရာစည်းကမ်းကို မတိမ်းစောင်းအောင် လိုက်နာရသည့်သဘောပင်။ သူ့ဘောင်အတွင်းမှသာ တီးရသည်။ သူ့အကွက်နှင့်သူ တီးခတ်ရသည်။ သီချင်းခန့်ကြီး၊ ကြိုးသီချင်း စသည်တို့ တီးလျှင် သူ့တီးကွက်အတွင်းမှသာ တီးရသည်။ တီးကွက်အသစ် ထည့်၍မရပေ။

ကျွန်တော်က တစ်မျိုး၊ နည်းနည်းစမ်းကြည့်ချင်သည်၊ ထွင်ကြည့်ချင်သည်။ သီချင်းခံကြီးနှင့် ကြီးတွင် ထွင်၍မရ။ သူတီးကွက်ကို ခပ်လေးလေးမှန်မှန်၊ ဟန်ပါပါ ဖြင့် တီးရသည်။ ဂီတဝေါဟာရအရ မှင်မောင်းဟု ခေါ်ကြသည်။

ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ နတ်ချင်း၊ တေးထပ် စသော အမျိုးအစားက နည်းနည်း လွတ်လပ်သည်။ တီးကွက်သစ်များ ထွင်၍ရသည်။ နတ်ချင်းနှင့်တေးထပ်ကား တီး၍ ကောင်းလှသည်။ ထွင်၍ရသည်။ အကွက်သစ်များ ထည့်နိုင်သည်။ ၁၉၇၂ လောက် က မန္တလေးတွင် စိန်ဗေဒါကြီး၏ဝိုင်းတွင် သီချင်းစပ်သော ဦးသက်တင်နှင့် တစ်ည တွင် အိမ်တစ်အိမ်၌ဆုံဖြစ်သည်။

အိမ်ရှင်က ကျွန်တော် စန္ဒရားတီးတတ်သည်ဆို၍ ဦးသက်တင်ကို ဖိတ်ထား ခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးသက်တင်မှာ အသက် ၇၀ ကျော်ပြီ။ ထိုညတွင် မန္တလေးမှ လူငယ် ကဗျာဆရာများနှင့် ချိန်းထားပြီးဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်တည်းသည့်အိမ်နှင့် စန္ဒရား ရှိသည့်အိမ်မှာ ရှမ်းပွဲရှိ တစ်လမ်းတည်း မျက်နှာချင်းဆိုင်ဖြစ်၍ တော်သေးသည်။ ကျွန်တော်က သီချင်းကြီးအပိုဒ်အချို့ကို မေ့တော့တော့။ ကျွန်တော်က သူ၏ဆိုသံကို နားထောင်ကာ လိုက်တီးပေးသည်။ သီချင်းခံကြီးတစ်ပုဒ်ပြီးနောက် ကြိုးပတ်ပျိုးဆက် သောအခါ ကျွန်တော်၏ 'လက်' ကို နားလည်သွားသည်။ ကျွန်တော်က တီးကွက် သစ်များဖြင့် တီးချင်သည်ကို သိသည်။ မြမြမောင်းမောင်း ပတ်ပျိုးပြီးလျှင် သူက နတ်ချင်းဆိုလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်အကြိုက်။ ကျွန်တော့်အကြိုက်မို့ လက်ကပြေးနေ တော့သည်။ သူကလည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ်ဆိုသည်။ ဖွဲ့သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် တီးဖွဲ့လိုက်သည်။ ၁၉၅၀ လောက်က ဒေါ်စောမြအေးကြည်နှင့် တီးပြီးနောက် အနှစ် ၂၀ ကျော်အကြာ တီးလို့ အရသာအရှိဆုံးပင်။ သူကပြေး ကျွန်တော်ကလိုက်၊ ကျွန်တော်က လိုက်သည့်အခါ သူကပြေးနှင့်။ ညနှစ်နာရီမှ ပွဲပြီး တော့သည်။ တည်းအိမ်ကူးသောအခါ ကဗျာဆရာလေးများက ဇွဲကောင်းကောင်းနှင့် ကျွန်တော့်အား စောင့်လျက်။

နတ်ချင်းနှင့်တေးထပ်ကို တီးရသည်မှာ ဂန္ထဝင်ရှေးသီချင်းကြီးကို တီးရသကဲ့ သို့ မဟုတ်ဘဲ ခေတ်ပေါ်သီချင်းကို တီးရသကဲ့သို့ လွတ်လပ်သည်။ 'စည်းကြီးကမ်း ကြီး' ဟူသော ဂန္ထဝင်အနှောင်အချုပ် မရှိတော့။ ကိုယ့်တီးကွက်နှင့်ကိုယ် တီး၍ ရသည်။

(ဃ)

၁၉၃၈ ဝန်းကျင်ကာလလောက်တွင် ဂန္ထဝင်ရတု မစပ်တော့။ စကားပြေ ရေး များလာသော်လည်း ခံစားမှုကလေးများ ပေါ်လာလျှင်ကား ရေးဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ဂန္ထ လောကမဂ္ဂဇင်းတွင် ဆိပ်ကမ်းသာ၊ အလင်္ကာ၊ တော်လှန်မှု စသော ကဗျာများ ဖွဲ့ ဖြစ်သည်။

ဆိပ်ကမ်းသာကဗျာဆိုလျှင် ဂန္ထဝင်စကားလုံးများ သိပ်မကင်း။ ‘ဆိပ်ကမ်းသာ’ ဟူသောစကားလုံးသည် ရှေးသီချင်းကြီးထဲမှ စကားလုံးဖြစ်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံကတော့ ပဒညီ၊ အချီအချညီ၊ ရတု မဟုတ်တော့။ စကားလုံးသင်နည်း နည်းပါသည်။

သီချင်းကြီးလက်ဖြင့် ကာလပေါ် (မြန်မာသံ) တီးသောအခါ ပထမတော့ ဂန္ထဝင်ဟန်ပါနေသည်။ ဆိပ်ကမ်းသာ ကဗျာရေးသကဲ့သို့ပင် ကျွန်တော်သည် ဂန္ထဝင် အလှရိပ်၌ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရသော်လည်း ဂန္ထဝင်ပုံသဏ္ဍာန်စည်းရိုးကို ချဲ့ချင်သည်။ တစ်ဖက်ကလည်း ဂန္ထဝင်စကားလုံးကို ကြိုက်နေသေးသည်။ သို့နှင့် ခေတ်ပေါ်ကဗျာ ရေးသောအခါ ခပ်ရောရောဖြစ်နေတော့သည်။ ဂန္ထဝင်သစ်ဝေဒနာပေလော။ newclassicism ဤသို့သုံးသပ်မိသည်။ ပန်းချီကျတော့ တစ်မျိုး၊ ဂန္ထဝင်သစ် ဝေဒနာ မဝင်။

စာပေသမိုင်းနှင့် စာပေခံစားမှု

သမိုင်းခေတ်များ ရှိစမြဲ၊ နိုင်ငံရေးသမိုင်းရှိသကဲ့သို့ စာပေသမိုင်းလည်းရှိသည်။ ကျွန်တော်သည် ပထမမျိုးဆက်၊ ဒုတိယမျိုးဆက်၊ စာပေသမိုင်းခေတ်၊ ယနေ့ခေတ် စာပေသမိုင်းခေတ် စသည်များဖြင့် စာပေသမိုင်းခေတ်ကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့သည်။ ဖြတ်သန်းနေသည်။

စာပေသမိုင်းခေတ်ဟူ၍ ရှိသလော။ ခေတ်အဆက်ဆက်တွင် ပြည်သူတို့၏ ခံစားမှုဖြင့် သူတို့၏သမိုင်းခေတ်ကို သိရှိနားလည်နေကြသည်။ ပြည်သူတို့၏ ခံစားမှုကို ဝေါဟာရစကားလုံးများဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သိရှိကြသည်။ ကိုလိုနီခေတ်၊ ကျွန်တော်ကြီးပြင်းခဲ့ရသော ကျောင်းသားဘဝ။ ထို့နောက် ဖက်ဆစ်ခေတ်၊ ကိုလိုနီခေတ် အမည်ပေးထားသောခေတ်တွင် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ပြည်သူတို့ သိရှိခံစားကြရသည်။

ထို့နောက် စစ်ဖြစ်စ ဖက်ဆစ်ခေတ်ကို ရက်စက်ကြမ်းကြုတ် ဖိနှိပ်ချုပ်ဆိုသော ခေတ်အတွက် ခံစားသိရှိခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးကို ရရှိပြီးနောက် အမျိုးသားနိုင်ငံတော်ကို အေးချမ်းတည်ငြိမ် သာယာဝပြောအောင် ကြိုးပမ်းသောခေတ်သို့ ရောက်သည်။ ဤသို့ပင် သမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်သန်းနေစဉ် စာပေသည်လည်း ငြိမ်သက်နေသည်မဟုတ်။ ထို့အတူ စာပေအဖွဲ့အနွဲ့များ ပေါ်ထွန်းဆန်းသစ်လာသည်။ ယင်းသည် သမိုင်းခေတ်၏ သဘာဝအတ္တပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ စာပေသမိုင်းခေတ်တို့သည်လည်း ယင်းသဘာဝ ဝတ္တရားအတိုင်းပင်။

ယခင်စာပေခေတ်များတွင် စာပေလှုပ်ရှားမှုများ အဆစ်အပိုင်းလိုက် ရှိကြသည် ဖြစ်ရာ ယင်းလှုပ်ရှားမှုသဘာဝများကို အခြေပြု၍ အမည်ပေးထားကြရသည်။

ခေတ်စမ်းစာပေသည် ၁၃၀၀ ဝန်းကျင်တွင် ပေါ်ထွန်းလာသည်။ နောက် စာပေဝေဖန်ရေးဆရာ၊ စာပေသမိုင်းဆရာတို့က ခေတ်စမ်းစာပေဟု ရည်ညွှန်းသည်။ စာပေလှုပ်ရှားမှုဟု ရည်ညွှန်းသည်။ သမိုင်းဆိုသည်မှာ လှုပ်ရှားဆဲပင်။ အတည်ပြု ကြသည်မဟုတ်ပေ။ လှုပ်ရှားပြီးနောက် တည်ငြိမ်သွားသောအခါ၊ အနည်ထိုင်သွား သောအခါ စာပေသမိုင်းဆရာတို့က အမည်ပေးကြသည်။ စာပေ၏ သဘာဝကို စူးစမ်း လေ့လာကာ အကဲဖြတ်ကြသည်။

ခေတ်စမ်းပုံပြင်စာအုပ်တွင် အမှာစာရေးသူ ပါမောက္ခကြီး ဦးဖေမောင်တင်က မြေစမ်းခရမ်းပျိုးသည်ဟူသော သူ၏တပည့်များကို ရည်ညွှန်းကာ ခေတ်စမ်းစာပေဟု ခေါ်လိုက်သည်။ ယင်းအမည်သည်ပင် ယနေ့တိုင် ထင်ရှားလျက်ရှိသည်ကို တွေ့နိုင် သည်။

အင်္ဂလန်တွင် ပညာသင်ကြားရင်း၊ ထို့နောက် အရှေ့တိုင်းနှင့် အာဖရိကစာပေ တက္ကသိုလ်တွင် ဆရာလုပ် စာသင်ရင်း မြန်မာစာပေသမိုင်းမှတ်တမ်းများကို ရေးသူ ဒေါက်တာလှဖေက အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် New writing ဟူသောအမည်ဖြင့် ခေတ် စမ်းစာပေအကြောင်း ဖော်ပြသည်။ ထို့နောက် စစ်ပြီးခေတ် ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြခဲ့ သော စာပေသစ်အကြောင်းလည်း မှတ်တမ်းပြုသည်။

သူက စာပေရေစီးကြောင်းနှစ်ဆက်အဖြစ် သုံးသပ်အကဲဖြတ်ထားသည်။ ဒေါက်တာလှဖေက ကျွန်တော်တို့၏ အရေးအသားအဖွဲ့အနွဲ့များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ Creation ဟူသော စကားလုံးဖြင့် အကဲဖြတ်ထားသည်။

မြန်မာဘာသာစကားဖြင့်ဆိုလျှင် တီထွင်သည်၊ ဆန်းသစ်သည်၊ တီထွင်ဆန်း သစ်မှုဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ သူက ကျွန်တော်၏ ရုပ်ပုံလွှာအဖွဲ့အနွဲ့ကို ကိုးကား သည်။ ကဗျာနှင့်ဝတ္ထုကို မညွှန်းပေ။ ဤသို့လျှင် စာပေသမိုင်းခေတ်များကို စာပေ သမိုင်းဆရာတို့က မိမိတို့၏အမြင်ဖြင့် ဖော်ပြကြသည်။

(ခ)

ကျွန်တော်၏စာရေးသက်သည် ၅၁ နှစ်ရှိပြီ။ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ပထမဦးဆုံး ပုံနှိပ်ပါရှိသော ဒေါင်းမင်းသီဟာချီ ရတုပိုဒ်စုံနှင့် တက္ကသိုလ်သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းတွင်ပါသော

မှုန်ပြာရီဝတ္ထုကို ရေးသော ကာလကစ၍ ရေတွက်လျှင် ရာစုနှစ်ဝက်ရှိသွားပြီဟု ဆိုရမည်။

ကျွန်တော်သည် ကိုလိုနီခေတ်ကာလကတည်းက စာရေးလာသူဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် မဲဇာတွင်ရှိစဉ် တတိယမျိုးဆက်ခေတ်၊ နုပျိုပွင့်သစ်စတို့က စာပေရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်နှင့် စကားပြောဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်တော်ကလည်း ယနေ့ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသော လူငယ်တို့၏ ခံစားမှုကို သိချင်နေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း နားလည်သည်၊ တစ်ခါတစ်ရံလည်း ချက်ချင်းနားမလည်။

စာပေခေတ်၊ သမိုင်းခေတ်များ ဖြတ်သန်းမှုချင်း မတူညီကြသဖြင့် ခံစားမှုများ အမြင်များကို နားလည်အောင် ကြိုးစားမှဖြစ်မည်။ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းလာရသည့် စာပေဘဝက ကိုလိုနီခေတ်ကာလက ကျောင်းသားဘဝ၊ ကျောင်းတွင် သင်ကြားသော ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များမှတစ်ဆင့် စာပေကို ထက်သန်စိတ်ဝင်စားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဆက်လက်၍ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တွင် မသင်သော ကျွန်တော်တို့ စိတ်ဝင်စားသော ကဗျာများ၊ ဝတ္ထုများ၊ စကားပြေများကို ဖတ်ရှုရသည်။

၁၉၃၄ က ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတွင်ပါရှိသော ကဗျာများမှာ ကျွန်တော်၏ ခံစားမှုကို ဂန္ထဝင်ဟန် ရတုပုံစံဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းတွင် ပါဝင်သော မှန်ပြာရီဝတ္ထုမှာ ကျွန်တော်၏ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်မဟုတ်။ ကျောင်းတွင် သင်ကြားသော အင်္ဂလိပ်စာအုပ် အိတ်ဂျီဝဲ၏ တောတွင်းမှ ရတနာဟူသော ဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ပြီး မှန်ပြာရီဟူသောအမည်ဖြင့် ရေးသော စကားပြေဖြစ်သည်။

ကျောင်းပညာရေးစနစ်သည်လည်း တစ်ခေတ်နှင့်တစ်ခေတ် တူညီကြသည် မဟုတ်။ မည်သည့်ခေတ်တွင်ဖြစ်စေ ပညာပေါ်တွင် မူတည်အခြေခံကာ စာပေခံစားမှုများ၊ ရသစာပေခံစားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ပွား၍ မိမိတို့နှစ်သက်ရာ၊ ကြိုက်ရာ စာပေများကို ခံစားကြရင်း စာဖတ်ပရိသတ်၊ စာရေးဆရာ စသည်အားဖြင့် ဖြစ်ထွန်းလာကြရသည်။

ကျွန်တော်သည် စာပေရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ ဒုတိယမျိုးဆက်၊ တတိယမျိုးဆက် စသည်တို့နှင့် ဆွေးနွေးကြည့်ရာ ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ် ကိုလိုနီခေတ်ကျောင်းသားဘဝက သင်ကြားခဲ့ရသော မြန်မာစာသည်ပင်လျှင် နောက်ခေတ်နောက်ခေတ်များတွင် မတူတော့ပေ။ ကျွန်တော်တို့ ရှစ်တန်းတွင်သင်ရသော ဘလ္လာတိယပျို့၊

ဥမ္မာဒန္တိပျို့ စသည်တို့မှာ တချို့ ပွင့်သစ်စ၊ ဖူးပွင့်စ လူငယ်များ သင်ကြားဖတ်ဖူးကြ
ဟန်မတူ။

ကျွန်တော်သည် ပညာရေးရာသမားမဟုတ်၍ ကျောင်းတွင် သင်ကြားရသော
မြန်မာစာပေအခြေအနေကို ဂဿနဏမသိခဲ့၊ အမှန်အားဖြင့် ယေဘုယျဖြင့်သာ သိခဲ့
ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း အံ့ဩရသည်။ ပညာရေးစနစ် ခြားနားနေသောကြောင့်
လည်းဖြစ်သည်။

(ဂ)

ကျွန်တော်က စာပေအခြေအနေကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်
ပရိသတ်နှင့် အမြဲထိတွေ့နေရသူဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးသောအခါ မဂ္ဂဇင်း
ပရိသတ်နှင့် ဆက်သွယ်ရသည်။ လုံးချင်းထုတ်သောအခါ သီးခြားစာအုပ်ပရိသတ်
နှင့် ဆက်သွယ်ရသည်။ မိမိနှင့်အတူ ရေးဖွဲ့ရသော ရေးဖော်ရေးဖက်များ၏ ခံစားမှုကို
လစဉ်စိတ်ဝင်စားသည်။

သူတို့စာနှင့်အတူ ယှဉ်တွဲ၍ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဖော်ပြရသည်။ ထိုအခါ ကျွန်
တော်တို့ထံသို့ လာရောက်ကြသော စာပေမွေ့သူများ၊ နုပျိုပွင့်သစ်စ ဖူးစ စာရေးဆရာ
များနှင့် ထိတွေ့ရသည်။ ထိုအခါ သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံကားကို သိရသည်။
သို့မှသာလျှင် ကျွန်တော်တို့ ရေးဖွဲ့သောအခါ ပရိသတ်၏စာပေအဆင့်အတန်းကို
သိမှသာလျှင် ပစ်မှတ်ကို ထိရောက်ပေမည်ဟု နားလည်သည်။ ခက်သည်က
ကျွန်တော်က ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ရသစာပေကိုချည်းသာ ရေးသူမဟုတ်ဘဲ သမိုင်းမှတ်တမ်း၊
အမှတ်တရမှတ်တမ်း၊ စာပေဝေဖန်ရေး၊ ရုပ်ပုံလွှာအဖွဲ့အနွဲ့၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်း စသော
စာများ အစုံရေးသောအခါ ပရိသတ်၏ခံစားမှုကို သိရန် ထင်သလောက်မလွယ်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝခေတ်နှင့် ယနေ့ စာဖတ်ပရိသတ်
ခေတ်တို့ တူကြသည်မဟုတ်သည်ကို သိလာရသည်။

ထွေပြားရှုပ်ထွေးနေသည်။ ပရိသတ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူ၊ ရုပ်ပုံလွှာအဖွဲ့
အနွဲ့ကို ဖတ်သူရှိမည်၊ ဝေဖန်ရေး ဖတ်သူရှိမည်၊ ဝတ္ထုဖတ်သည့် ပရိသတ်ရှိသည်၊
ကဗျာပရိသတ်ရှိသည်။ လူငယ်တော်တော်များများကတော့ ကျွန်တော်နှင့်တွေ့လျှင်
ကဗျာအကြောင်း ပြောဖြစ်ကြသည်။ ကဗျာကို စိတ်ဝင်စားသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်
က ကဗျာတစ်ခုတည်း ရေးသူမဟုတ်။

ယင်းသို့ ထွေပြားများမြှောင်နေသော စာပေခံစားမှုများကို နားလည်ရန် စာပေသမိုင်းခေတ်များကို ပြန်လည်၍ တွေးတောရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်က မျိုးဆက်ဘာသာစကားဟူသော စကားလုံးဖြင့် စာခေတ်တစ်ခေတ်၊ တစ်ကာလကို အကဲဖြတ်သည်။ အကဲဖြတ်သောအခါ ကျွန်တော် ကြီးပြင်းစ ကျောင်းသားဘဝက စာပေခံစားမှုကို ပြန်လည်၍တွေးတောရပြန်သည်။

ယင်းသို့ဖြင့် စာပေသမိုင်းခေတ်နှင့် စာပေခံစားမှုကို ဆက်စပ်ကြည့်မိပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့စာပေ ကျွန်ုပ်တို့အမြင်

ကံ့ကော်ရနံ့ မေ့ဆေးနှင့် ယနေ့ခေတ်သစ်ကဗျာ

(၁)

မုတ်သုံမိုးရေဖြင့် စွတ်သောမြေမှ ပိတောက်ပင်သည် ထွားထွားဝေဝေ ပေါက်နေသည်။ နေရောင်ကြောင့် ပင်စည်ပင်လက်တို့သည် ခက်ဖြာကျကာ မိုးဝန်းနေသည်။ တစ်နှစ်လုံး ရွက်သစ်စိမ်းတို့ဖြင့် ရှိန်းမြဝင်းပနေဆဲ။

တန်ခူးလေသည် အပူငွေ့ဖြင့် နွေးလျက်ရှိသည်။ တိမ်တိုက်တို့သည် လင်းသော၊ ဝင်းသော ကောင်းကင်ဖြူပြာ၌ တွဲလွဲဆိုင်းလျက်ရှိသည်။ သနပ်ခါးနဲ့သင်းသော အမျိုးသမီးသည် ပိတောက်ပင်ကြီးအား မော့ကြည့်လိုက်သည်။ စိမ်းအုပ် ထူသိပ်သော သစ်ရွက်များကိုသာ မြင်ရသဖြင့် သက်ပြင်းချမိသည်။ မပွင့်သေးဘူးလားကွယ်။

ဥရောပ၌ကား နှင်းရေဖြင့်စွတ်သော သစ်မြစ်ခွေသည် လူးလွန့်ကာ ရှည်မျော အရွက်မျှင်တို့ဖြင့် ခတ်သော ထင်းရှူးပင်သည် မားမားရပ်လျက်ရှိသည်။ ဆောင်း၌ ရေခဲတို့သည် မြေအပြင်ကို ဖုံးလွှမ်းကာ နွေဦးပေါက်သော် ရေခဲပျော်ကျပြီး အညစ်အကြေး သစ်ရွက်သစ်ဆွေးတို့ကို သယ်ယူလျက် စီးဆင်းလေတော့သည်။ ထင်းရှူးရွက်များပေါ်၌ နှင်းပွင့်၊ နှင်းဥ၊ နှင်းခဲ၊ နှင်းထုများတင်လျက်။ ချူသံကလေး တတင်တင်နှင့် စွတ်ဖားလှည်းသည် ပြေးလျက်။ ရွှေရောင်ဆံပင်နှင့် ကောင်မလေးသည် တခစ်ခစ်ရယ်မောကာ လှည်းပေါ်၌ သူ့ချစ်သူနှုတ်ခမ်းအား ကြားဖြတ်စုပ်လျက်။

ကောင်းကင်ကား အံ့မှိုင်းဝေလျက်။ နေရောင်စိုးစဉ်းမျှမရှိ။ ရီဆဲ သီဆဲ။

စမ်းချောင်းထဲသို့ လိမ့်ကျသွားသော သနပ်ခါးနဲ့သင်းသည့် ကောင်မလေးသည် အိပ်မက်မှ လန့်နိုးကာ မိုးတစ်ပြိုက်၏ အသံ၌ ကြည်မောသွားမိသည်။ နောက်တစ်နေ့၌ကား မိုးရေချိုးရသဖြင့် ပိတောက်သည် ရွှေဝါပွင့်များကို သီးလိုက်လေပြီ။ ပထမ ပိတောက်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ်သုံးဆယ်ခန့်က ဥရောပ ထင်းရှူးပင်ရိပ်၌
နေရစ်တော့ ဧည့်ခန်းဆောင် ယဉ်ကျေးပျူငှာသံ၊
ပါမောက္ခ၏ ဘယ်သို့၊ အဘယ်ကြောင့် စူးစမ်းသံ၊
အကျီရှည်ဝတ် သံတမန်၏ ရာဇဏ္ဍေန္တဟန်၊
ယခုကား မြူသနာများကို ဓာတ်ငွေ့ဖြင့်၊ ဝုံးလက်နက်ဖြင့် ဖြေရှင်းပြီကော
ဟူသောကဗျာသစ်သည် ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။
ယင်း အော်ဒင်၏ ကဗျာမပေါ်မီ နှစ်ပေါင်း ၄၀၀ ခန့်က ခရစ်စတိုဖာမာလိုး
က...

ကျုပ်နဲ့အတူ လာနေပြီး
ကျုပ်ရဲ့သက်ထား ဖြစ်လှည့်ပါလား
တောင်ကြားတွေ၊ တောတန်းတွေ
တောင်ကုန်းတွေ၊ လယ်ကွင်းတွေ
သစ်ပင်စုတွေ၊ တောင်စောက်တွေ
ကျုပ်တို့ကို နှစ်လိုနေတယ်ဆိုတာ
သက်သေပြရအောင်လေ

စသည်ဖြင့် သီကုံးခဲ့ပေသည်။

မာလိုးသည် ပြန်လည်ဆန်းသစ်ရေးခေတ် (ဝါ) အဟောင်းကို ပြန်၍ အသစ်လုပ်သောခေတ်က ပြဇာတ်ဆရာဖြစ်သည်။ အော်ဒင်၏ ခေတ်ကား ဥရောပသို့ ဖက်ဆစ်သံခွာကြီးကျရောက်ကာ ပြည်သူများက ခုခံနေသောခေတ်ဖြစ်သည်။ မာလိုးလက်ထက်က မြမြက်ခင်း၌ လဲလျောင်းကာ ကဗျာသီနိုင်သည်။ အော်ဒင်တို့ခေတ်၌မူ သေနတ်သံညံ့နေပေပြီ။

ပိတောက်ရွှေဝါ၏ ရနံ့သင်းပျံ့မျောပါနေသော ပတ်ဝန်းကျင်၌ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၁၀၀ ခန့်က...

တစ်နှစ်တွင် သည်တစ်လ
 တစ်လတွင် တစ်ရက်တည်း
 ခက်ခဲတဲ့ ရက်စုဒ္ဓါ
 ပွင့်ရှာကြ စုံမြိုင်တွင်း
 မြူမင်းလွင်ထန်
 ကြူသင်းတာ ချိန်ယံမတော့
 ငွေဝတ်ဆံ ငုံတန်ညောက်ကယ်နှင့်
 ခါသကြိန် ဂိမာန်ရောက်ပြန်တော့
 သိရ်သရေ ထိန်ဝေလို့ တောက်တဲ့ပြင်
 လမ်းတစ်လျှောက် သင်းတာမို့
 ဆန်းသလောက် မလင်းနိုင်
 (ခင်လေးရယ်) ပန်းပိတောက်မင်း

ဟူသောတေးသံသည် စောင်းခတ်သံနှင့်အတူ စည်ဝေလာခဲ့သည်။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀ ခန့်ကမူ ပိတောက်လှိုင်သော အင်းလျားကန်ရိပ်မှ...
 တသိန် တင့်ပါဘု
 တိမ်မြင့် ရိပြာပြာက
 ကြည်သာသာ ပင့်လေအဖြူးတွင်ဖြင့်
 တိတာတာ ပွင့်ရွှေဖူးငယ်တို့
 လည်ယှက်ကာ ဘယ် ညာ လူးလေတော့
 သူတို့လို ဘယ်သူမြူးခဲ့ပေါ့
 ထူးပါဘိတယ်။
 တဝါဝါ ဆင် သင်္ကန်းရယ်က
 ကမ္ဘာမှာ ဘဝင်ချမ်းစေတဲ့
 သာသနာရွှင်ရွှင်လန်းအောင်လို့
 တမင်မှန်းကာပ သတိဆွယ်
 ရည်ရွယ်တော့သလား။
 ခူးပါနဲ့ကွယ်။
 ပွင့်ဖူးမှာ အဝါခြယ်၍

မာလာအလယ်မှာ
 နွဲ့ချင်တဲ့ နှလုံးရယ်ကြောင့်
 နှစ်ဆုံးကုန် အတာဝင်သို့
 မာန်အင်ကို ဉာဏ်ဆင်ရွေးကာပျံ
 အရေးအခါသာမှ
 ခများမှာ တဂုဏ်ဆန်းရတယ်
 ပန်းပိတောက်များ

ဟူ၍တေးသံထွက်လာသည်။

(၂)

ယင်းပိတောက်ပန်းကဗျာနှစ်ပုဒ်သည် ဘာများခြားနားသနည်း။ စာလုံး ခြားနားသလော၊ သဒ္ဒါခြားနားသလော၊ ဆန်းအလင်္ကာ ခြားနားသလော၊ မခြားနားပေ။ ခေတ်သာ ခြားနားသည်။

သို့သော် စာပေသမိုင်းဆရာများကမူ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၁၀၀ က ကဗျာကို ရှေးဟောင်းကဗျာဟု ခေါ်လိုက်သည်။ အနှစ် ၃၀ ခန့်က ကဗျာကို 'ခေတ်စမ်း' ဟု နာမည်တပ်လိုက်သည်။ ၁၅ နှစ်ခန့်က ကဗျာကို စာပေသစ်ဟု နာမည်မှည့်လေသလားမသိ။ ကဗျာသစ်ဟု ခေါ်ချင်သပဆိုလျှင်ခေါ်။

ဥရောပက စာပေသမိုင်းဆရာတို့ကမူ မာလိးခေတ်၊ အစောဆုံးခေတ် ကဗျာများကို ပြန်လည်ဆန်းသစ်ရေးခေတ်ဟု ခေါ်လိုက်ကြသည်။ တချို့ကလည်း သည်ဘက်နည်းနည်းရွှေ့၍ ပေါင်းကာ ရှေးဟောင်းစာပေ၊ သို့မဟုတ် ဂန္ထဝင်ခေတ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ နောက် သူ့ထက် သစ်လာသည့်ခေတ်ကို စိတ်ကူးယဉ်စာပေခေတ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ အင်္ဂလန်၊ ဂျာမနီ၊ ပြင်သစ်စသော တိုင်းပြည်များ၌ စိတ်ကူးယဉ်စာပေလှုပ်ရှားမှုဟု မှတ်သားကြသည်။ အလွယ်ချုပ်လိုက်လျှင် ရှေးဟောင်းစာပေဝါဒ (ဝါ) ဂန္ထဝင်ဝါဒဆိုသည်မှာ စည်းကြီးကမ်းကြီးနှင့် အချိုးကျကျ အပိုးသေသေ ရေးသားစီကုံးမှုပင်ဖြစ်သည်။ နောက်လူများက ယင်းစည်းကမ်းကြီးသောစနစ်ကို မလွတ်လပ်ဟု ဆိုကာ စိတ်ကူးကိုဖြန့်၍ အယဉ်အနွဲ့ စီကုံးကြသည်ကို စိတ်ကူးယဉ်စာပေဝါဒဟု ခေါ်လိုက်ကြသည်။ ရှေးဟောင်းဂန္ထဝင်စာပေဝါဒကို စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒကို တော်လှန်ခြားနားသည်ဟု အနောက်စာပေသမိုင်းဆရာ၊ ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဆိုကြသည်။

စိတ်ကူးယဉ်စာပေဝါဒကို တစ်ဖန် သရုပ်ဖော်စာပေက တော်လှန်ခြားနားသည်ဟု ဆိုကြသည်။ တစ်ဖန် အနောက်ဆရာများကပင် သရုပ်ဖော်စာပေဝါဒကို စိတ်ကူးယဉ် သစ် စာပေဝါဒက ထပ်ဆင့်တော်လှန်ပြန်ပြီဟု သဘောတရားသစ်ထုတ်ကြသေးသည်။ ဤကား ဥရောပဆရာတို့အလို။

ဆိုဗီယက်စာပေဆရာတို့က ဤအယူအဆကို လက်မခံ။ စိတ်ကူးယဉ်စာပေ ဝါဒနှင့် သရုပ်ဖော်စာပေဝါဒ။ စိတ်ကူးယဉ်စာပေဝါဒမှာ ဘဝနှင့်ကင်းကွာ၍ သရုပ် ဖော်စာပေဝါဒမှာ ဘဝကို ဖော်ကျူးသည်။ ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်ဖော်စာပေဝါဒသည် ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေးစာပေဖြစ်၍ ဆိုရှယ်လစ်ယဉ်ကျေးမှု၏ လမ်းညွှန်ဖြစ်သည်။

ပိတောက်ပန်းကဗျာများ၌ ခြားနားသည်ကား သမိုင်းခေတ်၊ လူမှုရေးခေတ် ဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်း စာပေဝါဒကိုကံတံဖြင့်တိုင်းလျှင် ရှေးဟောင်းစာပေကို ဂန္ထဝင်ဝါဒ၊ ခေတ်စမ်းကို စိတ်ကူးယဉ်စာပေဝါဒဟု နာမည်တပ်ရဖို့ရှိသည်။

သို့သော် မြန်မာပြည်သို့ ဖြတ်သန်းလာသော စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး ခေတ်အရ မှု မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ခေတ်၊ အရင်းရှင်နယ်ချဲ့လက်အောက်ခံခေတ်၊ ဖက်ဆစ်တော် လှန်ရေးခေတ်၊ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းရေးခေတ်၊ ဓနရှင်ဒီမိုကရေစီခေတ် (ဖဆပလခေတ်) စသော နိုင်ငံရေးခေတ်များအရ အကဲဖြတ်လျှင်ကား ရှင်းပေသည်။ ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အရင်းရှင်နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဆိုရှယ်လစ်ဦးတည်ရေး စသော တော်လှန်ရေးခေတ်၊ (ဝါ) လူထုလှုပ်ရှားမှုများဖြင့် ပိုင်းရပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ စာပေကို ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်သလား၊ အရင်းရှင်ဆန့်ကျင်သလား၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင် သလား၊ ဆိုရှယ်လစ် ဦးတည်သလား စသည်ဖြင့် အကဲဖြတ်ရပေမည်။

အမှန်ကန်ဆုံးသော အဆုံးအဖြတ်ကား လူထုလှုပ်ရှားမှုခေတ်များဖြင့် တိုင်း ခြင်းပင် မဟုတ်ပေလော။

(၃)

မောင်သာနိုးသည် ‘ထင်းရှူးပင်ရိပ်’ ဥရောပကဗျာများ ဘာသာပြန်စာအုပ် ၌ ဥရောပကဗျာအချို့ကို ဘာသာပြန်ရင်း မြန်မာစာပေ (အထူးသဖြင့် ကဗျာ) ကို အကဲဖြတ်ထားသည်။

မောင်သာနိုးသည် မြန်မာကဗျာပရိသတ်ကို ဥရောပကဗျာဖြင့် မိတ်ဆက်ပေး သည့်အတွက် သူ့အား ကျေးဇူးတင်ဖွယ်ရာပင်။ စာကြောင်းလိုက် တိကျစွာ ဘာသာ

ပြန်ထားသည်။ စကားလုံးသုံးနှုန်းပုံမှာ နိုင်ငံခြားဆန်သည်၊ နိုင်ငံခြားရသပါအောင် ကြိုးစားထားခြင်းဖြစ်သည်။

သူက “မော်ဒန်ကဗျာရယ်လို့ မူးလို့မှ ရှုစရာမရှိသေးပါဘူး” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဒါပေမဲ့ နောက်ကျနေတာက များနေသေးတယ်။ အဲဒီများတဲ့အထဲမှာ စာပေက ထိပ်ကပြေးနေတယ်” ဟု ညည်းသလိုက်သည်။

မောင်သာနိုး ‘မော်ဒန်မြန်မာကဗျာ’ ဟုခေါ်သော ကဗျာမှာ ယနေ့ခေတ်သစ် မြန်မာကဗျာလမ်းကြောင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်သည်။ မမှားတန်ရာပါ။

မောင်သာနိုးသည် မြန်မာစာပေကို အနောက်စာပေခေတ် စီးဆင်းလာသော ပုံစံနှင့် ရှုမြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ အနောက် (အထူးသဖြင့် အရင်းရှင်အနောက်) ကိုက်တံဖြင့် တိုင်းသောအခါ အနောက်မှာကဲ့သို့ မြန်မာကဗျာသည် အဆင့်ဆင့် မစီးဆင်းသဖြင့် အားမရကာ နောက်ကျနေပါကလားဟု ပူပန်သောကရောက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ စင်စစ် သူသည် စီးဆင်းနေသော ရေအလျဉ်ကို နယ်နိမိတ်တိုင် စိုက်ထူနေခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အနောက်စိတ္တဇဝင်နေသည်။

အနောက်၌ အနုပညာသည် အနုပညာအတွက်ဟူသော ဝါဒအောက်၌ အမျိုးမျိုးသော အသွေးအဆင်များရှိနေသည်။ အနာဂတ်ဝါဒ၊ စိတ်ကူးရုပ်ပုံဝါဒ၊ အမှတ်အသား သင်္ကေတဝါဒ၊ စိတ်ထင်ဟပ်ချက်ဝါဒ၊ ခံစားမှုဖွင့်ဟချက်ဝါဒ၊ သရုပ်လွန်ကဲဝါဒ၊ ဘဝတည်မြဲရေးဝါဒ စသည်အားဖြင့် များလှသောင်းသောင်းရှိသည်။ ယင်းတို့သည် အရင်းရှင်စိတ္တဇဝါဒများသာ ဖြစ်ကုန်၏။ တိမ်ကောနေသော အရင်းရှင် အနုပညာအတွင်း၌ ဘောင်ဘင်ခတ်နေကြသည်။ တစ်ဝါဒီနှင့် တစ်ဝါဒီ သတ်ပုတ်လုံးထွေးနေကြသည်။ အားကျစရာမဟုတ်ပေ။

မောင်သာနိုးသည် ရှေးဟောင်းဂန္ထဝင်စာပေဝါဒမှ စိတ်ကူးယဉ် စာပေဝါဒကို ပြောင်းရမည် စသည်အားဖြင့် တရားသေကြည့်ကာ မြန်မာကဗျာသည် အထီးကျန်နေသည်၊ အဆက်ပြတ်နေသည်ဟု မြင်နေပုံရသည်။ အရင်းရှင်စနစ်လောင်းရိပ်အောက်မှ အထီးကျန်ခြင်း၊ အဆက်ပြတ်နေခြင်းသည် ကောင်းပင် ကောင်းသေးသည်သာ။

အာရှ၊ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိကတိုက်တို့၌ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး အရေးတော်ပုံကြီးသည် ရိုက်ခတ်လှုပ်ရှားနေသည်။ မည်သည့်စီးပွားရေးစနစ်တွင်ပင် ရှိပါစေ၊ ပဒေသရာဇ်မြေရှင်စနစ်သည်ဘက် နောက်ကျချင်ကျ၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်

ရေးအောင်ပွဲရပြီး (ဝါ) လူမှုရေးနှင့် အမျိုးသားရေး ဖိနှိပ်မှုတို့မှ ကင်းပပြီး ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ် တည်ဆောက်နိုင်လျှင် အရင်းရှင်စနစ်သို့ ငုံ့ဝင်တန်းစီစရာ မလိုဘဲ ခုန်ကျော်ဖြတ်သန်း၍ ပြည်သူ့ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် တည်ဆောက်နိုင်ပေသည်။ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအောင်ပွဲသည် ကြီးမားသော စွမ်းအင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာကဗျာသည်လည်း ထိုအတူ အနောက်ပုံစံကဲ့သို့ အဆင့်ဆင့်ဖြတ်သန်း ရန်မလိုဘဲ (မော်ဒန်မြန်မာကဗျာဟုဆိုသော) ခေတ်သစ် မြန်မာကဗျာပေါ်ထွန်းနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ယင်းခေတ်သစ် မြန်မာကဗျာမှာ ဆိုရှယ်လစ် ဦးတည်ချက်ညွှန်းသော ပြည်သူတို့၏ တော်လှန်ရေးများကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြရမည်ဟူသော ဆိုရှယ်လစ် သရုပ် ဖော်စာပေဝါဒ၌ အခြေစိုက်ရပေမည်။

စကားပြေစာပေ ပုံသဏ္ဍာန်များ

(က)

စကားပြေကို လေ့လာရာတွင် ကျွန်တော်၏ စကားပြေကို အရင်းခံထားကာ ကျွန်တော်နှင့် ခေတ်ပြိုင်စကားပြေကို နောက်ခံကားပြုလျက် သုံးသပ်လိုခြင်းမှာ အကြောင်းရှိပါသည်။ ကျွန်တော်၏ စကားပြေကို အရင်းခံထားရခြင်းမှာ ကျွန်တော်၏ စကားပြေကို စံအဖြစ် သဘောထားခြင်းမဟုတ်။ ကျွန်တော်၏ အနှစ် ၄၀ ကျော် စာပေအတွေ့အကြုံ၊ သို့မဟုတ် စကားပြေအတွေ့အကြုံကို ဖော်ပြလို၍ဖြစ်သည်။ စာပေအတွေ့အကြုံဟူရာ၌ ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်းလာခဲ့သော ခေတ်ကာလ၊ သို့မဟုတ် ခေတ်ပြိုင်ကာလပါ ပါဝင်လျက်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ခေတ်ပြိုင်ကာလတွင် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ယဉ်ကျေးမှုရေးတို့၏ ထင်ဟပ်ချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ စာပေ၊ အနုပညာတို့မည်သည် ယင်းသူ၏ပတ်ဝန်းကျင်၊ သမိုင်းခေတ်ကို တုံ့ပြန်သော အပြုအမူတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်မဟုတ်လား။

ကျွန်တော်၏ စာပေဘဝ၌ ကဗျာက စတင်ရေးသားသည်မှန်သော်လည်း ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် စတင်ပါရှိသည်ကားစကားပြေ။ မှန်ပြာရီအမည်ရှိ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုလေးတစ်ပုဒ်မှ မှီး၍ထားသော ဘာသာပြန်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်။ ၁၉၃၄ ထုတ် တက္ကသိုလ်သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းတွင်ပါသည်။ မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါလာပြီဆိုတော့ မိမိကိုယ်ကို အထူးသဖြင့် စကားပြေကို ယုံကြည်လာခြင်းသဘောပင်။ မှီးထားသောဝတ္ထုဖြစ်သဖြင့် ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးဉာဏ်ကား မဟုတ်ပေ။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ၈ တန်းကျောင်းသားဖြစ်သည်။ ကျောင်းသုံး

အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ထဲမှ မှီးခြင်းဖြစ်သည်။ စကားပြေအရေးအသားလေ့ကျင့်မှုအဖြစ် သဘောထား၍ရသည်။ ထိုနှစ်ကုန်ခါနီးတွင် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၌ ကျွန်တော်၏ ပထမဆုံး ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့်ပါသော ရတုပိုဒ်စုံကဗျာပါလာသည်။ ကဗျာပါလာ၍ ဝမ်းသာသော ခံစားမှုကိုကား ယနေ့တိုင် အမှတ်ရလျက်ရှိနေသေးသည်။

ထိုအခါက စကားပြေကို လက်တည့်စမ်းသည့်သဘောမျှသာ သဘောထား ခဲ့သည်။ ကဗျာလောက် မတပ်မက်ခဲ့။ ထိုကစ၍ မှီးသောဝတ္ထုများ ဆက်ပို့ကြည့်ရာ ရှမ်းပြည်နယ် သီပေါမှထုတ်ဝေသော ရတာသိနာမ်ဂျာနယ်၌ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ပါလာပြန် သည်။ ယင်းတစ်ပုဒ်ကား ဂန္ဓမာတောင်ဝတ္ထု။ ကောင်း မကောင်းကား မမှတ်မိတော့။ သို့သော် ထူးခြားမည် တယ်မထင်။ ပြန်ဖတ်မကြည့်၍ မပြောနိုင်။ ထိုအခါက ရေး သားဖွဲ့နွဲ့နေကြသော စကားပြေမျိုးပင် ဖြစ်မည်ဟု မှန်းကြည့်မိသည်။ အစဉ်အလာ ရေစီးအတိုင်း စုန်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်နိုင်သည်။ ဝါကျကို အမြဲတမ်း '၏' နှင့်ချည်း ဆုံးထားမည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် အများရေးဖွဲ့သလိုပင် လိုက်ရေးမည် ထင်သည်။ ရေးသာရေးလိုက်သည်။ မိမိ၏စိတ်ထဲက မိမိ၏ခံစားမှု၊ မိမိ၏အတွေး အခေါ်တို့ကို ဖော်ပြသောစာ မဟုတ်ပေ။ ထိုအခါကသော် မူရင်းအင်္ဂလိပ်စကားလုံး များကိုပင် မမြင်တော့ဘဲ မှီးထားသော မြန်မာစကားလုံးများကိုသာ မြင်လျက်ရှိမည် ထင်သည်။ အင်္ဂလိပ်မူရင်းဝတ္ထု၏အမည်ကိုပင် မထည့်။ မှန်ပြာရီ၊ ဂန္ဓမာတောင် စသော မိမိနှစ်သက်သည့်စကားလုံးများ တပ်ထားသည်ကိုကြည့်။ ယင်းသို့မှီး၍ ဘာသာပြန်သော စနစ်ကို စာပေသမိုင်းဆရာတချို့က 'မြန်မာမှုပြုသည်' ဟု ဆိုလိုက် ကြသည်။ ဆရာကြီးရွှေဒေါင်း၏ စုံထောက်မောင်စံရှား၊ ရူပနန္ဒီ စသောဝတ္ထုများကို မြန်မာမှုပြုရာတွင် စံတင်လောက်သောဝတ္ထုများအဖြစ် ကိုးကားတတ်ကြသည်ကို တွေ့ ရပေမည်။ ကျွန်တော်လည်း ယင်းဝတ္ထုများကို ငယ်စဉ်က ကြိုက်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော် စကားပြေရေးစ၊ အမှီးဝတ္ထုများ ရေးစဉ်က ယင်းဆရာကြီးရွှေဒေါင်း၏ဝတ္ထုများကို ဖတ်နေသောကာလပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ထိုအခါ ဆယ်ကျော်သက်ကျောင်းသားဘဝက တပ်မက်သည်က ကဗျာ၊ လက်တည့်စမ်းရေးနေသည်က မှီးသောဝတ္ထု၊ စကားပြေ။ ယင်းစကားပြေအတွေးအကြံ များကစ၍ ကျွန်တော်၏စကားပြေကို စတင်သုံးသပ်ကြည့်ရပေမည်။

(ခ)

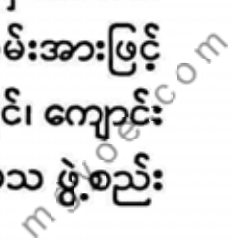
ကဗျာများကို ဆက်တိုက်သိဖွဲ့လျက်ရှိစဉ်ပင် စကားပြေကို ကြိုးကြားရေးခဲ့သည်။ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးဖြင့် ဝတ္ထုရေးကြည့်သေးသည်။ ဓာတ်ပုံရှင်အမည်ရှိ ဝတ္ထု၊ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ပင်ပို့သည်။ သို့သော် မပါလာပေ။ မိုးသောဝတ္ထုကတော့ပါသည်။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးဉာဏ်က ညံ့သေးကြောင်း သက်သေထူလျက်ရှိပေသည်။

ယင်းသို့ မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာလုံးကို မေ့ပြီး မြန်မာစကားလုံးကိုမြင်ကာ ကျေနပ်လျက်ရှိစဉ် ဆောင်းပါးစကားပြေများလည်း စမ်းရေးသည်။ တက်ခေတ်စာစောင်၌ 'စောထွတ်' ကလောင်အမည်ဖြင့် ဆောင်းပါးတိုကလေးပို့ရာ ပါလာသည်။ တက်ခေတ်စာစောင်မှာ နောက်မထွက်ဖြစ်တော့၍ မပို့ရတော့။ ယင်းတက်ခေတ်စာစောင် ထုတ်ဝေသော အယ်ဒီတာမှာ ထိုခေတ်က ခေတ်စမ်းစာပေကို ဝေဖန်သော ရွှေတိုင်သန်းနွယ်ထုတ်ဝေသည့် စာပေမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ဖြစ်သည်ဟု နောင်သိလာရသည်။ ထို့နောက် တစ်ဖန် ဒဂုန်သို့ပင် 'ပျို့စာဆို' ဟူသော စာပေဆောင်းပါးပို့လိုက်ရာ ပါလာသည်။ ပျို့စာဆိုဟူသည်မှာ ပျို့လင်္ကာကိုဖွဲ့သော စာဆိုမဟုတ်။ အမျိုးသမီးစာဆိုကို ပျို့စာဆိုဟု ခေါ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ရှေးခေတ်က ကဗျာလင်္ကာရေးဖွဲ့သူ အမျိုးသမီးစာဆို၏ ကဗျာများကို ကိုးကားကာ ဖော်ပြထားသော ဆောင်းပါးဖြစ်သည်။ စာပေအကဲခတ်ဆောင်းပါးမျိုး။ သို့သော် ထိုအခါက ကျွန်တော်မှာ ကိုးတန်းကျောင်းသားမျှသာဖြစ်ရာ ကဗျာစာပေကို အကဲဖြတ်ဖို့ စွမ်းရည်မရှိနိုင်ပေ။ မည်သို့ဖွဲ့နွဲ့ထားကြောင်း ကူးယူဖော်ပြရုံသာသာမျှသာ ဖြစ်လိမ့်မည်ထင်သည်။ ပြန်မဖတ်ရ၍တော့ မပြောနိုင်ပြီ။ ၁၉၃၈ တွင် တက္ကသိုလ်ရောက်သောအခါ 'ဆောင်းပါးရှင် ဦးတိုး' ဟူသော စာပေဆောင်းပါးရေးဖူးသည်။ ရာမရကန် ဦးတိုး၏ ရတုများကို အကဲဖြတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် နှစ်သက်ပုံကို ရတုစာပိုဒ်များကိုးကား၍ ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုနှစ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် နှစ်ပတ်လည်မဂ္ဂဇင်းတွင်ပါသည်။ မဂ္ဂဇင်း မြန်မာစာကဏ္ဍစာတည်းမှာ မြန်မာစာဌာန၊ နည်းပြဆရာ လှဖေ (ယခု ဒေါက်တာလှဖေ၊ လန်ဒန် တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခ) ဖြစ်သည်။ နောက်နှစ်များတွင် ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း မြန်မာဝတ္ထု၊ မြန်မာဝတ္ထုများ စသော စာပေဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများရေးသည်။ ဒဂုန်၌ ပါလာကြသည်။ တကယ်ကတော့ ကျွန်တော်သည် ကျကျနန ဝေဖန်တတ်မည်မထင်။ ထိုခေတ်အခါက ရေးနေကြသော စာပေဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများ (ထိုအခါက စာပေဝေဖန်ရေးဟူသော ဝေါဟာရသည်ပင် အတည်မဖြစ်လှသေး) ဖတ်ကာ ရေးခြင်းဖြစ်

မည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများလည်း ဖတ်စပြုနေပြီ။ စစ်ပြီးခေတ်၌ ကား ကျွန်တော်သည် ဝေဖန်စာများ တော်တော်ရေးဖြစ်သည်။ အတိုအထွာ စာပေ၊ အနုပညာဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများ စုပေါင်းကာ ထုတ်ဝေရာ စာမျက်နှာ ၄၀၀ မှ ၇၀၀ အထိ စာအုပ်လေးအုပ်လောက် ဖြစ်လာ၍ ကျွန်တော်ပင် အံ့ဩမိသည်။ ပထမ အုပ်က စာပေသဘောတရား၊ စာပေဝေဖန်ရေး၊ စာပေလှုပ်ရှားမှု (၁၉၆၇)။ ဒုတိယ အုပ်က အယ်ဒီတာစားပွဲ၊ စာပေ၊ အနုပညာဝေဖန်ရေးနှင့် ပန်းနုရောင်အို (၁၉၇၀)။ တတိယအုပ်က စာလုံး၊ ဆေးစက်၊ စောင်းကြိုးနှင့် ကတ္တီပါကားလိပ်။ စတုတ္ထအုပ်က သင်္ဃာတင်ပြန်တော့ (၁၉၇၄)။ စစ်ပြီးခေတ်၌ ကြီးပြင်းလာသော လူငယ်များမှာ ဝေဖန်စာကို ဖတ်ဖြစ်ကြမည်ထင်သည်။ ကဗျာပြီးနောက် သူတို့၏ ဒုတိယအကြိုက် ထဲတွင် ဝေဖန်စာပါသည်ကို တွေ့ရသည်။ စကားပြေထဲတွင်တော့ ပထမအကြိုက်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဝေဖန်စာဟူရာ၌ ကျွန်တော်သည် စာပေ၊ အနုပညာ ဝေဖန်ရေးသာမက နိုင်ငံရေးဝေဖန်စာများလည်း အထူးသဖြင့် စစ်ပြီးခေတ်၌ ရေးဖြစ်သည်။ နာမည်ဂုဏ် နှင့် ရေးသည်လည်းရှိသည်။ ယင်းနိုင်ငံရေးဝေဖန်စာများကိုတော့ စာအုပ် မထုတ် ဖူးသေးပေ။ စစ်မဖြစ်ခင် ခေတ်ကပင် တစ်ပုဒ်စ နှစ်ပုဒ်စ ရေးဖူးသည်။

၁၉၃၉၊ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်းက ကိုဘဟိန်းနှင့် ကျွန်တော် တို့ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းသို့ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ ပြန်လာသောအခါ ရှမ်းပြည်နယ် ခရီးသွားမှတ်တမ်းကို ရေးဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ထုတ်ဝေ သော အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း (၁၉၄၀-၄၁) ၌ပါသည်။ ခရီးသွားမှတ်တမ်းကို ဝတ္ထုဟန်၊ ရသအဖွဲ့အနွဲ့ဖြင့် ရေးဖြစ်သည်။ နောက်စစ်ပြီးခေတ်ကာလ၌ ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီး သွားမှတ်တမ်းများ ရေးသောအခါ ယင်းဝတ္ထုဟန်၊ ရသအဖွဲ့အနွဲ့မျိုးဖြင့်ပင် ရေးသား သည်။ ခရီးသွားမှတ်တမ်းများကို စုပေါင်းကာ 'ဧရာဝတီ၊ ယန်စီ၊ ဖော်လကာ' အမည် ဖြင့် စာအုပ်အဖြစ်ထုတ်သည်။ (၁၉၇၂)။

ဆိုပါတော့... စစ်မဖြစ်မီ ၁၉၄၀ လောက်အထိ ကျောင်းသားအရွယ်က ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ဝေဖန်စာ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်း စသော စကားပြေများကို ဟိုနည်းနည်း၊ ဒီနည်းနည်း ရေးဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ စကားပြေစာရေးသက် ခြောက်နှစ်လောက် အတွင်း ရေးဖြစ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ယင်းသို့ စာပေသက်တမ်းအားဖြင့် နုနယ်သေးသော၊ အသက်အားဖြင့်လည်း ငယ်သေးသော ၂၀ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျောင်း သားဘဝသည် စာရေးသူတစ်ယောက်အနေဖြင့် လမ်းလျှောက်သင်စ၊ မပီမသ ဖွဲ့စည်း

စအရွယ်အဆင့်ဟု သတ်မှတ်ရမည်ထင်သည်။ သူ၏အာရုံခံစားမှုရှိမည်။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ ရိုက်ခတ်မှုရှိမည်။ သမိုင်းခေတ်တစ်ခေတ်ကို ဖြတ်သန်းသော အတွေ့အကြုံရှိသလောက်ရှိမည်။ သို့သော် ကျောင်းသားဖြစ်သဖြင့် စီးပွားရေးဘဝ အတွေ့အကြုံနည်းမည်။ လူ့သဘာဝများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုနည်းမည်။ ယင်းသို့ ဘဝအတွေ့အကြုံ မစုံလင် မနက်ရှိုင်းသဖြင့် လူ့ဘဝအကြောင်း၊ လူ့သဘာဝအကြောင်း စိစစ်ထုတ်နုတ်၍ ဖွဲ့နွဲ့ ရသောဝတ္ထု၊ စကားပြောဘက်၌ အားနည်းနေသည်ဖြစ်မည်။

ဤကား စစ်မဖြစ်မီခေတ်၊ အသက် ၂၀ အရွယ်အထိ ရေးခဲ့သော ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ စာပေဝေဖန်စာ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်း စသော စကားပြေများကို အကြမ်းအားဖြင့် သုံးသပ်ကြည့်မိခြင်းဖြစ်သည်။ စကားပြေ၏ ကိုယ်မနိုင်တနိုင် မတ်တတ်ရပ်စအဆင့်မှစတင်၍ ခြေရာကောက်ကြည့်ခြင်းသဘော။

(ဂ)

၁၉၄၀ အထိ ကျွန်တော် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးစာပေဝေဖန်စာ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်း စသော စကားပြေ စာပေပုံသဏ္ဍာန်များကို ရေးဖူးပြီ။ ထိုကာလတိုကလေးအတွင်း၌ ကျွန်တော်သည် ကဗျာပင် အရေးကျဲသွားသည်ကို တွေ့ရသည်။

၁၉၄၆ က တာရာမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေသောအခါ ကျွန်တော် စကားပြေ စာပေပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခု ရေးဖွဲ့ဖြစ်သည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေပုံသဏ္ဍာန်၊ တာရာမဂ္ဂဇင်း၌ ခေါင်းစဉ်ငယ်တပ်စဉ်က 'လူကိုလေ့လာခြင်း' ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၅ ၌ စုပေါင်းကာ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေသောအခါ 'ရုပ်ပုံလွှာ' ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ ပထမဦးဆုံး ရေးသော စာကား၊ အောင်ဆန်း၊ သို့မဟုတ် အရိုင်း။ (၁၉၄၆)။

နောက်ထပ်လည်း ရုပ်ပုံလွှာများ ရေးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားများသာမက စာရေးဆရာ၊ ပန်းချီဆရာ စသော အနုပညာရှင်များ၏ ရုပ်ပုံလွှာများ ပါလာသည်။ ရုပ်ပုံလွှာအဖွဲ့အနွဲ့ဟူသော စကားပြေ စာပေပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခု။

ကျွန်တော် ကိုအောင်ဆန်း၏ ရုပ်ပုံလွှာကို ရေးဖွဲ့တော့ အသက် ၂၆ နှစ်ခန့်ရှိပြီ။ သိပ်မငယ်လှတော့။ အသက်သည် ဘဝအတွေ့အကြုံကို ရေတွက်နိုင်သည်။ သမိုင်းခေတ်ကို တိုင်းတာနိုင်သည်။

အခြားစကားပြေပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခု ရေးဖူးသေးသည်။ သမိုင်းမြင်ကွင်း။ နောင်နှစ်ကြာလာသော် သမိုင်း၊ သို့မဟုတ် သမိုင်းမှတ်တမ်း။ မှတ်မိသမျှ မှတ်တမ်းဟု

ခေါ်ချင်ခေါ်ကြမည်။ ဦးအောင်ဆန်း၏ နောက်ဆုံးနေ့။ (၁၉၄၇) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လုပ်ကြံခံရသည့်နေ့က မြင်ကွင်းနှင့် ခံစားမှုကို ဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။

စကားပြေရေးသားမှုသည်ပင်လျှင် အတွေ့အကြုံနှင့် ဆိုင်လေမည်လား။ စကားပြေသည် လူ့ဘဝအကြောင်း၊ လူ့သဘာဝအကြောင်း၊ ကျယ်ပြန့်သော လူ့လောက လူ့ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း ရေးသားဖော်ပြသော စာပေပုံသဏ္ဍာန်ပေလော။

ဤနေရာ၌ ကဗျာက ပေါ်လာသည်။ ကဗျာကို ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကြီးသည်ဖြစ်စေ ဘဝအတွေ့အကြုံ နည်းသည်ဖြစ်စေ၊ များသည်ဖြစ်စေ၊ စုံလင်သည်ဖြစ်စေ၊ မစုံလင်သည်ဖြစ်စေ၊ အာရုံခံစားမှုအင်အားကောင်းလျက် ကဗျာကောင်း (ကဗျာကောင်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်းကို မဖွေရှာသေးဘဲ) ရေးနိုင်သည်။ ငယ်ငယ်နှင့် ကျော်ကြားသော ကဗျာဆရာများ ရှိတတ်ကြသည်။ ငယ်ငယ်နှင့် ကျော်ကြားသော စကားပြေဆရာကား ရှားမည်ထင်သည်။ သည်တော့ စကားပြေနှင့် ဘဝအတွေ့အကြုံ မည်မျှဆက်စပ်သည်၊ မည်သို့ဆက်စပ်သည် စသည်များကိုလည်း ဆက်လက် စူးစမ်းရှာဖွေကြရပေဦးမည်။

ကျွန်တော်ရေးခဲ့သော ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ စာပေဝေဖန်စာ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ ရုပ်ပုံလွှာအရေးအဖွဲ့၊ သမိုင်းမှတ်တမ်း စသော စကားပြေ စာပေပုံသဏ္ဍာန်များအနက် ယနေ့စာဖတ်သူ လူငယ်တို့၏ စကားပြေထဲတွင် ပထမအကြိုက် (ကဗျာပါ ပါလာလျှင်တော့ ဒုတိယအကြိုက်) တစ်ခုဖြစ်သော ရုပ်ပုံလွှာအရေးအဖွဲ့ကို ဘာကြောင့် ကြိုက်ကြသလဲကို ရှာဖွေကြည့်ချင်သည်။ ဝေဖန်စာနှင့် ခရီးသွားမှတ်တမ်း စသည်တို့ကို နောက်ဆက်လက်စူးစမ်းရပေမည်။ ဝတ္ထုကိုတော့ နောက်ဆုံးမှ။

ရုပ်ပုံလွှာအရေးအဖွဲ့ သူတို့ကြိုက်သည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ ဘာကြောင့်လဲ။ အဖွဲ့အနွဲ့ကြောင့်လား၊ အရေးခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်လား၊ နောက်ခံကားကြောင့်လား၊ သမိုင်းမြင်ကွင်းများ ပါနေ၍လား၊ သည့်အပြင် ယနေ့ လူငယ်စာဖတ်သူ (လူလတ်ပိုင်းကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါမည်) ကိုယ်စီကိုယ်စီ၏ အခြေခံ ခံစားမှုသည်ကော မဆိုင်ပေဘူးလား။ စာပေခံစားရာတွင် အကြိုက်ဟူသည် အဘယ်နည်း စသော ပုစ္ဆာများကို အဖြေရှာရပေမည်။ စာဖတ်သူတို့နှင့် ညှိကြည့်ရပေမည်။ သို့မှသာ စာဖတ်သော ပြည်သူနှင့် စာရေးသူတို့ ဆက်စပ်မည်မဟုတ်ပါလား၊ ဟုတ်ကဲ့။

ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုနှင့် စာပေပရိသတ်

(က)

စာပေခေတ်အဆက်ဆက်တွင် ဖွဲ့နွဲ့သူ စာရေးဆရာနှင့် သူ၏စာပေပရိသတ် ရှိစမြဲ။ စာရေးဆရာသည် သူ၏ စာပေသက်တမ်းတစ်လျှောက် စာပေများ ရေးသား ဖွဲ့နွဲ့သည်။ သူ့အဖွဲ့အနွဲ့စာပေကို နှစ်သက်သူ စာဖတ်ပရိသတ်သည်လည်း ရှိနေ သည်။ သို့သော် စာဖတ်ပရိသတ်၏ အနေအထားကို သတ်မှတ်ရန် လွယ်ကူသည် မဟုတ်။ စာရေးဆရာတစ်ယောက်၏ စာပေသက်တမ်း ၅၀။ ယင်းသက်တမ်းတွင် စာဖတ်ပရိသတ်၏အနေအထားကို သတ်မှတ်ရန် လွယ်ကူသည်မဟုတ်။ စာရေးဆရာ တစ်ယောက်၏ စာပေသက်တမ်း ၅၀၊ ယင်းသက်တမ်းတွင် စာဖတ်ပရိသတ်သည် သက်တမ်း ၅၀ တစ်လျှောက်လုံး စာဖတ်လာသည်ဟု မပြောနိုင်ပေ။

သူရေးစက စာကိုဖတ်ပြီးနောက် မဖတ်သော စာဖတ်သူလည်းရှိသည်။ သူ စာပေသက် နှစ်ခုက စာကိုမဖတ်ဖြစ်ဘဲ နောက်ပိုင်းကျမှ ဖတ်သော ငယ်ရွယ်သော စာဖတ်ပရိသတ်လည်း ရှိနိုင်သည်။ စာဖတ်ပရိသတ်သည်လည်း ခေတ်အပိုင်း၊ စာ ဖတ်ပရိသတ်အပိုင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးခြားနားလျက်ရှိနိုင်သည်။ စာရေးဆရာ တစ်ဦး၏ ကဗျာတစ်ပုဒ်၊ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်သည်လည်း သူ၏ စာပေသက်တမ်းတစ် လျှောက် စာဖတ်သူများ နှစ်သက်စွဲလမ်းသွားနိုင်သည်။ ငယ်ရွယ်နုနယ်သော စာဖတ် ပရိသတ်က နှစ်သက်သူ၊ ကြီးရင့်လာသော စာဖတ်ပရိသတ်က နှစ်သက်သူ စသည် ဖြင့်လည်း အမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနားနိုင်သည်။ ထိုအခါ စာရေးဆရာနှင့် စာဖတ်

ပရိသတ် မည်ကဲ့သို့ ဆက်သွယ်သနည်း။

(ခ)

ကျွန်တော်၏ စာပေသက်တမ်း အနှစ် ၆၀ ခန့်အတွင်း ခေတ်များကို ဖြတ်သန်းခဲ့သည်။ မျိုးဆက်များကို ဖြတ်သန်းခဲ့သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ရွယ်တူတန်းတူသည် ပထမမျိုးဆက်ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော့်ထက် အနှစ် ၄၀ ငယ်ရွယ်သူသည် ဒုတိယမျိုးဆက် ဖြစ်မည်။ ကျွန်တော့်ထက် အသက် ၆၀ ခန့် ငယ်ရွယ်သူသည် တတိယမျိုးဆက် ဖြစ်မည်။ ယင်းမျိုးဆက်များကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရာ မည်သည့်မျိုးဆက်သည် ကျွန်တော်၏ စာပေကို ဖတ်နိုင်သနည်းဆိုသော သူ၏ပရိသတ်ကို စူးစမ်းရာမှာ သိပ်တော့ မလွယ်။ အကြမ်းအားဖြင့် ကျွန်တော့်စာဖတ်ပရိသတ်သည် တတိယမျိုးဆက် ဖြစ်မည်ဟု ခေတ်ပြိုင်သဘော မှန်းဆကြည့်လိုက်သည်။

ကျွန်တော့်ထံသို့ စာပေမွေ့သူများ လာရောက်ကြရာ ဒုတိယမျိုးဆက်နှင့် တတိယမျိုးဆက်တို့များသည်။ အထူးသဖြင့် တတိယမျိုးဆက်က များနေသည်။ ယင်းအထိအတွေ့ကို အခြေခံ၍ ကျွန်တော်၏ စာဖတ်ပရိသတ်ကို မှန်းဆကြည့်ခြင်း ဖြစ်မည်။ မည်မျှအထိ မှန်ကန်သည်ကိုတော့ မပြောတတ်။ လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ် သက်တမ်းအတွင်း မဂ္ဂဇင်းသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာကြရာ ယင်းမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ တို့က ကျွန်တော့်ထံ စာများတောင်းကြသည်။ သူတို့သည် ခေတ်ပြိုင်စာပေ၊ သို့မဟုတ် ခေတ်ပြိုင်ခံစားမှုစာပေကို ကိုယ်စားပြုသူများဟု နားလည်လိုက်သည်။

ဤအသံများမှာ အသက် ၃၀ မှ ၅၀ ဝန်းကျင် လူငယ်၊ လူလတ်များ ဖြစ်မည်ဟု မှန်းဆကြည့်မိသည်။ သူတို့သည် ဒုတိယမျိုးဆက်နှင့် တတိယမျိုးဆက်ကို ကိုယ်စားပြုသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်း ၁၉၉၁ က ကျွန်တော်၏ ဝတ္ထုစုစာအုပ် ဒုတိယနှိပ်ခြင်း ထွက်လာသည်။ စာအုပ်ကြော်ငြာထဲတွင် ကျွန်တော်၏ စကားရပ်ထဲ မှ စာစုတစ်ခု ကောက်နုတ်ပြီး “ယနေ့ စာဖတ်ပရိသတ်သည် ကျွန်တော်၏ စာပေကို မည်သို့တုံ့ပြန်မည်လဲ” ဟု ဖော်ပြလိုက်သည်။ ယင်းကြော်ငြာကိုဖတ်၍ ထင်သည်။ စာပေမွေ့သူတစ်ဦးက ကျွန်တော့်ထံ သူ၏ခံစားချက်ကို ရေးသားလိုက်သည်။

ယင်းစာတွင်...

ကျွန်မသည် ဆရာ၏ စာဖတ်ပရိသတ်တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ဆရာ၏ စံပယ်ဦးမှ ကြော်ငြာကို ဖတ်လိုက်၍ ကျွန်မ အတော်လေးစိတ်မကောင်းပါ။ ကျွန်မ ကျောင်း

mgyoe.com